

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN ŐRNAGY, SEGÉDSZERKESZTŐ: MOHÁCSY (MAHÁCS) LAJOS SZÁZADOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakarékpénztári csokszámla: 25.342
--	--	---	---------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Könyv az örsön.

Sokezer könyv sorakozik katonás rendben, portalan tisztaságban az örsök könyvállványain, de csak a példányok száma ilyen népes, egyébként talán ha tizenöt-húszféle mű tömörül ebben a kötetközösségben. Akármelyik örsre kerül a csendőr, ugyanazokat a köteteket találja s ha szeret olvasni, egy-két év leforgása alatt akár betéve is tudja valamennyit.

Ezen ma és még belátható időn belül segíteni nem lehet, mert a kincstárnak kicsit súlyosabb gondjai is vannak ennél, de ez még nem ok arra, hogy a csendőr most már ne olvasson könyveket. Gazdag időkben sem lehet mindent a kincstártól várni, sokszorosan nem lehet ma, a csendőrnek tehát a maga ügyességéből és zsebéből kell a kérdést megoldania, ha szellemi táplálkozásával törődik, ami viszont nemcsak egyéni, hanem szolgálati érdeke és kötelessége is.

A csendőr szolgálati működésének csak az egyik fele fizikai munka, másik fele szellemi. Minél tágabb tehát a szellemi látóköre s többoldalú az ismerettára, minél csiszoltabb az agya-szellem, annál több és jobb eredményt lehet tőle várni a szolgálatban is.

Lépten-nyomon látjuk, hogy a kenyérkereső élet újabban igen magasra emeli a szellemi követelményeket. Valamikor a városi divatárus is beérte úgynevezett jó családból való tanonccal, ma pedig már a falusi szatócs sem adja négy középiskolás kifutón alul. Ebben az arányban nőnek és szaporodnak a szellemi követelmények a csendőrrel szemben is. Akiben az egyéni szellemi érdeklődés nem tud felébredni, egyszer szolgálati tekintetben is okvetlenül lemarad a szellemileg jobban vértezett bajtársai mögött.

Az agy csiszolása kifejezett szolgálati követelmény és egyéni haladási alapfeltétel. A betű, könyv, szellemi munka egész szolgálati életén végigkíséri a csendőrt, ez elől kitérnie nem lehet, de a maga érdekében nem is ajánlatos, különben időnek előtte kikallódik a testületből. Ha viszont nemcsak a szorosan vett szolgálati ismeretekkel birkózza át a csendőréletet, hanem más irányban is állandóan foglalkoztatja az agyát, sokoldalú szellemi munkához szoktatva azt, akkor könnyebben és biztosabban veszi a minduntalan eléje tornyosuló szolgálati akadályokat. Biztonságosabb, kiegyensúlyozottabb így az egész életfolyása.

Ha pedig a magánélet tartalmát és követelményeit vesszük, valamirevaló ember nem élhet könyvek

nélkül. Különösen falun nem, ahol a szabadidő egy a kinszenvedéses unalommal, ha nincs könyv, vagy van ugyan, de nem olvassuk.

Legelsősorban természetesen a szakdolgozókban kell biztos tájékozottságot szereznie a csendőrnek, mert szolgálati értékének ez adja az alapot, de a szaktudás egymagában nem elég, mert egyoldalúvá teszi a csendőrt. A csendőrségi szolgálat annyira össze van forrva a mindennapi élettel, hogy a csendőrségi szakismerteket kifejezett határok közé szorítani nem lehet. Az emberek ügyes-kajos dolgaiban sok mindennel találkozik a csendőr, aminek az elintézése nem tartozik ugyan a tulajdonképpeni szakfeladatai közé, de teljesen mégsem választható el azoktól.

A magánéletben pedig a legtökéletesebb szaktudás sem számít sokat, ha másirányú képzettség nem színezi azt. Valamiféle kis társaséletet a legzárkózottabb embernek is élnie kell s ha az általános szellemi tájékozottsága és színvonala hiányos, csak olyan emberek társaságában kap helyet, akik a szellemi élet terén maguk is elmaradtak, ennyire pedig már mi voltánál fogva sem szabad a csendőrnek leereszkednie. A csendőrtalált számít társadalmilag, maga is azt tartja magáról, az egyenruha azonban egymagában nem fedi és nem indokolja ezt a megkülönböztetett helyzetet. Az életben mindent meg kell szolgálni, ingyen semmit sem adnak. Kellő szellemi alap nélkül társadalmi megbecsülést sem, ami különben is egyike a legnehezebben elérhető emberi előnyöknek.

Természetesen nem zürzavarosra olvasott agyú, félművelten tudákos csendőrökre gondolunk. Rendszer és válogatás nélkül füstbement erőlködés az olvasás. Először azt kell megtanulnia a csendőrnek: mit és hogyan olvasson. Mindenütt talál magánál tapasztaltabbakat, akik útbaigazítják. Fogadja ezt hálás köszönettel, mert az olvasásra, a szellemi élet fejlődésére különösen áll a tétel, hogy csak a fokozatos haladás és a céltudatosság visz előre.

Arra nincs szükség, hogy a csendőr méregdrága pénzen mindenféle díszkötéses, félmázsás, de tartalmukban nem sokat érő, vagy nem nekivaló könyveket vásároljon halomra. Könyvtár mindenütt van, csendőrnek még magánosok is szívesen kölcsönöznek könyvet. Igazán hasznos művet meg is lehet venni, inkább ebből keveset, mint ponyvaregényekből tucatralvót. Túlnehéz könyvet hiába erőszakolunk magunkra, negyedóra mulva sarokba kerül, viszont a híg dolgok olvasásánál értékelje magát a csendőr többre.

Így éri el, hogy az olvasásból nemcsak haszna, de szórakozása is lesz, ami aztán annyira a vérebe megy át, hogy nyomtatott betű nélkül már el sem tudja képzelni az életet.

A közbotrányokozás ismérvei és büntetőjogi következményei.

írta: ZSOLDOS BENŐ kir. ítélőtáblai bír.

Polgári büntetőtörvénykönyvünk, — mint azt egyébként a Csendőrségi Lapoknak nyomozati cselekményekkel is foglalkozó olvasói elméleti ismereteik vagy gyakorlati tapasztalataik alapján jól tudják, — bizonyos meghatározott esetekben az állampolgárok erkölcsi érzésének védelmét kívánja szolgálni akkor, midőn egyes olyan speciális cselekmények elkövetőivel szemben büntetőjogi felelősséget állapít meg, melyek szeméremellenes vagy feltűnően durva voltuknál fogva közbotrány előidézésére alkalmasak. A botrányokozás pedig bekövetkezik akkor, midőn a tettes ténykedése vagy magatartása oly mértékben ütközik össze az általános társadalmi közfelfogással és szokásokkal, hogy ennek folytán az illető egyén környezetében erős visszatetszést kelt s a felháborodás érzetét szüli. A bűnügyi nyomozás gyakorlati emberével szemben lényeges kíváncságot az, hogy már eleve teljesen tisztában legyen azzal, hogy a magyar büntetőtörvények milyen cselekményeknél állítják fel döntő fontosságú tényálladási elemként a botrány okozását s az ilyen nyomozás tárgyát képező cselekmény az adott esetben valóban alkalmas volt-e a közbotrány előidézésére s ha igen: a kérdéses cselekmény vagy magatartás szem- és fültanuiból milyen fokban keltette fel a megbotrányozás érzetét?

Hogy a szóban forgó kérdést egy kis történelmi visszapiillantással is megvilágosítsuk: a római jog anynyira szigorú volt a jelzett cselekmények bűnvádi üldözésében, hogy a közbotrányt előidéző cselekmények közül az istenkáromlást és a vallásháborítást halállal büntette. Ezt a szigorú klasszikus korbéli álláspontot tette ma-

gáéva az idevágó legrégebbi törvényünk, az 1563. évi XLII. t.-c. is, mely ugyan az istenkáromlás vagy vallásháborítás elkövetőit legelső ízben csupán vesszőzéssel büntette, a visszaesővel szemben kemény botbüntetést állapít meg, de a további visszaesés megtorlásául már a halálbüntetés következik. Lényegében aztán ugyanezeket a büntető intézkedéseket erősíti meg a későbbi két régi törvényünk, az 1659. évi XLII. t.-c. és az 1733. évi CX. t.-c. is. Hogy pedig hajdani bíraskodásunk milyen jelentőséget tulajdonított egyes botrányt okozó cselekedeteknek, ennek illusztrálásául ide jegyzek egy-két régi magyar deliberátumot.

1547-ben Szakmári Mengh Balázs debreceni polgár széles jókedvében gyalázó szavakkal illette a város bíróját és a borbírákat, — miáltal nem közönséges botrányt okozott. A városi tanács rögtön fogságra vetette, de csak egyébképpen még azelőtt nem esett kifogás aia, csupán írásbeli fogadalmat vett ki tőle arra, hogy teljesen megjavul; ámde egyben kimondotta azt is, hogy ha ezt a fogadalmat a nevezett tettes nem tartaná meg, a nyelve minden további eljárás nélkül azonnal vonasék ki. — 1609-ben Tóth István és a felesége Karácsony ünnepének első napján abroncskötő vesszőket hasogattak. Mikor aztán az e felett méltán botránkozó szomszédok figyelmeztették az ünnepsértésre, mondván, hogy ma Krisztus születésének ünnepe van, Tóth Istvánné asszonyom nagy fenszóval azt kiabálta, hogy „az Magyarok csak pénzen vették az ünnepet, mert nincsen is Krisztus”. E nagymérvű közbotrány-okozásért a tanács ítélete folytán a városi hóhér az asszony nyelvét kivonta.

Debrecen város tanácsa 1633-ban Égettboros Szücs Ferencné, aki általános botrányt okozva, az Istent káromolta, a Kálvárián kívül agyonköveztette. Szintén köz-

Magyar panasz.

*Felhő állj meg, csillag nézz le,
Panaszunkat hallgassátok:
Rabok vagyunk latrok kényén,
Sorsunk halál, szavunk átok,
Síró átok.*

*Felhő elszáll, csillag hallgat,
Panaszunkat nincs, ki értse,
Szégyenfához kötve vérzünk,
Szívünk tépi héjja-vércse,
Hess, hess vércse!*

*Felhő fölött, csillag fölött,
Panaszunkat aki hallja,
Él az Isten s majd megmozdul
Igazságot osztó karja,
Sújtó karja!*

VITÉZ RÓZSÁS JÓZSEF
százados.

A futóbetyár.

írta: BIBÓ LAJOS.

I.

Az asszony, Rozál az ablakhoz lépett, az asztal közepére tette a lámpát, azután kiment a pítvarba a masináért.

Kint, ameddig a csönd elért, a mozdulatlan fellegekből borulat szitált és a pusztá megdermedt élete fölött, mint egy néma és roppant kereszt, december ült és úgy virrasztotta az álomra pihent szemhatárt. A közelben egy magányos kútgém bóbiskolt, a távolban a töltés ködlött, a kanáliston túl, valamelyik homályba vesztett tanyából egy felzavart kutya panaszkolta bele a végtelenbe az öröknek tűnő egyedülvalóságot.

Rozál elcsípte a lámpabelet. Mindjárt az első masina megfogta s az égő lámpát az asztal tulsó felére tolta. Ott volt a helye, de meg így jobban látta az urát, Jánost is, akivel ezúttal számadásra készült.

János, az ember előretolta a lábát az asztal alatt és köhintett. Jóideje halgatott már s mert az asszony óvatos lapulásai mögött veszedelmet sejtett, résen volt és várta. nagy ölt nyugalommal, várta, hogy az elkezdje. Az asszony tudta ezt, nagyon is jól ismerte az emberét, hát most már nekitámaszkodott a kemencének. Darabig még nézte az urát, ezt a dús, erős, csodálatos embert, aki itt ült most is előtte s akit még ő sirni vagy nevetni soha nem látott.

— A sógor mög alighanem átgyün... kezdte.

Veszélka János, az ura, nem felelt.

— Jani került erre — folytatta az asszony. — Hogy mönt haza az oskolából. A mondta, hogy átgyün.

botrányt idézett elő 1639-ben Donge Szabó Pál azzal a tétivel, hogy az édesanyját káromolta és meg is verte. A tanács a bűnös embert arra ítélte, hogy a hóhér előbb vonja ki a nyelvét, azután vágják le a jobb kezét és mindezek megtörténte után fejezze le. Az ítéletet nyilvánosan végre is hajtották.

Ma már, amint tudjuk, nem ilyen főbenjáró a közbotrányt okozók büntetése. Lássuk sorjában azokat a cselekményeket, melyeknek a ma érvényben levő büntető-törvényeink a botrányokozást nélkülözhetlen tényálladáki elemül határozzák meg.

Ilyenek első sorban is a vallás- és ennek szabad gyakorlata elleni büntettek és vétségek. A Btk. 191. §-ának meghatározása szerinti vétséget követi el az az egyén, aki az állam által elismert vallás szertartásainak gyakorlatára rendelt helyiségben nyilvánosan botrányt követ el, vagy a vallási tisztelgetnek a tárgyát, avagy olyan tárgyakat, melyek a szertartások végzésére vannak rendelve, akár szertartásra rendelt helyiségben, akár ezen kívül, de vallásos szertartás alatt, tette, vagy botrányos szavakkal megalázza. A tetteleg való megaláztatás illetően a joggyakorlatunk irányadó álláspontja szerint a bíróság van hivatva megállapítani azt, hogy a szertartásra rendelt helyiségben elkövetett valamely cselekmény botrányos-e vagy sem — és így nem vehető figyelembe az eset tanúinak abbéli állítása, hogy az egyik egyén cselekedeten megbotránkoztak, a másikén pedig nem. A Kuria egy adott esetben felmentette azt a vádlottat, aki egy temetés alkalmával a temetési szertartás alatt sem a szertartást végző pap, sem a községi bíró figyelmeztetésére nem vette le a kalapját s ezt csak akkor tette meg, mikor a temetésen jelenlevő közönség ezen megütközve, rá nem támadt. A feimentésnek pedig az volt az indoka, hogy

bár a vádlott magatartása a vallás elleni tiszteletlenségre mutat, de eljárása a Btk. 191. §-ába ütköző vallás elleni vétség ismérveit nem tartalmazza. Ellenben egy másik esetben megállapította ennek a bűncselekménynek az elkövetését, kimondván, hogy a temetési szertartások közbeszólás és nevetgélés által való kigunyolása, a keresztnek és egyházi zászlónak, mint a hitfelekezet vallási jelvényének botrányos szavakkal való gyalázása olyan cselekménynek ismerhető fel, amely botrányt okozni alkalmas. Ugyanígyen elbírálás alá esik a mise alatt folytatott és botrányt okozó fecsegés és nevetés is. Ellenben a templomban elkövetett nyilvános botrány-okozásra a szóban forgó törvényszakasz nem volt alkalmazható olyan esetben, mikor a templom a lelkes intézkedése folytán, eredeti rendeltetésétől eltérően nem vallási szertartásra vagy imádságra, hanem kongresszusi tagválasztó gyűlés tartására használtatott.

Az állam által elismert vallás szertartásának erőszakkal való megakadályozása vagy megzavarása, úgyszintén a gyülekezeten, nyilvánosan az Isten ellen intézett gyalázó kifejezések által való közbotrány okozása (Btk. 190. §) már súlyosabb beszámítás alá eső cselekmény az előbbinél s már a kísérlet is büntetés alá esik. Az állam által elismert (bevett) vallások: a latin, görög, örmény szertartású katolikus, a református, az ág. evangélikus, a görögkeleti szerb és román, az unitárius és az izraelita. Ezeket felül az 1916. évi XVII. t.-c. az izlám (mohamedán) vallást is elismertté nyilvánította. A Kuria újabb megállapítása értelmében a Btk. 190. §-a alá eső istenkáromlás vétségének a nyilvánosságon és a gyalázó kifejezéseken felül még lényeges alkotóeleme az is, hogy az Istent gyalázó kifejezéseket a tettes egyenesen *sértő szándékkal* használja, mert közbotrány csakis

A pipa, amit eddig a jobbkéz tartott, maga maradt a levegőben, majd a kéz segítségével átsétált a bal agyarrá.

— A Jani?

— Az.

— Neköm nem szólt.

Az asszony vállat vont:

— Nem, mer aszonta kend, hogy ugyis mén.

— Hát az igaz.

A hang szelid volt és nagy nyugalom békített benne. Rozál most már ujjáival tapintotta a kemencét és egész farral nekidült.

— Csak azt tünám mán éccör, hogy ugyan hova!?

A türelmetlenség, meg a kötekedés szilajsága csapott ki hirtelen az asszonyból. Nem tudta visszatartani.

Az ember pillája kettőt vért. Az asszony váratlanul, előlről támadt rá. A kinyújtott láb visszahúzódott tehát a pad alá.

— Nem a té dógod...

Rozál előrelépett:

— Százszor monta mán kigyelmed ezt, hanem most már utojjára mondom. Ha mén, — maraggyon! Néköm ölég vót!

— Sömmit sé tucc, hát hallgass! Muszáj!

Az asszony odaállt az asztal elé:

— Betyár kend, futóbetyár, nem böcsületös gazdembör!

János elhült:

— Te?!

— Betyár, ha mondom, mög böcsstelen is! — reszkett az asszony és kínzó, bújtogató fájdalom égette, hogy kimondta a titkot.

Az ember megtorpant. Hát az asszony tudja?!

Hatalmas testében háborgott az erő és az indulat hirtelen felgyulladt benne. A vállánál fogva kapta el az aszszonyt és odarántva magához, két rettenetes tenyerébe gyűrte. De mert nem tudott szólni, rázta, verte egész testét a forrón megáradt vér, ordítva ellökte s úgy kapta el megint a levegőben. Akkor két kézzel leszorította az asztalra, aztán ellökte:

— Nahát az vagyok! Kapcabetyár! Most mán tudod! Hát möhecc!

Az asszony nekivágódott az ágnak és nagyot nyekkent. De csak térdre esett, akkor felállt és a keszkenő alatt hátrasímitotta a haját. Vérig alázza a durvaság, de mert érezte, hogy ő a gyengébb és nincs egyebe, csak porig alázott gögje, abba fogódzkodott.

— Mék! De tanálkozunk még Veszelka János!

Az embert égette, megzavarta ez a váratlan esemény, hát fölállott és indult kifelé. Az ajtónál visszafordult:

— Mindönt tucc! Möhecc!

Most már fenyegetett és ahogy tekintete az asszony felé lobbant, a sötét lángban a pusztai éjszakák mély tüze lobbant.

II.

Az asszony már feküdt, de csak úgy, ruhástól, amikor hallotta, hogy a kutya vakkant, majd szükölve az istálló felé huncog. Fölkelt, eltapogatódzott a sötétben a kemencéig és kilépve a pitvarba, kiakasztotta a külső ajtót. A hideg rázta, meg a forróság gyötörte.

— Kigyelmed-é? — szolt ki a sötétbe és érezte, hogy pillanatra eláll a szívverése.

Kivülről valaki húzta az ajtót.

— Én — hallatszott egy férfihang.

e most jelzett három kellék együttléte esetében állhat be. Ha e három kellék valamelyike hiányzik, akkor legfeljebb csak a kihágási büntető törvénykönyv 51. §-ába ütköző kihágásról, avagy nem büntethető egyszerű káromkodásról lehet szó. A búcsújáró menetnek erőszakos, szándékos megzavarását a Kuria szintén a Btk. 190. §-a szerinti cselekmények közé sorolja, miután a hitfeleketnek az egyházi díszbe öltözött lelkész által vezetett búcsújárása az istentisztelet egy nemének tekintendő. E most hivatkozott törvényszakasz megsértői egy évig terjedhető fogházzal, míg az előbb ismertetett (Btk. 191. §) cselekmény elkövetői csupán hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendők.

A közbotrány-okozásnak további elkövetési módját a Btk. 249. §-a állapítja meg, midőn kimondja, hogy aki szemérmert sértő cselekmény nyilvános elkövetése által közbotrányt okoz: három hónapig terjedhető fogházzal büntetendő. A „nyilvános elkövetés” kérdésében legfelsőbb bíróságunknak az az álláspontja, hogy a most jelzett vétséget zárt helyen is el lehet követni, mert az annak tényálladákhöz tartozó nyilvánosságot nem a hely nyilvánossága, hanem az állapítja meg, hogy a cselekmény többek jelenlétében követetett el. Így például nyilvános helynek tekintendő az elkövetés szempontjából a műhely is akkor, ha ott többen látják a szemérmert sértő cselekményt. De már a botrányokozás szempontjából nem találták bűnösöknek a bíróságok a vádlottakat egy olyan felmerült esetben, mikor a vádlottak a temető árkában bokrok között közösködtek és a tanúk csak úgy látták a történeteket, hogy a vádlottak után lopóztak és rájuk leselkedtek.

Kihágási büntető törvénykönyvünk 84. §-a pénzbüntetéssel sújtja azt a cselekményt, ha valaki nyilvános

helyen botrányt okozó részeg állapotban jelenik meg. Ugyanezen közrend elleni kihágásnak minősítik bíróságaink azt, ha valaki az öntudatlanságig fokozódott ittas állapotban, nyilvános helyen a király megsértésével botrányt okozott. Súlyosító körülményül vették, ha a tettes a botrányt a király és a királyi ház tagjainak a megsértésével követte el. Joggyakorlatunk szerint közbotrányt okozó cselekmény a templomban részeg állapotban való megjelenés is.

A KBTK 86. §-a 8 napig terjedő elzárással és pénzbüntetéssel büntetendő közrend elleni kihágásnak minősíti az állatkínzást is, amidőn akként rendelkezik, hogy aki nyilvánosan, botrányt okozó módon állatot kínozz, vagy durván bántalmaz, úgyszintén aki az állatkínzás ellen kiadott rendeletet vagy szabályrendeletet megszegi. Abban az esetben, ha a tettes az állatot olyan mértékben bántalmazza, hogy e bántalmazás következtében az állat gazdája kárt szenved: a cselekmény már az ingó vagyronrongálás vétségékként büntetendő, vagyis a jelzett kihágásnak fő tényálladási eleme az, hogy a kínzás vagy bántalmazás az állat testi épségében vagy munkabírásában kárt ne okozzon.

A becsület védelméről szóló 1914. évi XLI. törvénycikk 18. §-a a vádlottnak a büntetés alól való felmentését eredményezhető körülmény gyanánt jelöli meg azt az esetet, mikor a becsületsértés elkövetésére a sértettnek jogellenes, kihívó vagy botrányt keltő viselkedése adott okot. Ilyen esetben a bíróság a vádlottat a büntetés alól, a bűnösség megállapítása mellett, felmentheti. De ez a rendelkezés csakis a becsületsértés esetére vonatkozik, de nem terjeszthető ki a rágalmazásra. Joggyakorlatunk szerint a fenti törvényszakasz alkalmazásának a rögtönösség nem eleme, vagyis a sértésnek nem kell nyomban követnie a botrányt előidéző viselkedést. De mégis figyelembe kell venni a sér-

Az asszony félreállt az útból.

Szabó, Veszélka vetélytársa belépett.

A tüdejét átjárta kint a hideg levegő s itt benn olyan hirtelen perzselte meg az asszony közelsége, hogy a torka egyszerre kiszáradt.

Rozál üzent érte, hívta, de csak azért, hogy kivegye belőle az ura titkát, hogy valaki végre nyomravezesse. Most döbönt rá, most, hogy a férfi forró leheletét az arcán érezte, hogy mit csinált s egyszerre halálos nyugalom szállotta meg. Érezte, hogy nincs segítség, el van veszve és ebben a pillanatban úgy tetszett, hogy a pusztá, csillagtalán egével, a hóval borított föld, az élet ittrekedt halálos csöndje egy végtelen temető, amely süllyed alatta. Majd hirtelen az urát, Jánost látta és ebben a pillanatban felhasadt benne az élet.

— Nem azért hittam — hátrált, majd a sötétben szembefordult Szabóval.

Szabó nem szólt, be akarta lökni az ajtón. Rozál a csuklóját kapta el és a férfi érezte, hogy vasmarok szorítja.

— Ej! — rántotta el Szabó a karját és előrelépett. De megbotlott a küszöbön és véresre zúzta a fejét az ajtófélfában. Fullasztó, háborodott düh lobbant el a csontjai fölött.

— Te! — hörgött.

Hanem az asszony már kint állt az eresz alatt.

— Gyűjjék ked! Itt vagyok!

Szabó egyszeribe magához tért. Előkotorászta a kis-kendőt és letörülte a homlokát:

— Hun vagy?

— Itt — hangzott kívülről.

Szabó kilépett.

— A ködmön?

— Mögvan mindön, möhetünk, csak a lovat kell elkötni.

A férfi eltapogatózott az eresz alatt. Berúgta az istálló ajtaját, azután a két lóval kiállt ott az eperfa alá.

— Gyühecc! — szólt oda az asszonynak.

Szállingózott a hó és a fehérre tisztult fellegekből éjjeli fény szitált alá.

Rozál odament. Szabó felsegítette a nyeregbe. Az asszony kézbe fogta a kantárt:

— Hová?

A férfiben patakzott a szégyen és gyűlölet:

— A szeretőjöhön. A gyevi csárdába.

Az asszony felsziszszent. Tehát jól sejtette, csakugyan a gyevi csárdába jár az ura. Régi haragosához, Matók Agneshez. A szíven találta a szó, ott is, ahol legjobban fáj, ott, ahol a szerelmét, meg a hűségét rejtegette.

Óra múltán a vásárhelyi határba értek. A két fáradt, hasig csatakos ló itt lépésre fogta. Rozál rövidre kapta a kantárt és végigvágott a lóva nyakán.

— Nyughass, — csitította Szabó — gyalog még nagy út lössz.

Ez volt amióta elindultak az első szava, s most is csak azért szólt, mert érezte, hogy az állat zihál alatta és minduntalan megbotlik.

Derengett, amikor a csárda udvarán beálltak. Szabóban már csömörré száradt a düh és a szíve alatt a közeledő halál hűvössége húzott el.

Az asszony előtte szorongott.

— Maraggy, — mondta Szabó — majd csak én...

Rozálban olyan egyedül maradt az élet, hogy a szívében egyszerre elhervadt minden sírás. Szabóra nézett és

tett viselkedése és a sértés elkövetése között eltelt idő nagyságát, mert például a szóbanforgó törvényes kedvezménynek már nem lehet helye akkor, ha a becsületsértés nem a bántalmazás miatti felindulásban, hanem csak napok múlva követetik el. A sértett viselkedése pedig a Kúria megállapítása szerint csakis abban az esetben tekinthető olyan jogellenesnek, botránnyt okozónak vagy kihívónak, mely az 1914. évi XLI. t.-c. 18. §-ának alkalmazását vonja maga után, ha erre a viselkedésre nem a másik fél adott olyan okot, mely a sértett viselkedését legalább is megérthetővé teszi.

A vallás és annak szabad gyakorlása ellen elkövetett kihágások sorában a KBTK-nak fentebb már említett 51. §-a szintén a közbotránnyt okozást állítja fel nélkülözhetlen tényálladási elem gyanánt annál a cselekménynél, mikor a tettes az állam által elismert valamely hitfelekezet (ezekről előbb már szintén volt szó) vallásos tiszteletének tárgyát, a vallásos szertartásra rendelt *helyiségen kívül* és nem a vallásos szertartás alkalmával nyilvánosan meggyalázza és ezáltal közbotránnyt okoz. Büntetése: nyolc napig terjedhető elzárás. Bírói gyakorlatunk szerint ide tartozik például a kereszt bemocskolása, — iskolás gyermeknek parázna szitkokkal és förtelmes istenkáromlásokkal való megbotránkoztatása és erkölcsök veszélyeztetése, úgyszintén meggyalázó jellegű, istenkáromló kifejezéseknek ittás állapotban a lármára összecsendülő néptömeg előtt való használata, Jézus és Mária meggyalázása magánháznál, de többek jelenlétében stb.

A fentiekben szóváltott bűncselekmények mindenképpen, — mint láttuk —, a közbotránnyokozást helyezi előtérbe legfontosabb tényálladási elem gyanánt a törvényalkotó. Ha nem állapítható meg a botránny előidézése, vagy egyáltalán nincs bűncselekmény, vagy valamely egyhébb

büntetőjogi felelősség alá eső cselekménnyé minősül át. A nyomozást végző hatósági közegek figyelmének tehát elsősorban oda kell irányulnia, hogy lehetőleg szabatosan legyen megállapítható az, hogy adott esetben a gyanúsított magatartása és ténykedése valóban alkalmos lehetett-e a botránny valamely jelentősebb fokának előidézésére, aztán hogy a kérdéses eset tanúi és szemlélői körében okozott-e a cselekmény oly mérvű visszatetszést és megütközést, mely a közbotránny-okozás általános fogalma alá lenne vonható?

Előfogató igénybevétele a csendőrség részéről.

írta: vitéz ÁSVÁNY MIHÁLY g. százados.

Gyakran lehet hallani még szakemberektől is olyan kijelentéseket, hogy a csendőrség részére szükséges előfogatókat nem törvényes alapon vesszük igénybe, hanem azokat az érdekelt községek, városok a csendőrség iránt érzett rokonérzésből, szívességből bocsátják rendelkezésünkre.

Bármennyire megtisztelő volna is számunkra a csendőrség iránt való rokonszenvnek ilyen nagy szívességből való megnyilvánulása, egy ilyen fontos, sőt a mi szempontunkból egyenesen életbevágó kérdést azért mégsem lehet egyedül rokon- vagy ellenszenvre alapítani. De nincs is szükség erre, mert megvan a mód arra, hogy a csendőrség összes szükségletei, köztük az előfogatók is, törvényes keretek között biztosíttassanak.

Előfogató alatt olyan, személyszállításra rendelt fogatolt járművet értünk, amelynek rendelkezésre bocsátása közmunka jellegével bír, amelyre törvény kötelez és amely-

úgy érezte, hogy annak szemeiből vörhenyes láng világít bele a sötétbe. De ebben a pillanatban képzeletében az urát, Veszelkát és Ágneszt látta, amint a leány önt az ura poharába. Az égető, maró szégyen forrósága önlött át rajta és pillanatra az egész test elzsibbadt az ismeretlen rettenetes gyönyörűségtől.

— Az én jussom, nem a kend böcsülete! — lihegett. — Maraggyon kigyelmed, éngöm várnak itt számadásra!

Szabó félrelökte:

— Szót sé!

De az asszony nem esett el, hanem futni kezdett. A tornác előtt megbotlott a grádicsban. Felugrott, de fent megint csak elvágódott. Fújtatva, sikoltva pattant föl és most már rohant. Az ajtóhoz érve ököllel verte be az ablak üvegét, azután berúgta. A füstös, nehéz levegőjű ivóban az asztal körül az ura, Szabó Pál, Olasz Palkó meg a többi cimborá ült. Ágnes, ahogy Rozál képzeletében látta, éppen öntött az urának.

Rozál lihegve állott meg az ajtóban.

Veszelka felnézett.

Ebben a pillanatban zúdult elő Szabó. Egyetlen mozdulattal félretolta az asszonyt.

— Fogat fogért, Veszelka! Itt a rongyod! — Kapta el a Rozál karját és odalökte Veszelkához.

Veszelka elbődült és ebben a veszett horkanásban a fiatal állat zengő ordítása harsogott.

— Hazudsz, bitang!

A széket, azután az asztalt kapta el, de olyan indulat háborgott benne, hogy mégis csak úgy, pusztá kézzel vetette magát Szabóra.

— Te! . . . — kapta el. — Hát döglölni akarsz! . . .

Egyetlen szorítással összeroppantotta a torkát s a nyomorultat kivágta az udvarra.

Csend támadt. Hosszú síri csend.

Aztán Veszelkáké indultak is.

Az úton az asszony haladt elől, mögötte Veszelka, a fáradt lovon. Reggelre értek haza. Otthon Veszelka leült az asztalhoz s azután letörölte a vért homlokáról. Az asszony nézte, aztán levágta magát lábai elé:

— Én uram . . .

Veszelka felemelte és megcsókolta a szenvedő asszony homlokát.

III.

Harminc évig járta még János a pusztát s ez alatt a harminc év alatt hervadtá szépült Rozál, akit a kemény ember soha ki nem nyílt férfiszíve olyan titokzatos, nagy szerelmével szeretett.

Egy reggel azután halott várta Jánost odahaza. A halott asszony mosolygott és ekkor Veszelka behúnyta mind a két szemét, hogy ne lásson mást, csak ezt a mosolygást, amely harminc év óta ott zokogott a lelkében.

De még ekkor sem tudott sírni. Csak másnap, amikor beállított a szegedi várba, hogy ő az, Veszelka, az igazi, a híres alföldi futóbetyár.

Ráday tette rá a vasat, hanem már későn, mert másnap halva lelték őt is a kazamatában. A szeme be volt csukva és a lezárt pillák alatt egy-egy könnycsepp csillogott. Földi asszony, halandó ember nem tudta soha megrikatni.

Megtanították rá az angyalok.

nek igénylését, kiállítását és díjszabását törvény, illetőleg törvény alapján kiadott rendeletek szabályozzák.

Az előfogatok, még pedig a katonai előfogatok igénybevehetésének joga s azok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége, külön törvény hiányában ma is az 1844. évi országgyűlésen „A közmunkák szabályozásáról” alkotott IX. törvénycikk 13., 14. és 15. §-ain, továbbá a fenntartott régi törvényes gyakorlaton és az ezek szellemében kiadott honvédelmi miniszteri rendeleteken alapszik.

A jelzett §-ok a következőképpen rendelkeznek:

„13. §. A katonai általkeléseknél, s a katonaság számára kívánatos terményeknek elszállítására szükséges fuvarokra nézve, a régi gyakorlat a törvénynek e részbeni további rendeletéig fennmarad.

14. §. A tiszti fuvarozások rovatához tartozó előfogatok, melyek alatt azonban egyedül csak megyei közigazgatás tekintetéből szükséges előfogatok értethetnek, — mindazok által, kik azokat eddig kiszolgáltatták, a jövőre is a fuvarbéreknek a kézipénztárból nyerendő tökéletes pótlása mellett teljesítendők.

15. §. A 13., 14. §-okban említett közmunkák az illetők által a jelen törvényben kitett illetőségen kívül lévén kiszolgáltatók ezen illetőségekbe be nem számítathatnak.”

A világháború alatt és az azt követő időben az előfogatok a hadiszolgáltatásról szóló 1912. évi LXVIII. törvénycikk rendelkezései alapján vétettek igénybe. Minthogy azonban ez a törvény az 1922. évi III. t.-c. 20. §-a értelmében hatályon kívül helyeztetett, újabb külön törvény hiányában a katonai előfogatok jogalapját jelenleg megint az 1844. évi IX. t.-c. előjelzett §-ai és az ez alapon fenntartott régi törvényes gyakorlat képezik.

A változott gazdasági viszonyok szükségessé tették, hogy a katonai előfogatozás kérdése a katonai igazgatás és az előfogatot szolgáltatók érdekeinek figyelembe vételével, — addig is, amíg az erre vonatkozó benyújtandó törvénytervezet törvényerőre emelkedik, — ideiglenesen újból szabályoztassék.

Az 1924. évi 226.343—1924. számú, valamennyi törvényhatóságnak kiadott belügyminiszteri körrendelet előzetes értesítésként közli, hogy mind a katonaság, mind a csendőrség részére szükséges előfogatok igénybevételének a törvényhozás útján való rendezése előkészítés alatt áll. Addig is azonban, míg a vonatkozó törvénytervezet szentesítést nyer, a honvédelmi miniszternek az 1844. évi IX. t.-c. idézett §-a alapján e tárgyban kiadandó rendelkezéseit kell irányadónak venni.

Ennek a belügyminiszteri rendelkezésnek törvényes alapját a közbiztonsági szolgálat rendezéséről szóló 1881. évi III. t.-c. 9. és 12. §-a, illetőleg az ezek alapján a belügyi és honvédelmi m. kir. miniszterek által 1881. évi október 1-én a m. kir. csendőrség számára kiadott szervezeti és szolgálati utasítás 37. §-ában foglalt rendelkezés képezi. Ebben a §-ban a csendőröknek állomáshelyükön kívül teljesített szolgálati működése van szabályozva.

Ezen §-ban az illetékszerű szállítóeszközök gyanánt a „vasút, gőzhajó és előfogat” és mint kivételesen igénybevehető a „postakocsi” vannak felsorolva.

Minthogy tehát az 1881. évi III. törvénycikk a csendőrség szervezeti és szolgálati utasításának megállapítását a belügyi és honvédelmi m. kir. miniszterekre ruházta, az ez alapon törvényadta hatáskörükben kidolgozott szervezeti utasítás pedig az előfogatot mint illetményszerű szállítóeszközt írja elő, önként következnek, hogy az előfogat igénybevételre a csendőrséget törvényes alapon illeti meg.

Az 1887. évben első ízben adatott ki a csendőrség ré-

szére külön illetményszabályzat, amelynek alapját a csendőrségi szervezeti utasítás 32—41-ik, továbbá 45. és 47-ik §-ai képezték.

Ezen csendőrségi illetményszabályzat magyarázat-képpen kimondja, hogy miután a csendőrség katonailag szervezett őrtest, ennek folytán a m. kir. honvédség részére érvényben levő illetékszabályzatok, amennyiben azok az idézett csendőrségi szervezeti utasítás szerint kiegészítést vagy változást nem szenvedtek, általában véve a csendőrségre nézve is részint teljes, részint hasonlóértelmű hatállyal bírnak. Az említett szabályzat 29., 30., 31. és 32. §-aiban már részletesen tárgyalva van az akkori honvédségi (katonai) illetményeknek megfelelően az előfogatok kérdése is.

A későbbi években átdolgozva újból kiadott csendőrségi illetményszabályzatok is az előfogat-kérdést mindig a katonai rendelkezéseknek megfelelően, azokkal egyöntetűen tárgyalták.

Jelenleg az előfogatok igénybevételét az 1921. évi április hó 24-én kelt 8163/eln. 24-b. 1921., az 1923. évi szeptember hó 26-án kelt 9410/eln. 20—1923. és az 1926. évi november 22-én kelt 14.119/eln. 20—1927. számú, azok terítését pedig az 1927. évi június hó 14-én kelt 2087/eln. 20—1927. számú honvédelmi miniszteri rendeletek szabályozzák.

A felsorolt rendeletek határozványai az elől kifejtettek alapján a csendőrségre is kötelezőek.

Az 1924. évi április hó 24-én kelt 8163/eln. 24-b. 1921. számú rendelet érvényes rendelkezései a következők:

Előfogatok csak a legindokoltabb esetekben, a tényleges szükség és a szolgáltatási képesség mérvének figyelembe vételével veendőik igénybe. A parancsnokságok és csapatok tehát elsősorban saját fogatolásaikat használják.

Az előfogatok igénybevételére csak katonai (csendőrségi) parancsnokságok jogosultak. Ide sorolnak a karhatalmi parancsnokságok is.

Egyes katonai (csendőrségi) személyek előfogatot kizárólag szolgálati útra és csak abban az esetben igényelhetnek, ha menetokmányukon, vagy nyiltparancsukon annak kiállítására jogosult parancsnokságuk részéről kétségek kizáró módon fel van tüntetve, hogy előfogat igénybevételére feljogosítottak.

Magáncélokra, valamint helyi fuvarozási célokra előfogat semmiféle körülmények között sem vehető igénybe.

A katonai (csendőrségi) előfogatokat a községi előjáróságnál, városokban a polgármesternél feltétlenül írásban kell igényelni, amely, illetőleg aki annak kiállításáról gondoskodik és a kirendelésnél a köztehernek lehető arányos megosztására ügyelni tartozik.

Az igénylésnek a szolgáltatás terjedelmét, az igénybevétel helyét és idejét, valamint az igénylő nevét, rendfokozatát, csapattestét (parancsnokságát, hatóságát, intézetét) kell tartalmaznia. Az előfogatot közvetlenül a fogatot szolgáltatótól csakis különösen kivételes és alaposan megokolt esetekben szabad igényelni. Ez a körülmény azonban a térítés kifizetése, illetve megküldése alkalmával, a községi előjárósággal stb. utólag feltétlenül közlendő.

Ha nagyobb mérvű katonai (csendőrségi) előfogat-szükségletek egyes községek szolgáltatási képességét meghaladnák, az előfogat szolgáltatásra vonatkozó követelés kivételesen a közigazgatási hatóságokhoz (járás-, esetleg vármegye) intézendő, melyek azután gondoskodni tartoznak, hogy az igényelt szükséglet a gyülekező hely szomszédos községei (járásai) között arányosan megosztassék.

A katonai (csendőrségi) előfogatok vagy csak meg-

határozott útvonalra, vagy csak idő szerint, azaz fél vagy egész napra igényelhetők.

A legnagyobb távolság, amelyre a meghatározott útvonalra igényelt előfogat követelhető: 30 kilométer, nagyobb emelkedésekkel bíró hegyes vidékeken pedig 20 kilométer. Az idő szerint igényelt előfogatoknak 6 órán át való használata félnapi, azon túl való használata pedig egész napi előfogatozásnak tekintendő. Az igénylés csak különösen kivételes körülmények által indokolt esetekben terjedhet egy napon túl.

A fogatonként járó térítés, annak használata után, az előfogatot kiállító község előjáróságának készpénzben a legrövidebb időn belül kifizetendő.

Ha az ilyen előfogat nem a kiállító községben bocsátatnák el, a térítés posta útján fizetendő. A térítés tehát semmiesetre sem fizethető közvetlenül a fuvart szolgáltatónak.

Katonai (csendőrségi) előfogatok tekintettel arra, hogy azok rendeltetését egyedül a katonai (csendőrségi) szolgálati utak alkalmával szükséges szállítások lebonyolítása képezi, kizárólag csak szorosan vett katonai (csendőrségi) célokra vehetők igénybe. Ehhez képest a katonai (csendőrségi) célok előmozdítására (pl. fafuvarozásra) valamint katonai (csendőrségi) személyeknek, vagy tárgyakkal a helyőrségi (alkalmazási) állomás községi határán belül szükséges szállítására előfogatok semmi körülmények között igénybe nem vehetők.

Ilyen és ezekhez hasonló célokra az egyes katonai (csendőrségi) parancsnokságok és hatóságok által elsősorban mindenkor saját fogatai használandók, amennyiben pedig ilyenek rendelkezésre nem állnak, vagy elégtelenek lennének, az előzetes megállapodások szerinti, avagy a helyben szokásos fuvarberek mellett bérelt fuvarok használandók.

Tekintettel arra, hogy az előfogatok igénybevétele az ország lakosságára súlyos terheket ró, a parancsnokságok azok igénylésénél csak a feltétlen szükségesség mértékére szorítkozzanak.

A m. kir. honvédelmi miniszter az 1923. évi szeptember hó 23-án kelt 9410/eln. 20—1923. számú valamennyi vármegye alispánjának, törvényhatósági joggal felruházott város és Budapest székesfőváros polgármesterének kiadott a belügy- és földművelésügyi minisztereknek tudomásvétel végett megküldött rendeletével, az előfogatoknak a szolgáltatási képességgel arányban nem álló igénybevétele miatt felmerült panaszok elbírálhatása céljából elrendelte hogy:

„Minden községi előjáróság (városi hatóság) tartozik az állandóan a község (város) területén levő és előfogatozási célokra alkalmas összes állatokról és járművekről részletes kimutatást készíteni.

A kimutatásban az állatok és járművek tulajdonosát (név, lakás) is fel kell tüntetni. A kimutatásba minden előfogatigénybevételt be kell írni, úgy, hogy abból kivehető legyen, melyik járműtulajdonos mikor és mennyi ideig, illetve mekkora távolságra teljesített előfogatozást. A kimutatásba az igénylő katonai (csendőrségi) közegeknek, kívánságukra betekintést kell engedni.

A beálló változásokat a marhalevelek kiállítása vagy átirása alkalmával a kimutatásban szintén fel kell tüntetni.”

Mint hogy pedig egyes városok és községek a katonai (csendőrségi) parancsnokságok előfogatigényléseinek a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. tc.-nek az 1922. évben történt hatályon kívül helyezése után vonakodtak eleget tenni, a m. kir. honvédelmi

miniszter az 1926. évi november hó 22-én kelt 14.119/eln. 20—1926. számú, valamennyi vármegye alispánjának, törvényhatósági joggal felruházott város és Budapest székesfőváros polgármesterének kiadott rendeletében újolag felhívta az érdekeltek figyelmét arra, hogy bár az előfogatszolgáltatás az 1844. évi IX. t.-c. 13., 14. és 15. §-ain alapuló törvényes kötelezettség, az előfogatok szolgáltatására kötelezettekkel szemben, ha ezek ebbeli kötelezettségüknek éppen nem, vagy csak késedelmesen felelnek meg, tételes törvény hiányában megtorlást alkalmazni nem lehet, vagyis ily mulasztás miatt nem lehet kihágási vagy büntető eljárást indítani. A fennálló gyakorlat azonban az, hogy ha a fogattulajdonosok a községi előjáróság (városi hatóság) által kirendelt fogatokat kiállítani vonakodnak, azok terhére az előjáróság fogad bérfuvarosokat; az ezzel felmerülő több kiadást a község előlegezi és erről a járási főszolgabírónak jelentést tesz, hogy a mulasztót a többletkiadás megtérítésére kötelezze.

Irányadó a belügyminiszternek a „Belügyi Közöny” 1911. évi május hó 7-én megjelent 19. számában közzétett elvi jelentőségű miniszteri határozata, mely az előfogati kirendelésnek ellenszegülők elleni eljárást a következőkben szabályozta:

„A közfuvar (katonai előfogat) szolgáltatására kötelezettekkel szemben, ha ezek ebbeli kötelezettségüknek megfelelően vonakodnak, vagy késedelmeskednek, megfelelő törvényes alap hiányában megtorlást alkalmazni nem lehet. Joga van azonban a közigazgatási hatóságnak az ilyenek költségére alku útján fuvar felfogadni, s ezen költség megfizetésére a vonakodót, illetőleg késedelmeskedőt határozatilag kötelezni, nem fizetés esetén pedig a költségeket tőle közigazgatási úton behajtani. Ez a joga a közigazgatási hatóságoknak nem ugyan törvényen, de szokásjogon alapul. Már az 1850. évi február 6-iki császári polgári biztosi rendelet 11-ik pontja is ilyen rendelkezést tartalmazott anélkül, hogy egyéb megtorlás megengedhetőnek nyilvánított volna. Ez a rendelet az alkotmány helyreállításával természetesen hatályát veszítette, azonban a szokásjoggá erősödött gyakorlat hasonló szabályt állapított meg.”

Önként értendő, hogy ha az egyébként szabályszerűen igényelt előfogat kiállítását vagy kirendelését a községi előjáróság (városi hatóság) tagadná meg indokolatlanul s ezért a katonaság (csendőrség) volna kénytelen a szükséges fogatokat bérelni, az ebből keletkezett többletköltség megtérítése iránt hasonlóan kell eljárni.

Ilyen esetben a katonai hatóság (csendőrségi parancsnokság) aszerint, amint az előfogat kirendelését községi előjáróság, megyei város vagy tj. város hatósága tagadta meg, a járási főszolgabírónak, a vármegye alispánjának, illetőleg a honvédelmi (belügy) miniszternek tesz jelentést.

Végül a m. kir. honvédelmi miniszternek az 1927. évi június hó 14-én kelt 2087/eln. 20. — 1927. számú és a katonai előfogatok térítését szabályozó rendeletét a m. kir. belügyminiszter 1927. évi 87.134/VI.—b. 1927. számú körrendeletével azzal adta ki, hogy az abban foglalt és az előfogatok térítésére vonatkozó rendelkezések a csendőrség által igénybevett előfogatok díjazására nézve is mértékadóak.

Ezen rendelet szerint az előfogatokért járó térítés, hámoslóért, hátaslóért vagy máhásállatért különbség nélkül lovanként és kilométerenként 8 pengőfillérben állapított meg. Ökörfogatú előfogatok a lófogatok-

kal egyenlőnek tekintendők; e térítési díjban a jármű használati díja és a kocsis díjazása is bennfoglaltatik.

A meghatározott útvonalra igénybevett előfogat térítése, a megrendelés alkalmával kijelölendő kiállítási hely és rendeltetési hely között levő távolság után számíttatik. Az előfogati távolságok megállapítása tekintetében az elsőfokú közigazgatási hatóság által kiállított hivatalos távolsági bizonylat mérvadó. Az előfogati díjazás kiszámításánál minden megkezdett km. egész km-nek számítandó.

Az idő szerint igénybevett előfogatok térítése, a megrendelés alkalmával az igénybevétel kezdeteként megjelölt időpont és az előfogat elbocsátásának időpontja között eltelt idő után óránként 5 km-nyi távolságnak megfelelő díjtétel számíttatik. Minden megkezdett óra teljes órának számít.

A térítés csak a tényleges használatért jár. Amennyiben tehát az előfogat nem az igénybevétel helyén bocsátattnak el, úgy a visszafelé üresen megtett útért nem jár térítés. Ha azonban a kiállítási (gyülekező) hely és az előfogat rendes tartási helye közötti út 4 km-nyi távolságot túlhalad, a gyülekezőhelyre megtett útért az 1. §. alapján járó térítési összegnek a fele fizetendő térítésül. Ha az előfogatot igénylő a kiállítási helyen késedelmesen jelenik meg, minden félórát meghaladó várakozási idő után félóránként 1 km-nyi távolságra meghatározott térítés fizetendő.

Fél napnál, azaz 6 óránál tovább tartó, avagy 15 km-nél nagyobb távolságra történő igénybevétel esetén, a térítésen felül a lovak élelmezéséről is az igénybevevő tartozik gondoskodni. Az élelmezés mértékére nézve a m. kir. honvédségnél megállapított élelmezési adagok, illetve illetmények irányadók.

Ezek azok a törvényes rendelkezések, melyek alapján a csendőrség előfogatot igénybe vehet és amelyek alapján az előfogatot szolgáltatók kötelezve vannak előfogatot a csendőrség részére is kiállítani. A csendőrség részére szükséges előfogatszolgáltatás tehát jelenleg is törvényes alapon nyugszik és így a szolgáltatást megtagadni fegyelmi felelősség és anyagi következmények nélkül nem lehet.

Hibákból is lehet tanulni.

A csendőrségi szolgálatban előfordult tanulságos hibákat tárgyaló pályázatok ismertetését a f. évi 9. számunkban megkezdettük, az alábbiakban folytatjuk és befejezzük.

X.

A világháború előtti idők képviselőválasztásai alkalmával egy járőr felhívásra itatás-vesztegetési ügyben nyomozott, a gyanúsított egy káplán volt. A nyomozást az őrsállomáson kellett lefolytatni, a káplán is otthon volt, a járőr mégis megkockáztatta azt a túlságosan vakmerő kényelmességet, hogy a gyanúsítottat ki sem kérdezte, hanem bevette a jelentésébe, hogy a gyanúsított, akit X. és Y. jelenlétében kikérdezett, tagad. Ennek ellenére is vádirat készült, megtartották a főtárgyalást, amelyen megjelent a káplán is a védőjével együtt. Mondani sem kell, mennyire csodálkozott a járőrnek, illetve az őrsnek azon a jelentésén, hogy a csendőrök őt kikérdezték. Könnyű elképzelni azt is, milyen kínos helyzetbe jutott az érdekelt két csendőr, de maga a csendőrség is, mikor a dolgot a tárgyalásvezető firtatni kezdte.

A kényelemszeretet még ilyen valószínűtlenül hangzó hibára is ráviszi azt, aki nem tartja magát szorosán ahhoz az alapelvhez: hazudni soha sem szabad. Sem a magánéletben, sem a szolgálatban. A csendőrség feljelentéseinek és általában egész működésének egyik legszilárdabb alapja a megbízhatóság. Minden hibát, tévedést jóvá lehet tenni és menteni is lehet, a hazugságot soha. Olyan erkölcsi hiba ez, amire nincs mentesség és nincs bocsánat s amit a csendőrségből tüzzelvással irtani kell. Mindennél nagyobb szégyen, ha a csendőrt hazugságon fognak s kétszeres a szégyen, ha a testületen kívülállók tapasztalnak ilyen fogyatékoságot.

Ezen a téren még a jóhiszemű csendőr sem lehet elég alapos, hogy a különben jószándékú téves megállapításait a hatóságok füllentésnek ne tekintsék. Kétszer is gondoljuk és rágjuk meg tehát, amit leírunk, jelentünk, hogy a hazugság vádja soha se érjen bennünket. Amiről nem szereztünk teljes meggyőződést, azt ne állítsuk, de amit állítunk, azért álljuk a sarat minden körülmények között. Ez alapfeltétel ahhoz, hogy valaki a csendőrségi egyenruhára és szolgálatra méltó legyen. Minden csendőr jól gondolja meg ezt, mert egy-egy tanuki-kérdés, vagy más szolgálati ténykedés fáradsalmait hazugsággal elkerülheti ugyan, de előbb-utóbb rajta fogják s akkor rásütik a valótlan jelentés szégyenbélyegét, amit aztán soha többé lemosni nem lehet.

Gondoljuk meg, hogy amit a csendőr állít, azt az egész csendőrség nevében is teszi s azért a csendőrség nevében is kell helytállania. Ha egyet közülünk hazugságot kapnak, szégyen az egész testületre, mindannyiunk becsületbeli érdeke tehát, hogy az igazmondásban ingatag csendőrök mielőbb tegyék le a tollas kalapot és keressenek maguknak valami mást, ami nem hivatás, hanem csak foglalkozás. Hazugot ne tűrjön senki a körében, hanem ragadjon meg minden módot és eszközt, hogy egyes útra terelje, vagy pedig kifelé terelje a testületből. Ezen a téren bajtársias kíméletnek helye sincsen.

XI.

Betöréses lopás történt, az őrsparancsnok szabadsága alatt eszközölt nyomozásoknak nem volt eredménye. Bevétel után az őrsparancsnok pótnyomozáshoz fogott.

A helyszínen az első pillanatban látta, hogy a tettest a helyi viszonyokkal ismerős emberek között kell keresni. Segédek, munkások, tanoncok dolgoztak az üzemben s aztán lépésről-lépésre haladva, eljutott az őrsparancsnok az egyik tanonc apjához, akit nemrégiben büntettek meg lopás miatt. Mivel a környezet minden más tagja büntetlen előéletű volt s egyéb körülmények sem szóltak ellenük, az őrsparancsnok az említett tanoncra és az apjára gyanakodott. A házkutatás igazat adott neki: a lopott holmik előkerültek.

Előzően két járőr is foglalkozott az ügygel, egyik sem látta meg a körülményekből, hogy a tettesnek a helyszínen ismerősnek kellett lennie s a járőrök nem is tettek ebben az irányban semmit. Ha egyáltalában valamiféle más támpontjuk, nyomozási irányuk lett volna, hajlandók lennének ezt is megérteni, mert hiszen sokszor csal a látzat. De éppen ott van a hibájuk lényege és súlya, hogy teljesen tanácstalanul álltak az esettel szemben s a legelemibb megállapítást: a környezetet mégis elmulasztották.

XII.

Elég gyakori, hogy kihágás miatt felelősségre vont egyének hamis nevet mondanak be a járőrnek. Az őrs megteszi a feljelentést s aztán már csak a hatósági el-

Amit vissza kell szerezniünk: Eperjes.

járás során derül ki, hogy a személyi adatok hamisak. Eltekintve attól, hogy most azután talpalhat a járőr, míg a felültetőjét megint előkeríti, maga ez a gondatlan eljárás a hatóságok előtt sem használ a csendőrségnek. Az utasítás megmondja, mit kell tenni, ha személyazonosság megállapításáról van szó, itt azonban megint csak a kényelem-szeretet viszi a csendőrt hibába.

Amíg ezt nem tudjuk teljes bizonyossággal, addig senki ellen sem tehetünk feljelentést. Még kihágási ügyekben sem. Annyi ez a felületesség, mintha csak a pengőseinkre vigyáznánk, a filléreket azonban kihajigáljuk az ablakon. A csendőrnek egyformán gondosnak kell lennie, akár rablógyilkosságról van szó, akár pedig csak arról, hogy az országúton kihágáson fog valakit. A személyazonosságot kétséget kizáróan meg kell állapítani az utóbbi esetben is. Ha kell, inkább levelezzünk, kutassunk utána, csak azt kerülnék el mindenáron, hogy a hatóságok a csendőrségtől felületes adatokat kapjanak.

XIII.

Előfordul, hogy az őrizetbevett tárgyakról szerkesztett bűnjeljegyzéket a csendőr egyesekkel csak utólag íratja alá. Az utólagos aláírások tintája néha más színű, mint a többi aláírásé. Az utasítás előírja, hogy a jegyzéket polgári tanuknak is alá kell írniok. A polgári tanuk szerepe a csendőrség többi szolgálataiban is fontos, de talán egyiknél sem annyira, mint éppen a bűnjelek őrizetbevételénél, mert ezzel kapcsolatban érhetik a csendőrt a legkellemetlenebb gyanúsítások. Nem szükséges tehát részleteznünk, mekkora könnyelműség, ha a bűnjeljegyzéket ilyen gondatlanul és könnyedén kezeli a járőr. Ha az őrizetbevételénél nincs tanu, ez súlyos szabálytalanság, ha pedig ott voltak a tanuk és mégsem szerezte meg a járőr az aláírásukat, ez már akkora felületesség és hanyagság, amit csendőrrel szinte nem is tudunk feltételezni.

Előfordul ehhez hasonló eljárás tanukikérdezés során is. Ha nincs kéznél bizalmi egyén, a járőr nem törí magát utána, hanem egyszerűen beírnak két ismerős nevet, mint akik a kikérdezésnél ott voltak, holott az egész ügyről fogalmuk sincsen. Az őrsről azután az illetékes hatósághoz elnegy a feljelentés, benne a költött bizalmiakkal. Különösen nyáron szokott ez megtörténni, amikor a férfiak mezei munkán vannak odakint, ilyenkor azonban azzal segíthet magán a csendőr, hogy nőket alkalmaz bizalmi egyénekül, ezt az utasítás megengedi. Ha pedig a helyzet olyan, hogy bizalmi egyéneket csakugyan nem lehet találni, akkor az utasítás 431. pont 3. bekezdése megadja a módot a bizalmiak mellőzésére.

Általánosságban is felhívjuk itt a figyelmet arra, hogy az utasítások, előljárók és hatóságok nagyon jól tudják, mit lehet és mit nem lehet s az utóbbit nem követelik. Példa erre éppen az előbb tárgyalt bizalmi-mellőzés. Kivételes helyzeteket elkerülni nem lehet s ilyenkor a kivételes körülményeknek megfelelően kell eljárni, ennek azonban a jelentésekben és feljelentésekben minden esetben nyoma legyen. Ez a fontos Bátoralanságra s néha talán még ennél is gyengébb jellemvonásra vall, ha a csendőr szükség esetén nem veszi igénybe azokat a könnyítéseket s általában azt az önállóságot, amit az utasítás bizonyos határokig megenged, hanem ehelyett úgy tünteti fel a dolgot, mintha minden úgy pergett volna le, mint a karika-csapás.

Nem más ez, mint a felelősségtől való félelem. Attól fél a csendőr, hogy az indokolását nem fogadják majd el, ezért aztán inkább a füllentést választja. Bizony ez nem valami férfias dolog és megint csak odavezet a csendőrr jellem alapkövetelményéhez: az igazmondáshoz.

XIV.

Nem minden járőr ismeri a magánindítványra üldözendő bűncselekményeket és nem irat alá nyilatkozatot, mikor arra szükség lenne. Ha a sértett az őrsállomáson lakik, könnyű ezt pótolni, néha azonban sok kilométerre kell megint gyalogolni emiatt az alaki hiba miatt.

A hiba voltaképpen nem ott van, hogy a csendőr a csak magánindítványra üldözendő bűncselekményeket fejben tartani nem tudja, mert hiszen ezek a bűncselekmények a jegyzékkönyvecskében fel vannak sorolva. A hiba tehát abban van, hogy a csendőr nem veszi elő a jegyzékkönyvecskéjét, vagy talán némelelyik nem is tudja, hogy ott ez is megtalálható.

Magának a pályázatot beküldőnek a szavaira alapozzuk ezt a feltevést. A pályázó ugyanis megállapítja, hogy ezeknek a bűncselekményeknek az ismeretét fokozott önképzéssel kell a csendőrnek megszereznie s egyáltalában nem említi, hogy a jegyzékkönyvecske is útbaigazíthatja.

XV.

Meglehetősen nagyértékű ékszerlopás során a gyanú cigányokra terelődött. Egyikük hamarosan kézrekerült s a járőr vonaton utazott vele az egyik községbe, hogy az ottani cigánytanyán szétnézzen. A vonat hajnalban érkezett — az állomás jóval a községen kívül fekszik — s a járőr először a község házára akart menni, de nem ismerte az odavezető utat, amelyiken anélkül juthat oda, hogy a cigányok észre ne vegyék a csendőrök megjelenését. Mint a pályázó mondja, a járőr senkitől sem kérdezhetette meg a korai időben az utat s így elindult találmásra a község felé. Egy helyen kétfelé ágazott az út s akkor megszólalt a cigány:

— Náccságos főtisthelyettes úr, ezsen ázs úton ne menjünk, ágyoncsapnak a csigányok, ha látják, hogy elárultam őket. Menjünk a másik úton, árrá nincsen csigány...

A járőrvezető hallgatott a cigányra s amint így barátságosan mendegéltek, az egyik hajlat mögül előtűntek a cigányputrik, a csendőrkalauz cigány pedig teletüdből ordította:

— A gyiri! A gyiri!

Pillanat alatt talpon volt a cigánytanya, szerte-szaladtak a cigányok. A kutatásnak semmi eredménye sem lett. Így jár a csendőr, ha cigánnyal kalauzoltatja magát. Az ugyanis lehetetlen, hogy vasúti állomáson vonatérkezés idejében senki ébren ne lett légyen, aki a járőrnek a kellő útmutatást megadhatta volna.

XVI.

Gyanus körülmények között meghalt egy leány, a járőr nyomozott. A pályázó a következőket írja: „A járőr, valamint az orvos szívszélhüdest állapított meg.” A leányt eltemették, majd hetek mulva névtelen feljelentés érkezett az őrsre és az exhumált hullán megállapították a mérgezést. Az újból bevezetett nyomozás minden különösebb fáradság és ügyesség nélkül megtalálta a tanukat, akik szerint a leány görcsök és nagy kínok között, habzó szájjal halt meg.

Nézzük először azt, amit a pályázó mond. A járőr „és” az orvos megállapították a szívszélhüdest. Tehát előbb a járőr, azután az orvos. A sorrend bizonyára véletlen a pályázó kéziratában, de jellemző abban a tekintetben, hogy a csendőrt éppen úgy képesnek gondolja valamely rejtett halálok megállapítására, mint az orvost. Ne essünk ilyen túlzásba. Vannak esetek,

főleg mérgezések, amikor a nem orvos is megállapíthatja a halál okát, de szívszélhüdest és ehhez hasonlókat nem.

Nem az volt tehát itt a hiba, hogy a járőr helytelen orvosi megállapítást végzett, elvégre ott volt az orvos is, a járőr joggal támaszkodhatott annak a megállapítására.

A hiba ott történt s ott történik ilyenkor mindig, hogy a járőr teljes mértékben rábízta magát a szakértő véleményére. Olyanok is látták a lányt görcsökben, habzó szájjal meghalni, akiknek nem állott érdeklükben a hallgatás, különben a későbbi névtelen feljelentés nem történt volna meg.

A csendőr nem orvos, az orvos pedig nem nyomozó. A kettő tevékenysége egészítse ki egymást. A pályázó zokonveszi a járőrtől, hogy a mérgezés tüneteit a hullán nem állapította meg, mi nem vagyunk ilyen szigorúak, hiszen az orvos sem állapította meg, ezek a tünetek tehát nagyon rejtettek lehettek ebben az esetben. A csendőrnek azonban soha ne legyen az elég, amit az orvos megállapít. A pályázó szerint a halál „gyánús körülmények között történt”, különben nem is lett volna ok arra, hogy a járőr egyáltalában odamenjen. De ha már valami gyanu egyáltalában felmerül és a csendőrség ilyen halálesetben nyomoz, ne elégedjék meg az orvos megállapításával, mert az orvos is tévedhet. Ha a járőr ezt szem előtt tartotta volna, exhumálásra nem került volna sor, hanem nyomban kiderült volna az eset, akármit mondjon egyébként a szakértő. Akik a leányt görcsök között, habzó szájjal látták, bizonyára nem a hatodik faluban laktak, hanem a közvetlen közelben, a járőrnek tehát csak a fülét kellett volna kinyitnia és a tanuk eléje tálatk volna mindent.

Ez az eset ugyan később mégis kiderült, de éppen úgy homályban is maradhatott volna, mint a szomorú emlékeztető tiszazúgi arzénés rémdráma. Úgy látszik, abból sem tanultunk eleget, néha könnyedén megyünk el a ravatalok mellett, pedig az emberi élet s különösen a mai magyar élet ér legalább is annyit, mint egy tyúklopás, aminek a kiderítésén pedig heteken át töri magát a csendőr.

Vigyázzunk a gyanus ravatalokra!

XVII.

Csalás miatt a járőr elfogta a gyanúsítottat s bár az önként beismerte, hogy más örskörletekben és a rendőrség területén is elkövette ugyanezt a bűncselekményt, a járőr csak a saját örskörletében elkövetett csalást vette tudomásul s a feljelentésben a többi egyszerűen elhallgatta. Gondolható, hogyan csodálkozott a bíróság, amikor a vádlott előadta, hogy itt is, ott is, amott is elkövetett csalásokat s az is kiderült, hogy a nyomozó járőrnek is beismerte azokat, a feljelentésből mégis hiányzottak.

Ehhez nincs is mit hozzáfűzni, mindenkinék meg lehet róla a véleménye. Szerencsére ritkán fordul elő, mert a legtöbb csendőr általában inkább az eredménygyűjtésre törekszik igel: dicséretesen, néha még túlzottan is, hogy a tevékenység naplója üres ne maradjon.

A szóban forgó járőr különben a Szut. 396. pont 8. bekezdését hagyta figyelmen kívül. Neki kellett volna az összes bűncselekmények nyomozását lebonyolítania.

XVIII.

Eppen az ellenkezőjét művelte ennek az a járőr, amely rendes szolgálat közben gyilkosságról értesült s anélkül, hogy bárhova jelentést tett volna, nekifogott egymaga a nyomozásnak, persze el is rotította a dolgot, hogy alig lehetett helyreigazítani.

A volt osztrák-magyar monarchia legelső csendőrei: itáliai (lombardiai) csendőrök. A lombardiai csendőrezred alkotta később a cs. kir. 14-ik csendőrezredet Milano székhellyel. (Papin egykorú rajza 1830 körül. Trentsensky József bécsi kiadása.)

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy különösen a nyomozásban önzőreklenni nem szabad. Szép, ha a munkát és felelősséget vállalja a csendőr, enélkül nem is csendőr, de csak mértékkel s addig a határig, amíg a szolgáltat rovására nem megy.

XIX.

Az igazoltatásról külön közleményekben írtunk már, de itt is kitérünk rá, mert különösen a mostani munkanélküli viszonyok között az örskörletek közbiztonságának egyik leglényegesebb feltétele a gondos és szemfüles igazoltatás.

Egy cigány tolvajszövetség állandóan az örszlaktanyával szemben lakó zsidónál értékesítette a zsákmányt. Lehetetlen, hogy az örs tagjai a cigányokat soha ott ólalkodni ne látták volna és ne lettek volna tisztában az orgazda közelebbi körülményeivel, amelyek gyanussá teheték. Vagy ha mégis megtörtént, hogy mindezeket egyetlen csendőr sem látta, akkor nem tudjuk, mire fordította az örs az idejét, meg a figyelmét. Van egy anekdóta, hogy a laktanyából ellopták a hízott sertéseket, lehet, hogy még is történt. Ez még rendjén van, elvégre a csendőrnek is aludnia kell, vagy nincs senki otthon s akkor tőle is lophatnak, de hogy a laktanyával szemben ki lakik, miféle ember az, járnak-e hozzá kóborcigányok s ha igen, mit keresnek ott, ezt már mégis tudni kellene.

XX.

Másik igazoltatási eset. Cigányok húztak el a laktanya előtt, kiálló szeges abroncsú kocsikerekeiket láncsal megkötve szántották végig a lejtős úttestet, amit a közlekedési kodex tilt. Az örsparancsnok rögtön kardot köttetett az egyik alárendeltjével, hogy igazítsa el a dolgot s aztán kihágás miatt meg kell tenni a feljelentést.

A csendőr kiment s a közelben álló másik csendőr hallotta, milyen néven igazolja magát a cigány. Az igazoltató csendőr ezt elfogadta és továbbengedte a karavánt. A másik csendőr azonban gyorsan elővette a Nyomozókulcsot és megállapította, hogy a cigány által mondott név előfordul abban. Utánasietett a cigányoknak s aztán megállapította, hogy a cigányt a B. K. L.-bar: rablás és rablás kísérlete miatt körözik.

Megbilincseltek s aztán átadták az illetékes hatóságnak. Meglehetősen nagy a különbség abban, hogy szabadon marad-e egy rabló, vagy sem s ez a különbség mindössze egy kis figyelmességen mult.

Leginkább pedig azon kell itt elgondolkodni, hogy a súlyos bűncselekmény miatt körözött cigány ilyen kényelmes nyugalommal és biztonsággal el mert sétálni az örszlaktanya előtt. Biztos, hogy vagy az igazoltatás hiánya, vagy pedig az igazoltatások hiányossága tette ilyen bátorrá.

A Nyomozókulcs nagyon jó igazoltatási segédlet, nem kell a csendőrnek a félvilágot össztelefonálnia és összejárnia, míg igazoltat valakit, egyszerűen csak az a dolga, hogy igazoltatást e nélkül a segédlet nélkül elvből soha se végezzen, akárcsak a szalornát sem eszi soha kenyér nélkül s amellet ne elégedjék meg azzal az egy papírdarabbal, amit az igazoltatandó átnyujt, mert ebben az esetben is voltak a cigánynál egyéb iratok, azok vezettek voltaképpen: eredményre. Tudni kell, hogy az emberek mindjárt azt mutatják igazolásul, amiben nincs hiba, a gyanus dolgokat már ki kell belőlük csiklandozni.

XXI.

Egy jómódú gazda magtárjába ismételtlen is betörttek, a nyomozás mindig eredménytelen maradt. Egyik lest

a másik után tartották a járőrök, míg végre az egyik járőrnek sikerült a tettenkapás, de mint a pályázó mondja: „Isten is annak ad sarkantyút a csizmájára, aki nem tudja összeverni”, ilyen volt ennek a járőrnek a szerencséje is. Mindenki tudja a maga gyakorlatából, de a lespályázatunk során is kiemelkedett, hogy a sikeres les alapja a csendes megközelítés és csendes magatartás a les alatt.

A szóban forgó járőr zörögve, szinte lármázva tért be a gazda udvarába — az ajtó a les céljából nyitva volt —, messziről jelezte tehát az esetleg ott levő tolvajoknak, hogy meneküljenek. Azok azonban túlságosan is vakmerők, illetve szemtelenek voltak, mert az őrtálló emberük még a csendőrök közeledtére sem igen mozdult a helyéről. Úgy látszik, nem tartott a járőrtől. Erre a járőrvezető már jó messziről rákiáltott: „Ki maga, mit keres itt?” s erre most már a tolvajok szétugrottak, annyifelé, ahányan voltak. A járőr meg sem próbálta az üldözést, hanem a járőrvezető parancsot adott a járőrtársának a lőfegyverhasználatra, mondván: „Hadd ijedjenek meg egy kicsit!”.

A lövés elhangzott, de a tolvajok nem nagyon ijedtek meg tőle, mert azután még 13 betöréses lopással szaporították az örs kiderítetlen eseteit. A pályázó adatai szerint akkor megszűnt az örs, arról pedig nem ír, hogy a kiderítetlenekkel mi történt. Lehet, hogy maig is azok maradtak s az is lehet, hogy ha az örs meg nem szűnik, azóta a kiderítetlen eseteit százaz számokkal kellene nyilvántartania.

Ebben az esetben már nem is arról van szó, hogy a járőr jóhiszeműen tévedett a lesállásnál, a leírt eljárás csupa szándékos és súlyos szabálytalanság. Ugyan ki lehetett ott az örsparancsnok?

A szabadságvesztésbüntetés megrövidítése súlyosítások alkalmazásával.

Írta: Dr. KASSAY-KRANTZ DEZSŐ
alezredes-hadbíró.

A katonai büntetőtörvénykönyv (Ktbtk.) 8. §-a a rövidebb szabadságvesztésbüntetések hathatósabbá tévése céljából is megfelelő súlyosítások alkalmazása iránt intézkedik, amikor kimondja, hogy „Az egy évnél nem hosszabb tartamban meghatározandó börtön- és fogházbüntetést, valamint az elzárásbüntetést az elítélt egyéniségének szem előtt tartása mellett súlyosítások alkalmazásával meg kell rövidíteni.”

Ez a rendelkezés, melyet katonai érdekek és büntetőpolitikai szempontok egyaránt tettek indokolttá, a régi törvényi szabályozással ellenkezően éppen a rövidebb szabadságvesztésbüntetéseknel írja elő kötelezően a súlyosítások alkalmazását, míg az egy éven felülieknél és természetesen a fegyháznál is teljesen elejti azokat. Katonai érdek követeli ugyanis, hogy a szabadságvesztésbüntetésük kiállása után katonai szolgálatra tovább kötelezett, illetőleg a katonai kötelékben megmaradó elítéltek ne vonassanak el hosszú időre a katonai szolgálattól, illetve annak hamarabb visszaadassanak. Hogy emellet a súlyosítások katonai fegyelmi szempontból is kívánatosak, azt a tapasztalat igazolja.

Az igazságszolgáltatás érdeke pedig azt kívánja, hogy a rövid tartamú szabadságvesztésbüntetésnek a végrehajtás enyhességéből, nevezetesen kevéssé visszariasztó és hatálytalan volta miatt előálló káros hatásai

elháríttassanak. Gyakori a panasz, hogy a rövid tartamú szabadságvesztésbüntetés bizonyos elemekre sokszor nem hat büntetés gyanánt, hanem gond nélkül élést jelent. A katonai elítélteken, főleg az intelligencia alacsonyabb fokán állókon pedig ritkán nyilvánul meg bánkódás amiatt, hogy pár havi szabadságvesztéssel kellett felcserélniök a szolgálat terheit. A szabadságvesztés magában véve rövid tartam mellett általában érzékenyebben sujtja az intelligens embert, mint a kevésbé intelligenset, ami az egyéniesítés szempontjából fontos megállapítás.

A jelzett célok elérését hivatottak biztosítani a büntetéssúlyosítások.

Ezek: a böjt, a kemény fekvőhely, fogház- és elzárásbüntetés esetében pedig még a magánzárka is.

A börtönbüntetés tehát böjttel, valamint ezenfelül még magánzárkával is súlyosítható oly módon, hogy a böjt és kemény fekvőhely legalább egynapi megszakítással, hetenként legfeljebb kétszer, a magánzárka pedig egy-egy havi megszakítással egyhuzamban legfeljebb egy hónapon át alkalmazható. (A börtönbüntetés súlyosításai közt a magánzárka azért nem szerepelhet, mert a börtönt amúgy is a magánelzárás alkalmazásával hajtják végre.)

A böjt napjain az elítélt csak kenyeret és vizet kap. A kemény fekvőhely abban áll, hogy az elítéltek csak puszta deszkát adnak fekvőhelyül. Magánzárkában elítéltet a fogházi szabályokban megengedett kivételekkel éjjel és nappal másoktól elkülönítve kell őrizni.

A súlyosítások közül több is egybekapcsolható.

Minden egyes súlyosítás minden napja külön egy-egy büntetési napnak számít.

Egyáltalában nem alkalmazható súlyosítás a rendfokozatukban elítéltetésük után is megmaradó tisztekkel (hasonló állásúakkal), valamint azokkal szemben, akiknek egészségét a súlyosítás veszélyeztetné, amiből az következik, hogy az illetők az ítélethozás előtt orvos által megvizsgálandók.

A súlyosításoknak tisztekkel (hasonló állásúakkal) szemben való mellőzésére katonai állástekintetek és a már említett egyéniesítés szempontja indították a törvényhozót. Tiszt alatt a tisztjelölt, hasonló állásún a tisztviselő-jelölt is értendő. A karpaszományos egyének nem tisztjelöltek, következésképp velük szemben — katonai minőségük alapján — a súlyosítások nem mellőzhetők.

Azon az elítélten, aki az ítélet jogerőre emelése után válik a súlyosítások elszenvedésére alkalmatlanná, csupán a súlyosítás nélküli büntetés lesz az ítélet rendelkező részében meghatározott, tehát rövidített tartamban végrehajtható. A büntetés végrehajtása alatt pedig orvosilag megállapított betegség esetén az ítéletileg kimondott azoknak a súlyosításoknak végrehajtása, melyek orvosi vélemény szerint az elítélt egészségének veszélyeztetése nélkül nem hajthatók végre, az elengedhetetlenül szükséges időtartamra abbahagyandó és a súlyosítások után se pótlandók.

A súlyosítások alkalmazása csak abban az esetben foghat helyt, ha a — súlyosítás nélküli — szabadságvesztésbüntetés egy évnél nem hosszabb tartamban volna megállapítandó. Az ítélelbírósnak tehát az ítélet indokolásában mindig meg kell mondania, hogy mily tartamú — súlyosítás nélküli — szabadságvesztésbüntetést tart megállapítandónak és mennyiben találta ezt a súlyosítások alkalmazásával megrövidítendőnek. A súlyosítások alkalmazásánál tehát ügyelni kell, hogy a büntetésnek a szabadságvesztés tartamából

és a súlyosítások számából adandó összertama ne haladja meg az egy évet, mert különben nem lehetne szó egy évnél nem hosszabb tartamú szabadságvesztésbüntetésről. Ha mégis megtörténnék, ily esetben semmisségi panasznak lehet helye a büntetés kiszabásánál a büntető hatalom átlépése címén.

Az előzetes letartóztatásnak, illetőleg a vizsgálati fogságnak a súlyosítások alkalmazása által megrövidített büntetésbe való beszámítására nézve az a szabály, hogy csak a szabadságvesztésbüntetésnek még végrehajtandó tartama súlyosítható, miért is az előzetes letartóztatásnak vagy vizsgálati fogságnak beszámítása esetén a súlyosításokat úgy kell alkalmazni, hogy azok a még végrehajtandó büntetés tartamára esvén, végrehajthatók is legyenek.

A súlyosításokról a büntetés feltételes felfüggesztése esetében sem lehet eltekinteni.

A súlyosítások alkalmazásával — szemben a Btk 24. §-ával — a börtön hat hónál rövidebb tartamban is kiszabható. Az pedig magától értetődik, hogy a súlyosítások valamennyiét nem kell együttvéve alkalmazni.

Az anyaszív vasárnapja.

Írta: POHÁRNOK JENŐ.

Valami kiolthatatlan utaznivágyás szunnyad az emberek lelke mélyén, valami elkíváncozás, valami eseményvárás, mert mi más vihetné ki a kis falvak fiatalságát vasárnap délutánonként a vasútállomásra? Nem búcsúztatnak senkit, nem várnak senkit és mégis ott álldogálnak órahosszat és megbámulják a befutó és elmenő vonatokat.

Kisdarnón is régen járja már ez a szokás és a kisrangú, de annál büszkébb főnök úr hiába hivataloskodik, hiába rezzegeti őket, csak kimennek, ime künn vannak most is. „Lenek” már elment a vonat, de még jön egy „főnek”, ahogy ők a két irányt nevezik.

És még mindig jön az úton egy színes leánycsoport, mögöttük meg, Leventét füstölve, hetyke legények.

Az út tulsó felén meg, mint kis kopott madárka, egy öregasszony iparkodik az állomás felé. Szoknyáját féltve emelgeti, ahogy a zápor után maradt kis tócsákat kerülgeti. Siet, siet, szaporázza a lépést, mégis lemarad. A leánycsoport már régen a többi közé vegyül a muskátlis állomáson, mikor végre beérkezik az öregasszony.

Megáll, apró kis madárszeme félénken tekint körül. Elpillantgat a vassíneken is, de a vonat még nem látszik.

Lányok, legények összesugnak, aztán kiválik egy bogárszemű lány és úgy öt lépésről odahuncutkodik hangja az öregasszonyhoz:

— No né, Szabóné! Tán a vőlegényt várja?

Kuncogás kacarász a szó nyomán, Szabóné azonban nem haragszik. Fehérnép szereti a csipkelődést. Nem hogy haragudnék, hanem ő megy közelebb és fogatlan kis szája mosolyog, szeme apró bogárkája huncutos örömmel ragyog a lányokra, legényekre:

— Várom ám, várom ám a tiédet Rozi. De hogy a fránya, csak nem akar gyönni, pedig már rég a másodikat kéne ringatnod!

No erre már nevetés derül és már közre is fogják a huncut kis öregasszonyt és szó szót követ, nem haragszik senki. Süt a nap, kék az ég, vasárnap van, Isten pihenője, szegények nyújtózkodó napja, hát ilyenkor előbujik a jókedv, a szegény ember örök orvossága, olcsó vígasztalása.

— Hát aztán most már új divat lesz Szabó néni? Az

özvegyek is kijárnak majd ide kaszinózni?

— Jár ám a járóka, de nem én.

— Hát tán csak nem utazik Pestre?

— Utaznék szívem, csak otthon felejtettem a cekkert, meg a báli cipőt.

— Köll is maga Pesten! — kacag rá egy legény.

— Köllök-e? Ojjé, de elkelnék ám! Kicsit kipingálnám a képemet, oszt elcsúsznék én is a sok bolondját járó vénasszony között. Mert aszongyák ám akik üsmerik a pesti világot, hogy a hetvenéves zsidónék a lányukat csufojják föl a táncolásba! — Nevetnek, traccsolnak, valami batyus ember is odalép. Ez utazni akar. Ismerős, ki is faggatják, meg is mondja, mi járatba megy. Aztán ő is Szabónét kérdezi:

— Tán velem tart? Legalább nem leszek egyedül az első osztályon.

— Mennék fiam, mennék Vendel, csak nem érek ám rá! Várok valakit!

— Csak nem a fiát? — kérdezi egy legényhang.

— De bizony azt, a fiamat!

— Írt talán?

— Nem írt az lelkeim, nem írt, ő nem szokott írni, hanem csak úgy betoppan, hogy annál jobban örüljek. Tavalyival is úgy gyött meg, éppen ettem, hogy rázmörget és még az orromat is elkente a kalán örömömben, mert hogy éppen egy kis bodzakását eszegettem, jaj, de a fiam nem bánta ám, csak megölel, megcsókol, még én törölgettem le a szájaszéléről a kását.

Szokatlan a fülnek az öregasszony szava. A Márton megcsókolja az anyját? Hiszen a kisgyerek még megteszi, de aki legény, pláne olyanféle, mint a Márton?

Nem is állják szó nélkül. Egyik is, másik is beleszól:

— Aztán, hogy elment is megcsókolta?

— De meg ám lelkem, mer az nem olyan Istentül elrugaszkodott, anyaszomorító, mint tik vagytok!

— No, az tavaly vót. Most már nagy úr lett, amint hallom, most majd aztán maga csókoljon kezét neki!

— Abbizony! Az olyan má keményebben hordja a derekát!

— Ajjaj! Talán haza se gyön. Városrul ide győjjön? Mikor ott kisasszonyokkal sétálgathat?

— Majd bolond, erre kóttetni a pézit, hogy a szegény annyát látogassa.

... Szabóné riadtan nézi a beszélőket, kopott kis fekete kendőjét jobban a szemére húzza, hogy ne lássák a szeme sarkában a könnyet... El is húzódik, amazok nem is törődnek már vele, hangoskodva, egymásra liciálva tárgyalnak és Szabóné szívét veri minden szavuk...

— Persze, míg próbacsendő volt. Míg az annyára szorult!

— Küldte neki a maga szegénységéből a szalonnát, kalácsot...

— De most már nagy úr! Örmester lett. Két hete éppen, hogy írta az öreg tanítónak.

— Majd bolond hazagyünni csak így! Se nagy ünnep, se bál!

Röhögve szól egy surbankó legény:

— Hogy majd az anyja szájáru l nyalja le a kását! Áz örmester úr! Ojjé, nem olyan világ van!...

Szegény kis Szabóné, már ott áll az eperfa alatt, sovány kis vállai között hervadtan, ráncosan, reménytelenül szomorkodik az arca. Szippogatja az orrát és már csak a lelke fázós visszhangja mondja, mondogatja:

— Jaj pedig megálmodtam... És én megálmodtam a háborút, a tanítóné ikergyerekeit, a kommunistákat, én

mindent megálmodok, tavaly is megálmodtam, hogy meggyün a Márton, csak estére álmodtam, aztán délbe gyütt a kedves...

— Ezek meg itt, ezek a gonoszok má kisasszonyokkal sétáltatják, hát iszen sétáljon, szép gyerek, szép nagy, erős és már örmester, két hete írta, két hete írta, de azért az anyját, szegény özvegy anyját csak nem köll elfelejteni, hiszen másom sincs ides fiam, mint te, te meg az apád sírja... Jaj, Istenem!...

Nem is hallja, hogy a fordulóban már sikkantott a vonat, csendesesen sirdogál szegény Szabóné az eperfa alatt.

Egyszer csak diadalmasan fujva és prüszkölve berobog a vonat!

A főnök úr tiszteleg és egyik kocsi ajtajában megjelenik egy szép szál csendőrmester. Frissen sárga még a pertlije és két csillogó szeme az ácsorgókra néz, s hogy meglátja a kis öregasszonyt, erős, boldog lépésekkel siet feléje.

Szabóné szívén egy boldog dobbanás, meglátja a fiát és szeme könnyes ragyogása előtt csupa fény a világ, boldog szája csak rebegni tudja:

— Édes fiam!...

És már ott sirdogál, ott gügyög, mint egy kis gyermek, a fia széles mellén...

Az erős csendőr pedig gyengéden és szeretettel öleli magához, aztán megcsókolja a homlokát, majd szépen megsimogatja a kis öregasszony ráncos arcát és csak annyit mond:

— Jöjjön édesanyám!

És kézenfogja, vezet, viszi a napsütésben ragyogó kis falu felé...

Az állomás bámész fiatalsága meg csak áll és néz, csak nézi elnémultan és megbűvölten és a szívekben és a kék égen mintha muzsikaszó zengene, a legdrágább, a legszebb muzsikaszó: a gyermeki szeretet angyali muzsikája.

Öreg bajtársak.

A katonaelet kemény. Az újonccal gyakorta mesélik, hogy keservesen felsóhajt, talán, Uram bocsá', még káromkodik is egyet — befelé, mikor reggel ötkor legédebb álmból veri fel a trombita. Vagy amikor 20—30 kilométeres menet alatt széles vörös csíkot rajzol vállaira borjú és a puska szája.

A sóhajtás elszáll. Egyiktől az ekeszarv mellé, másiktól az esztergapadhoz, a harmadiktól talán a Tisza partjára, ahol szótlanul pipázgató emberek nagy hálókat meregetnek a vízbe. És amikor aztán eljön az idő, hogy a mundért megint felcserélheti a civilruhájával, amit gondosan megőriztek a század raktárában, szó se róla, jól érzi magát. Jól esik a szabadság, kellemes a gondolat, hogy újra hazamehet, hogy az ébresztő hallatára, ha úgy tetszik, befelé fordulhat és egyáltalán, hogy: „Örmester és kapitány, nem parancsol ezután...” ahogy a nóta mondja. Örül mindezeknek a kellemetességeknek, de azért érez valamit a szívében, amit mindennek inkább lehetne nevezni, mint haragnak a kaszárnyával szemben. Érzí, ha nem tudja is az érzéseit szavakba foglalni, hogy az izzadságos, verejtékes fáradoalmak, a kemény sulykolás és egyáltalán a katonaelet többet adott neki, mint vett el tőle.

S minél több év morzsolódik le az idők kerekén, minél több ősz hajszál vegyül a gesztenyebarna fürtökbe, annál élénkebben, annál barátságosabban és kedvesebben

Budai hadastyánok díszszakasza.

rajzolódnak ki emlékezetében azok az idők, amelyeket a katonaságnál töltött, bajtársak körében. A kiszolgált katonának kezd valami hiányozni. Valami, amit nem pótolhat a jólmenő üzlet, nem a jólét s a kényelem. Valami, amit nem is lehet egészen pontosan meghatározni. A katonaelet szeretete.

*

Aki szeret Buda csendes, romantikus utcáin sétálgatni, különösen azokon a részeken, ahol most az öreg Tabánt bontják, olyan egyenruhákkal találkozhatik néhány napján, amiről nem mindenki tudja hirtelenében megmondani, hogy micsoda. Sötétkék köpeny bársony gallérral, csendőrkalaphoz hasonló fekete főveg világoszöld tollbokrétával, egyenes, nagykosarú francia kard. Ha azonban budai „benszülöttet” kérdez meg, a legkisebb gyermektől is megkapja a felvilágosítást. Veteránok, vagy most nem egészen kifogástalan magyarsággal hadastyánok a mutatós egyenruha viselői, az *Első Budapesti Hadastyán Egyesület* tagjai.

Félszázados multra tekint vissza az Első Budapesti Hadastyán Egyesület, tehát körülbelül a csendőrséggel egyidős. Öreg, kiszolgált katonák, akiket a katonaelethez, az emlékein kívül, már igazán semmi sem kötne, egyesületbe tömörültek, hogy ha a valóságban nem is, lélekben katonák maradjanak, ápolják egymás között a katonai szellemet és a katonai erényeket, amelyeket pedig a mindennapos, loholó, anyagias életben olyan könnyen el lehet felejteni. S hogy pedig a katonai erényeket és azoknak is a legnemesebbikét: a bajtársiasságot ne csak szóval, hanem tettel is gyakorolják, egyesületüket egymás kölcsönös anyagi segítésének, támogatásának szép szolgálatába állították.

Öreg bajtársaink nemcsak azért érdemlik meg, hogy róluk a Csendőrségi Lapok hasábjain megemlékezzünk, mert a kalapjuk hasonlít a mienkhez, hanem azért is, mert egyesületük a köz szempontjából is figyelmet érdemel. A mai antimilitarista világban kétszeres tisztelet és megbecsülés jár mindenkinek, aki a nemzet életbevágó érdekei szempontjából annyira fontos katonai szellemet akármilyen formában terjeszti: bár minél többen tennék! Milyen üdvös lenne, ha a kiszolgált katonák nemcsak Budapesten, de vidéken is hasonló szervezetekbe tömörülnének, amelyeknek minden tekintetben kedvező, összetartó, erkölcsnemesítő befolyását nem kell sokat bizonyítani. A falusi ilyen egyesületekben testületünk nyugálományba vonult tagjai vehetnék át a szervezők és vezetők szerepét, hiszen hosszú szolgálatuknál, a becéjük oltott fegyelemérzéknél és katonai képzettségüknél fogva arra kétségtelenül hivatottak is volnának.

*

Mint fentebb említettük, a Hadastyán Egyesület tagjai kiszolgált katonák. Lehetnek azonban olyanok is az Egyesület tagjai, akik nem voltak katonák. Feltétel ezeknél, hogy büntetlen előéletük legyen és tisztességes keresetük legyen. Elvonultan, szerényen élnek a hadastyánok, rendszerint valamilyen iparos mesterséget folytatnak és ha ezek az iparomesterségek a mai nehéz időkben nem hoznak is valamilyen fényes jövedelmet s ha nagyon meg is kell küzdeni a mindennapi kenyérért, mégis találnak időt, módot, hogy áldozzanak olyan dolgokra is, amelyek felette állanak anyagias vonatkozásoknak.

Felvételeink ünnepélyes kivonulások alkalmából készültek a hadastyánok díszszakaszáról. Az egyesület, amelynek hivatalos elnevezése: „*Első Budapesti Katonai*

Góth Béla szabómester, a budai hadastyánegylet elnöke.

Hadastyán Betegsegélyző és Temetkezési Egylet, József kir. herceg védnöksége alatt áll. Nem is olyan régen még tagjai voltak olyanok is, akik a 48-as szabadságharcban, meg az olaszországi Radetzky hadjáratokban vettek részt. Ezek persze lassan-lassan a tabáni és farkasréti temetőbe masíroztak s akik ezidőszerint az egylet tagjai, már nem Custozzáról, Isaszegről és Trautenaúrról beszélnek, hanem inkább Rawa-Ruskáról és a Monte San Micheléről.

Csekély tagdíj és egyszer és mindenkorra járó járulékok lefizetése elénben a tagoknak ingyen orvosra, ingyen gyógykezelésre van igényük és ha elhaláloznak, a hátramaradottak elég tekintélyes temetkezési segélyben, ezidőszerint 300 pengő segítségben részesülnek.

Ha valamelyik bajtárs elhalálozik, a Hadastyán Egylet tagjai egyenruhában, zászlókkal vonulnak ki a temetésre és velük van rendszerint ezeknél a temetkezési szertartásoknál a MÁV zenekar is.

Becsületes, nem könnyű polgári munkájuk végezte után hetenként rendszeren egyszer, szombaton vagy vasárnap össze szoktak jönni a budai Avar vendéglőben, ahol szerényen, mértékletesen, egy-két korsó sör közben szokták megbeszélni azokat a dolgokat, amelyek alkalmasak arra, hogy megélhetésüket előmozdítsák. Egymás szükségleteit természetesen az egyesületi tagoknál rendelik meg s így többé-kevésbé minden iparos megtalálja az egyesületen belül a maga kis vevőkörét.

Derék, hazafias szellemű, katonásan fegyelmezett emberek a mi öreg bajtársaink, a budai veteránok.

Egy régi szebb és jobb világ hírmondóiként maradtak itt közöttünk, de talán egy jobb és szebb jövő ígéreteiként is. Mert az a nemzet, amelynek fiai ha'álukig büszkék arra, hogy katonák voltak s lélekben akkor is katonák maradnak, amikor az elszállt idő kiállította őket a sorból — az ilyen nemzetnek nemcsak a multja szép és dicsőséges, hanem a jövője is.

Obsitos.

MAGYAROSAN, KATONÁSAN.

Illetve — szinte.

A helyes beszéd- és írásmód egyik legfőbb jellemzője, tehát követelménye is a szabotosság. Ez azt jelenti, hogy se többet, se kevesebbet ne mondjunk és ne írjunk, mint ami kell.

De ezzel az egyszerű kis szabállyal is úgy vagyunk, mint sok más jótanáccsal. Meghallgatjuk, helyeseljük s aztán — nem alkalmazkodunk hozzá. Legalább is ezt mutatja az a sok-sok hiba, amit az „illetve” és „szinte” szavak szertelen használatával még jővőví íróink is léptenyomon elkövetnek.

Egy idő óta figyelem ezeket a szavakat ujságokban, könyvekben, hivatalos írásokban egyaránt. Sajnos, gyakran találkozom velük, s mi tagadás, néha magam is használom őket, mert ragadósak, akár az útszéli bogáncs. Pedig már jól tudjuk róluk, hogy meglazítják a stílus tömörségét, bizonytalanná teszik sokszor az érthetőségét is.

Lássunk néhány példát:

„A bizonyítékul szolgáló iratokat elégette, *illetve* megsemmisítette.” Joggal kérdezhethetjük: mi szükség van az *illetve* szóra? Hiszen vagy elégettük az iratokat, vagy megsemmisítettük. S ha *elégettük*, akkor már nem kell külön *megsemmisítenünk*. Vagy ha mindenáron bőbeszédűek vagy hivataloskodók akarunk lenni, akkor ezt mondhatjuk: *elégetéssel megsemmisítette*.

Más példa: „A dohányt és cukrot egyedül fogyasztotta, *illetve* élvezte el.” Ennek a mondatnak a megszerkesztője bizonyára nem dohányos ember s tán a cukrot sem szereti, különben nem magyarázhatta volna fölösleges szószaporítással, hogy a dohány és cukor elfogyasztása élvezet...

De mindez csak hagyján. Hiszen ezekben a példákban a fölösleges „*illetve*” csak ellaposította a mondatot. Nagyobb baj az, ha az „*illetve*”-vel értelmetlenséget okozunk. Ez legtöbbször akkor fordul elő, ha kényelmeseég-

Minden nemes korona e földön mindenkor tövises korona volt és lesz.

CARLYLE.

ből nem akarjuk, vagy pongyolaságból nem tudjuk megadni a mondat határozott értelmét.

Például: „Ingtatlanát neki eladta, *illetve* nevére átiratta.” Ebből nem tudjuk biztosan, mi is van azzal a „birtokátruházással.” Eladás, vagy csak átirás? Mert az eladással legtöbbször együtt jár az átirás, de lehetséges átirás eladás nélkül is, pl. adományozás útján.

Az „*illetve*”-vel üzött pongyolaság legkárosabb a katonai parancsadásnál, pl.: „A század állásában marad, *illetve* erős ellenséges támadás elől visszavonul.” Ebben az esetben az „*illetve*” nehezebb dió a századparancsnoknak, mint az ellenség, mert vajmi nehéz eldöntenie a változó helyzetben: maradjon-e még, vagy vonuljon vissza? S hogy mi az „erős ellenséges támadás”, ennek megítélése igen egyéni lehet.

Más példa: „A járőr a házcsoportot derítse fel, *illetve* foglalja el.” Ha a járőrparancsnok legény a talpán, akkor — ha tudja — úgyszintén elfoglalja a házcsoportot a felderítés közben, de felderítheti úgy „távrolról” is, különösen, ha egy-két puskalövés éri onnan...

*

A másik ilyen stílusrontó szó a „*szinte*.” „Úgy meghatotta az eset, hogy *szinte* könnyezett.” Vagy könnyezett, vagy nem, de „*szinte*” nem könnyezhetett, legfeljebb kerügette, fojtogatta a sírás, vagy hát: küzködött a könnyeivel.

Más példa: „Annyit neveltünk, hogy *szinte* belefáradtunk.” Akinek manapság még ilyen jó dolga van, annak könnyű megjegyeznie, hogy a magyar ember egyik ősi jellemvonása a *határozottság*. Vagy ezt teszi vagy azt, vagy így vagy úgy, mert „*kétlaki*” nem tud lenni. A nevétsébe is belefáradhatunk egészen vagy egy kicsit, de „*szinte*” nem.

Végeredményben az „*illetve*” szónak itt-ott még megkegyelmezhetünk, bár jobb, ha helyette a *vagy*, *vagyis* kötőszókat használjuk, de a „*szinte*” — az idézett értelemben bántóan fölösleges, kártékony, tehát pellen-gérre vele!

vitéz RÓZSAS JÓZSEF százados,
a Ludovika Akadémia tanára.

Csendőrhistorák.

Az a vezérszó...

Néha nagy fejtörést okoz egy-egy nyomozás, de mi az ahhoz képest, amit az iktatókönyv némely vezérszavának a kiagyaltása jelent...

Egy lovas járőr bikaistállóban tartotta a nagypihenőt, egy bika elszabadult és az egyik lovat megdöfte. Bevonult a járőr a sérült lóval.

Az őrsparancsnok hosszas fültővakarászás után kisütötte a vezérszót:

„Civilbika által megdöfött kincstári ló.”

Félrajok.

Kerületi parancsnoki szemlén ami puskakerülő csak akadt a laktanyában, mind az udvarra került. A gyakorlatok még csak mentek valahogyan, de annál kínosabb volt a katonai tudományok elméleti vizsgálja.

— Hány félrajból áll a raj? — hangzik a kérdés. A szenvedő alany gazdasági hivatali segédmunkás.

Nem tudja, de megsugják neki, hogy kettőből.

— És mi a nevük?

Kétszégeesen néz körül a kérdezett, míg megakad a szeme valakin, aki a kerületi parancsnok úr háta mögött lövöldözésre valló mozdulatokat tesz. Megérti s kivágja:

— Lövöldöző félraj.

— Hát a másik?

Most a mentőangyal kézigránátdobásszerű mozdulatot tesz az öklével. Ezt is megérti a kérdezett s kivágja a választ:

— Dobós félraj!

Mi mindent kell tudni a bírónak.

A községháza nagytermében legények vetkőznek neki a toborzásnak. Belép a járőr s ott lát egy középkorú magyart, amint hátratett kezekkel, fején kalappal begyeesen sétál a fiatalok között.

A járőrvezető megkérdezi, kicsoda s mit keres ott, mire azt mondja a magyar, hogy ő a községi bíró.

— Hát ha bíró, akkor pláne tudhatná, hogy a szobában a kalapot le kell venni — mondja a járőrvezető.

— Bocsánatot kérek — kapja le a kalapot a bíró — nem tudtam, mert csak most választottak meg bírónak.

Fogja-e a darazsat a rozsdá?

Lopott birkák után nyomozott egy járőr, melynek mindkét tagja fiatal csendőr volt.

A szálak egy régről ittmaradt juhászhoz vezettek, akinek akkora volt a bajsa, hogy a fülére csavarhatta volna. De ő is olyan csendőrökhöz volt szokva, akiknek a bajszánál csak a szuronyuk volt félelmetesebb. Lekicsinylő mosollyal nézett végig a juhász a fiatal csendőrökön s azt mondta:

— Papírról keresik az urak a birkákat? Hát csak keressék!

Láthatólag meg volt győződve róla, hogy a mai csendőrök nemcsak az egyik birkát a másiktól, de talán a lovat a számártól sem tudják megkülönböztetni.

Észrevették ezt a csendőrök s a járőrvezető megjegyezte:

— Az nevet, aki a végén nevet...

— Hát csak keressenek az urak! — mondta megint a juhász. De annyit mondek, hogy a darazsat nem fogja a rozsdá, mert úgyis barna...

Hamarosan kitűnt azonban, hogy csavaros bajús nélkül is ki lehet csapni a nyájból a lopott birkát. Egyiket a másik után emelték ki a fiatal csendőrök a kezükben levő leírások alapján s mikor a káros is odaérkezett, már megszűröl kiabált, hogy ezek az ő birkái.

— Hát fogja-e a rozsdá a darazsat? — szólt oda a juhászhoz a járőrvezető.

— Úgy látom, mégis — mondta a juhász a fületövét kaparászva. — Nem hittem volna, hogy ilyen fiatalok, oszt máris úgy benne vannak a dologban. Mi lesz, mire a bajszuk is megnő?

Ilyen fiatal és máris...

Gyenge legény érkezett az egyik őrsre a kilencvenes évek idején. Az még nem lett volna olyan nagy baj, hogy a magyar nyelvet csak törte, de reménytelenek voltak a szellemi képességei is. Az őrsparancsnok vigyázott az őrsére, ahol csupa mokány magyar élt, volt is velük dolga

elegendő, elhatározta tehát, hogy az új csendőrért eltanácsolja. Azt mondta neki:

— Nézze fiam, én szívesen tanítanám magát, de látja, hogy mennyi itt a szolgálat. Jobb lenne magának egy csendesebb őrsön. Most lesz a szárnyparancsnoki szemle, kérje az áthelyezését!

— De mit mondjon ürügy szazados úrnak?

— Jelentse, hogy szerelmi viszonya van, attól akar szabadulni...

Igy is történt. A szemlén jelentette a csendőr, hogy kéri az áthelyezését.

— Miért? — kérdezte a szárnyparancsnok.

— Szerelmi viszonyot szazados úr...

— Hm. Ilyen fiatal és máris szerelmi viszonya van? Aztán hova kéri az áthelyezését?

— Csendeske őrsöt — jelentette a csendőr.

— Na, és csendeske őrsön nem lesz szerelmi viszonya? Ott még több ideje lesz rá, mert kevesebb a szolgálat...

Erre már nem volt betanítva a csendőr, nem is tudott felelni egy szót sem, csak pislogott az őrsparancsnok felé, hogy most már aztán mit mondjon tovább?

A szárnyparancsnok nézegette őket darabig, aztán átlátott a szítán s azt mondotta:

— Úgy látom, inkább az a baj, hogy az őrsparancsnokkal nincs valami nagy szerelemben...

Örskörletleírás.

Az egyik örskörleten a Száraz Ér húzódik végig. Neve egymagában is megmond róla mindent, az örskörletleíró mindamelllett lelkiismeretesen megírta róla: „Az örskörlet egyetlen folyója a Száraz Ér, mely se nem hajózható, se nem tutajozható.” A leírás mégse egészen pontos, mert nem mondja meg, lehet-e a Száraz Érben — fürödni?

Beszélgetés a mennyországgal.

Óralopás ügyében nyomozott egy krassószörénymegyei őrsbeli járőr. Hegylakó oláh volt a gyanúsított, aki természetesen tagadott s egyre az Istenre hivatkozott, mint ártatlansága igazolójára.

A járőrvezető látta, hogy itt már csak a babona segítségével kerül elő az óra, megbeszélte tehát a jegyzővel, hogy a gyanúsított jelenlétében felhívja telefonon a mennyországot s onnan majd azt fogják válaszolni, hogy az óra a gyanúsítottnál van, ő a tolvaj.

A járőrvezető a mennyei telefonbeszélgetést előre közölte a gyanúsítottal, akire láthatóan hatott a dolog. Körülállták a telefont, a járőrvezető belekiáltott oláhlul:

— Halló! Ott a mennyország? Szent Péter van a telefontnál? Kedves Péter bátyám, azt mondja Pásku Vazul, hogy nem ő lopta el az ezüst órát. Igaz ez? Ugye, hogy nem igaz! Mit tetszik mondani? Hogy az óra Vazulnál van... Igen, igen... értem. Keressük csak nála... Igen, értem... Ha nem adja elő, elviszik az ördögök... igen... még ma éjjel...

Szegény Vazul sápadtan hallgatta a „beszélgetést” s mikor az ördögökre került a szó, nagyot kiáltott, hogy előadja az órát, csak mondja meg a domnu őrmester az ördögöknek, hagyják őt békében. Erre a járőrvezető rögtön beszélt az ördögökkel is, mire Vazul megnyugodva törölgette a verejtéket a homlokáról. Negyedórán belül a járőr kezében volt az óra.

A csendőr csak tudja...

A világháborúban sok cigányt hiába soroztak be katonának, egyszerűen nem vonultak be. A csendőrök fogdosták aztán össze őket.

Mikor egy ilyen cigányt a járőr az állomásparancsnoksághoz bekísért, az átvevő tiszt csodálkozott, hogy bilincstelenül hozzák a cigányt, aki erre megszólalt:

— Mit ért ahhoz a féhadnagy úr! Tudja azt a királi csendérmester úr, kivel hogy kell bánni!

És bizalmasan rásandított a járőrvezetőre, mintha csak azt mondaná: ugy-e, mi jobban tudjuk?...

Még egyszer cigányok...

Karavánal találkozott a járőr s átkutatta a kocsikat. Alázatosak voltak a morék, királi érmester úrnak szólították a csendőr rendfokozatú járőrvezetőt, csendér úrnak a próbacsendőrt. Mikor a járőr szabadon engedte őket, néhány száz méterre elhajtottak, ott megállt a karaván s egy cigány a kocsiderékban felállva a járőr után kiáltott:

— Csak tik ne legyetek oján büskék! Tudjuk mink, hogy a nagyobbik nem is királi érmester, csak csendér, a kisebbik meg nem is csendér, csak gyákornok...

A dúvad.

A dúvadakról tart a segédoktató előadást s megkérdezi a próbacsendőröket, ki tud néhány vérengző, ragadozó állatot felsorolni. Senki sem jelentkezik, a segédoktató szemé azonban észreveszi, hogy az egyik próbacsendőr fészkelődik, tehát volna mondanivalója, de nem mer kirukkolni vele.

— No, Kovács! — biztatja a próbacsendőrt. Az feláll s azt mondja:

— Ilyen dúvad a spióca!

— Spióca? Talán pióca! És miért dúvad a pióca?

— Azért, mert az egyik vége ragad, a másik vérengzik.

Szemléltető oktatás.

A régi világban iskolát tartott a járásormester a fegyverhasználatról, annak is arról a bizonyos harmadik pontjáról, amire a csendőrnek általában egyetlen példája volt: a járőr büntettest üldöz, az bemenekül egy udvarra, a ház gazdája a kapuba áll, mit tesz a járőr?

— Fegyvert használok! — mondja határozottan az egyik csendőr.

— Másként nem tudja elintézni? Ön erős, hatalmas termetű ember, a gazda pedig alacsony, gyengébb, mondjuk olyasféle termet, mint az enyém. A kora sem alkalmas már a legénykedésre. Hát nézze csak, én most ideállok, maga pedig távolítson el innen.

S a járásormester odaállt az őrsirodába nyíló ajtó elé. A csendőr zavarba jött, de aztán a biztatásra odament, megérintette a járásormester vállát, ezzel jelképezve, hogy az ellenszegülőt félrelökte.

— Mit anyámasszonykodik! Mutassa meg, hogyan csinálná a valóságban! — szólt rá mérgesen a járásormester.

A csendőr pillanatnyi habozás után átnyalábolta a járásormestert és olyat lódított rajta, hogy belezuhant a

Bármily ember — ha sokáig hagyjuk beszélni — végül hívőkre talál.

EDITH SICHEL.

szekrénybe. Hozzá még meg is kellett dicsérnie a csendőrt. Este aztán borogatást tett az oldalára s elhatározta, hogy a szemléltető oktatást többé önmagán nem gyakoroltatja.

Szólóevés.

Az egyik alföldi örskörletben a járőr egy nyugálmányú csendőr törzstiszt földbirtokára érkezett, aki a frissen idehelyezett járőrvezető őrsparancsnoknak hosszabb időn át előjárója volt. Örömmel jelentkezett nála s a volt előjáró is örömmel látta viszont a régi derék alárendeltjét. Bevitte a járőrt a lakásába, leültette őket s a szobalánnyal szőlőt hozatott. Nagy tál szép csemegeszlő került az asztalra s mellé a szobalány egy-egy nagy edény vizet is tett, hogy abban a szőlőt megmohassák.

A járőrvezető egyelőre azzal volt elfoglalva, hogy volt előjárója kérdéseire felelgetett s neki is voltak tiszteletudó kérdései, közben pedig a próbacsendőr sóvárogva nézte a szőlőt. A házigazda biztatni kezdte:

— Tessék, egyék csak, ez nem ingyenellátás!

A próbacsendőrnek kisebb gondja is nagyobb volt annál, vajjon ingyenellátás-e, ha a szőlőből eszik. Más volt az ő baja. A biztatásra mégis kivett most már egy fürtöt a tából. Eddigi fejtörésének az volt az oka: nem tudta, hogy a vízzel mit kezdjen? Szerette volna megvárni, míg az őrsparancsnoka is hozzáfog a szőlőhöz, hogy aztán aszerint cselekedjék a víz körül maga is.

Miközben a fürtöt szemelgette, egyre a vízen törte a fejét. Gondolta, hogy ha már behozták, akkor meg is kell inni. Azt is tudta, hogy szőlő után nem jó a vízvívás, akörül látta tehát a megoldást, hogy a vizet a szőlőevés közben kell kortyolgatni. Kicsit nagy pohár, az igaz, de sok a szőlő is.

Fogta hát az egyik üvegvedret s néhány szem szőlő után ivott egy-egy kortyot. A volt előjáró és alárendelt közben úgy beámerült a régi idők felelevenítésébe, hogy a próbacsendőrrel és szőlőről egészen megfeledkeztek.

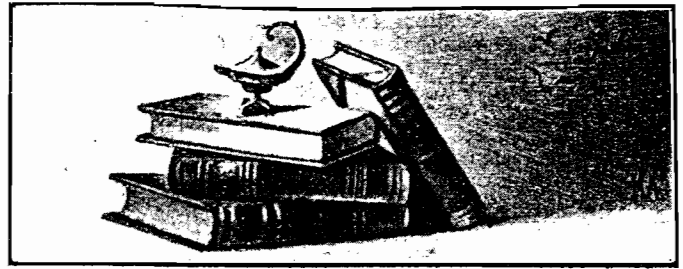
Az pedig csak szemelgetett és kortyolgatott. Az edény víz hamarabb elfogyott, mint a szőlő, mivel pedig a szőlő nagyon jó volt, felmarkolta a másik poharat is — az őrsparancsnokét — és addig ette a szőlőt vízzel keverve, amíg a táiban és a második pohárban tartott. Mikor semmi sem volt már az asztalon, hátradőlt a kényelmes széken, suttymban megsimogatta hordónyira puffadt hasát s magában azt mondta:

— No, most belaktam...

Mikor aztán újra ott lépegetett a járőr a szőlők alján, az őrsparancsnok elmondott egyetmást a szőlőevésről, a mosóvíz szerepéről és arról, hogy a csendőrnek miként kell asztal mellett viselkednie, de végül is aztán így vígasztalta a próbacsendőrt:

— Még jó, hogy a tálat is le nem nyelte...

A Bécszet 1683-ban ostromló török sereget Sobiesky János lengyel király hadai megszalasztván, a gazdag török tábor minden drága készletével ott maradt. A táborba hatoló lengyel és császári katonák olyan kincseket zsákmányolhattak, amilyenről azelőtt nem is álmodtak. Lerongyosodott durva muskétások drágakövekkel ékesített forgójú, kócsagtollas, legfinomabb selyem és bársony turbánokkal fejükön kutattak a kincs után; szennyes külsejű vonatlegénység gyémánttal kirakott övekben és cobolypremes palástokban pompázva cipelte, ami elvihető volt. Vértések és dragonyosok kincseket érő, rubinokkal és zafirokkal kirakott lőfelszerelésekkel és fejedelmi értékű nyeregtartókkal cserélték fel elnyűtt lőszerszámaikat. Az ilyen helyt már akkor is mindig jelenlevő zsidók potom pénzért vásárolták össze a katonáktól a mérhetetlen kincseket, melyek valódi értékéből az együgyű zsoldosok egész életükre jómódba juthattak volna.

CSENDŐR LEKSZIKON.

63. kérdés. *A felekezeti iskolaszék tanítóválasztásra gyülekezik össze. A választás helyisége előtt mintegy 200 főből álló tömeg verődik össze, zsidalmak hangzanak el az elnök ellen s a választás megtartása ellen is tiltakoznak. Ennek folytán egyes iskolaszéki tagok szavazati joguk gyakorlása nélkül, nyilván megfélemlítve eltávoznak, mire az elnök a gyűlést berekeszti s így a választás meghusul. Mily büncselekmény gyanúja forog fenn? Milyen jogszabályok alapján kell megítélni a felekezeti iskolaszék cselekvésének szabadságát? A hatóságok büntetőjogi védelméről szóló törvény alkalmazása szempontjából az iskolaszék elnöke és tagjai hatósági személyeknek tekintendők-e?*

Válasz. A modern törvényhozás felismervén, hogy a népoktatás egy nemzet egész szellemi életfejlődésének alapja, kötelezettség gyanánt állapítja meg az elemi oktatásban való részesülést az ú. n. tan- vagy iskolakötelezettséget. Ezért minden iskola az állam felügyelete alatt áll, nemcsak a tanítás rendje, hanem az iskolával összefüggő vagyoni kérdések tekintetében is. A népoktatás ilymódon a szellemi élet közigazgatásának egyik része, az államnak tehát hatóságai útján megvalósítandó és ellenőrzendő feladata. Ebből következik, hogy a hitfelekezeti iskolaszék akkor, amíden ennek a ráruházott állami feladatnak teljesítésében eljár, a büntetőjogi védelem szempontjából hatóságnak tekintendő. A tanítóválasztásban eljáró iskolaszék, mint ilyen, avagy elnöke, jegyzője ellen elkövetett erőszak tehát hatóság ellen elkövetett erőszak.

Olyan különleges törvény nincs, amely a hitfelekezeti választások szabadságát külön büntetőjogi szabályozás alá venné, mert az 1924. évi XXVI. törvényeikk csak az országgyűlési képviselőválasztásokra, valamint a törvényhatóság és a község (város) által választandó tisztviselőknek, előjáróknak, bizottsági, képviselőtestületi és választmányi tagoknak választására alkalmazandó.

A hitfelekezeti iskolaszék a tanügyi választásokkal kapcsolatos szabályszerű eljárásával mindennemű erőszak vagy fenyegetés az 1914:XL. t.-c. rendelkezései alá esik. Ha pedig az eljárással kapcsolatosan egyesek rosszhiszeműleg, rendbontást vagy a törvényes és szabályszerű eljárás megghusítását tűzve ki célul, izgatásokat folytatnak, ezt a magatartást a Btk. 172. §-ának 1. bekezdése alapján kell megbírálani. Az iskolaszék törvényes eljárását és rendelkezéseit tehát a hatóság törvényes hatáskörében kiadott rendeletének, határozatának kell tekinteni s így azt, aki e rendelkezések ellen engedetlenségre egyenes felhívást intéz vagy terjeszt, a Btk. 172. §-ának 1. bekezdése és az 1912:LXIII. t.-c. 19. §-a alá eső izgatás büntette miatt kell gyanúba venni. A csendőrnek ily esetben nem könnyű a feladata, mert sohasem szabad összetéveszteni az ellenzéki mozgalmat a büntetés alá eső izgatással. Azok, akiknek az ellenzéki mozgalom kellemetlen, szívosen kiáltanak mindjárt csendőr után, viszont az ellenzéki mozgalom leple alatt nem egyszer húzódik meg felforgató és rendbontó célzat. Hogy az ellenzéki mozgalomnak ezt a be nem vallott célját a csendőr utólerhesse és megghusítsa anélkül, hogy a polgári szabadság követelményeit érintené, elhez óvatosságra, tapintatra, nagy körültekintésre van szüksége és a büntetőrendelkezések minden vonatkozásával is tisztában kell lennie.

64. kérdés. *Valaki önhatalmával a földtulajdonos megkérdezése és a hatóságnak tett bejelentés nélkül ásatást végez a község határában. Az ásatás folyamán több régi aranyékszer, emberi és állati csontmaradvány kerül elő. A régi ékszereket az ásató egy ékszerésznel értékesíti. Mily jogszabályok érvényesek e tekintetben s fennforog-e valamely büncselekmény gyanúja?*

Válasz. Az 1929:XI. törvényeikk értelmében régészeti, tör-

téneti, embertani, földtani és őslénytani emlékek felkutatása végett ásatnia magánosnak csak az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsa hozzájárulásával szabad.

Korlátlan és önálló ásatási joga az ország egész területén a Magyar Nemzeti Múzeumnak, Budapest székesfőváros területén a székesfőváros tulajdonában levő múzeumoknak, bizonyos helyi körzeten belül pedig a többi közgyűjteményeknek (vidéki múzeumoknak stb.) van. Ezek is kötelesek azonban ásatásokról előzetesen a Tanácsot értesíteni és a földtulajdonost kártalanítani. A Tanácsnak ugyanis joga van a munkálatok ellenőrzése végett szakértő közeget kiküldeni, joga van az ásatás eredményéről szabatos jelentést kívánni, sőt joga van az ásatást saját közegeivel és saját felügyelete mellett folytatni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak joga van bizonyos területeket ásatás szempontjából „tiltott területté” nyilvánítani. Ily helyen ásatni csak annak az intézménynek szabad, amelyet a Tanács erre kijelölt. Az ily területet kisajtítani is lehet.

Ezeknek a törvényes szabályoknak megtartásával, tehát az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsa előzetes hozzájárulásával, de szakértő közegek közreműködése nélkül folytatott ásatás eredményeként előkerült vagy egyébként megtalált dolgot a találó köteles 30 nap alatt a közigazgatási hatóságnak vagy a Magyar Nemzeti Múzeumnak bejelenteni. Ha tervszerű ásatás esetén kívül, véletlenül talál valaki muzeális értékű tárgyat (régiséget, őslénytani maradványokat stb.), 3 nap alatt köteles a közigazgatási hatóságnak vagy a Magyar Nemzeti Múzeumnak bejelenteni.

Az ásatás eredményeként előkerülő vagy egyébként talált dolgot, ha közgyűjteményben elhelyezésre alkalmas, a Tanács a közigazgatási hatóság útján lefoglalhatja és megválthatja. A lefoglalás tényével a tárgy a Tanács által kijelölt közgyűjtemény tulajdonává válik. A találót és a földtulajdonost együttesen a lelet értékének kétharmada illeti meg. Azokon a területeken, ahol a fent felsorolt tudományos intézeteknek önálló ásató joguk van, ha ásatást végeznek, a földtulajdonost a lelet értékének egyharmada illeti kártalanítással.

Ha a talált tárgyat a Tanács nem váltja meg, a tulajdonjog felerészben a találót, felerészben a földtulajdonost illeti meg.

Ha a kutatást a Tanács előzetes hozzájárulása nélkül folytatták, vagy a találás bejelentését elmulasztották, a fent meghatározott ingóságok fogalma alá eső és muzeális becsű dolog tulajdonjoga a Tanács által kijelölt közgyűjteményre vagy az államkincstárra száll. Ha azonban a földtulajdonos a találásról értesülve, 8 nap alatt jelentést tesz, a fent megjelölt jogos igényében nem szenved csorbultást.

Ha valakit ásatásra felfogadnak, a törvény szempontjából, ha ő is a kincs vagy tudományos becsű lelet találója, találónak a felfogadót kell tekinteni. Ha valaki az arra jogosult engedelmével kutatott s így lett találónak, a találót megillető jogok arra a községre szállnak, amelynek területén a dolgot találták.

Ezek nagyjában az ásatásokkal és a múzeumi becsű letekkel összefüggő magánjogi és közigazgatási szabályok.

Fődvágólag azonban a törvény 44. §-a büntetőjogi megtorlást is tartalmaz. Aki ugyanis ásatást végez vagy végeztet „tiltott területen”, továbbá, aki az ásatás eredményeként vagy egyébként előkerülő tudományos (közművelődési) szempontból jelentős, avagy a kincs fogalma alá eső dolgot a törvényes határidőn belül be nem jelenti, vétséget követ el és hat hónapig terjedő fogházzal büntetendő. Az eljárás a kir. törvényszék hatáskörébe tartozik.

Aki pedig régészeti, történeti, antropológiai, földtani vagy őslénytani emlék, vagy általában a kincs fogalma alá eső ingó dolog felkutatása végett a Tanács előzetes hozzájárulása nélkül ásatást végez, vagy végeztet, ha az ásatás eredménnyel nem is járt és senki jogait egyébként az ásatás nem érintette, kihágást követ el és egy hónapig terjedő elzárással büntetendő. Az eljárás a közigazgatási hatóság (államrendőrség) hatáskörébe tartozik.

A kérdésben feladott esetet ezek után akként ítélték meg, hogy az ásató az 1929:XI. t.-c. 44. §-ába ütköző jogtalan elsajátítás vétségét követte el. A régi ékszereket megvásárló

ékszerész a Btk. 370. §-ának 2. bekezdésébe ütköző orgazdaság vétsége miatt gyanúsítható. Az 1929:XI. t.-c. 44. §-a ugyanis a Btk. 366. §-át helyettesíti, ezt hatályon kívül helyezte, de megtartotta azt a jellegét, hogy orgazdasággal lehet kapcsolatos, mint volt a Btk. 366. §-a.

A csendőr jól teszi, ha a törvény végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket figyelemmel kíséri, mert kellő és éber figyelemmel sok művészi és tudományos értéket megmenthet a pusztulástól, elkallódástól és az egyéni kapzsiság karmaiból az általános művelődés javára.

65. kérdés. *A gyanúsítottak a község határában levő burgonyaverem tetejét kapával eltávolítják s megkezdik az elvermelt burgonya felrakását a magukkal hozott két szekérre. Mindössze egy szákkal tesznek fel a szekérre, amikor a sértett őket tettenéri. A gyanúsítottak egyike erre elszalad, a másikat elfogják. Milyen bűncselekményről van szó?*

Válasz. A cselekmény a burgonya értékére tekintet nélkül a Btk. 333. §-ába ütköző, a 336. §. 3. pontja szerint minősülő lopás büntette. Kísérletnek nem tekinthető a cselekmény azért, mert egy zsák burgonyának elvétele már megtörtént, az elvételi cselekmény végrehajtásával pedig a lopás be van fejezve.

Mezőrendőri kihágásnak azért nem lehet a cselekményt tekinteni, mert az 1894:XII. t.-c. 93. §-ának a) pontja alá csak olyan gazdasági termények lopása tartozik, amelyek betakarítatlanok s amelyek ellopásában bemászás kivételével a Btk. 336. §-ában megjelölt valamely minősítő körülmény bent nem foglaltatik.

A nyomozásnál azért ki kell deríteni, mekkora burgonyamennyiség volt a veremben s mily értéke volt ennek a lopás idején? A büntetés kiszabásánál ugyanis ezeknek a körülményeknek jelentőségük van. Börtön helyett pedig fegyház a büntetés a Btk. 336. §-a esetében, ha az ellopott ingóság 200 pengőnél nagyobb értékű.

66. kérdés. *A gyanúsított a községi elöljáróságnál megjelenve, a községi jegyzőt erkölcsi bizonyítvány kiállítására kéri fel. Mikor a gyanúsított megtudja, hogy a bizonyítványba be kell jegyezni a büntetett előéletére vonatkozó adatokat, megfenyegeti a jegyzőt, hogy ha ezeket az adatokat beírja a bizonyítványba, felgyújtja a házat. Erre a jegyző oly erkölcsi bizonyítványt állít ki részére, amelyből a büntetett előéletre vonatkozó adatok hiányoznak. Milyen bűncselekmény gyanúja forog fenn s kik ellen?*

Válasz. A községi jegyző, mint közhivatalnok, hivatali hatáskörében hamis közokiratot állított ki s ebből az államnak arra a közérdekére, amely a büntetett előéletű állampolgárok nyilvántartásával összefügg, jogsérelem háramlott. De jogsérelem háramolhatott egyesekre is, ha a hamis erkölcsi bizonyítványt oly egyénnel szemben használták fel, akik büntetlen előéletűek s így a hamis erkölcsi bizonyítvány felhasználója az ő érdekeiket súrolta vagy veszélyeztetette (például közhivatalnokai vagy egyéb állásokra való pályázatnál). A községi jegyző cselekménye tehát a Btk. 393. §-ába ütköző közokirathamisítás büntette. Ugyanily bűncselekmény gyanúja terheli a hamis erkölcsi bizonyítvány másik aláíróját is (a községi bírót), ha jóhiszeműségét nem igazolja.

A gyanúsított, aki a községi jegyzőt ennek a bűncselekménynek elkövetésére fenyegetéssel rábírta, a Btk. 69. §-a 1. pontja alapján, mint felbujtó részese ennek a bűncselekménynek.

A Btk. 77. §-a azt mondja ugyan, hogy nem számítható be a cselekmény annak, aki ellenállhatatlan erő, vagy oly fenyegetés által kényszerült arra, amely saját vagy valamelyik hozzátartozójának életét, esetleg testi épségét közvetlenül veszélyeztetette, s ezt a veszélyt csak a tett elkövetésével lehetett elhárítani, azonban a fennforgó esetben a községi jegyző vagy valamelyik hozzátartozója életét, testi épségét nem fenyegette semmi közvetlen veszedelem az erkölcsi bizonyítványt kérő gyanúsított fenyegetése folytán. Ezt a veszedelmet különben el lehetett volna hárítani másként is, mint a követett bűncselekmény elkövetésével.

Akárminth álljon a dolog, a csendőrré ennek a kérdésnek jogi értékelése nem tartozik. A csendőr a nyomozásban csak annyiban helyez súlyt a kérdésnek erre az oldalára, hogy a kérdésnek ténybeli alapjait az ítélebíróság döntéséhez szükséges keretben kideríti. Így például megvizsgálhatja, hogy a gyanúsítottnak módjában lehetett-e a községi jegyzőre rágyújtani a házat oly körülmények közt, hogy ezt a községi jegyző meg nem akadályozhatta s ez rá és hozzátartozóira komoly veszedelmet jelentett-e, stb.

KI TUDJA?

Ki volt az a XIV. századbéli magyar főúr, aki bosszúból a királyi családot megtámadta azzal a szándékkal, hogy kiirtsa?

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Ismételt postabetörés kiderítése.

Írta és nyomozta: KOVÁCS SÁNDOR ny. alhadnagy, volt nagybajomi szakaszparancsnok.

A szomajomi postamesternő 1931 július 17-én 24 órakor a nagybajomi őrsnek távbeszélőn bejelentette, hogy aznap 23 óra 30 perckor a postahivatalt két ismeretlen férfi feltörte és a vaslemezrel bevont postaládát nagyobb mennyiségű pénzzel és egyéb postái értékekkel együtt elvitte. A postamesternő közölte, hogy az esetet a kaposmérői őrsnek is bejelentette.

A kaposmérői őrsről 4, a nagybajomi őrsről 2 főből álló járőr kerékpáron azonnal a helyszínére ment és a nyomozást bevezette.

Én a betörésről őrsmeglepetés alkalmával a hetei őrsön csak július 18-án 18 órakor értesültem. A telefon el volt romolva. Előfogatot rendelve útbaindultam és a szomajomi postához 19-én 13 óra tájban érkeztem meg.

Szeles András tiszthelyettes, kaposmérői őrsparancsnok, ki a nyomozást vezette, jelentette, hogy a postaládát a vasúti vonaltól északi irányban, a postától körülbelül egy és fél kilométernyi távolságra a tengeriföldön felvágva és kifosztva megtalálták. A tetteseknek még nem tudtak nyomára jönni.

Először a helyszínét, majd a mezőn a tengeriföldön talált feltört szekrényt tekintetem meg s azután a postamesternőt kérdeztem ki. Előadta, hogy 17-én 23 óra 10—15 perc között már a hálósobájában aludt. A postahivataltól áthallatszó zörgésre felébredt. A zörgést figyelve rájött, hogy a hivatalban betörők vannak. A hálósoba utcára néző ablakát kinyitotta és segítségért kiáltozott, de a betörők egyike a postahivatal utcára néző ablakát kinyitva, rákiáltott, hogy fogja be a száját, ne kiabáljon, mert lövi. Ijedtében az ablakot bezárta és nem mert tovább segítségért kiáltozni, sem kimenni. Amikor már minden elcsendesült, bement a hivatalba és látta, hogy a betörők ott mindent felforgattak és a postaládát a tartalmával együtt elvitték. A tetteseket nem látta. Hangjukról ítélve ketten lehettek. A hangjuk ismeretlen volt, de nem hiszi, hogy cigányok lettek volna.

Amikor a betörés színhelyét tüzetesebben megnézte, megállapította, hogy a tettesek a folyosó külső ajtaját fejével kifeszítették, az udvaron a kút mellett sarat csináltak és a belső ajtón levő ablakot azzal benyomták. A nyíláson benyúlva, az ajtót a belülről rajta volt kulccsal kinyitották, a záratlan hivatalba bementek és postaládát az ajtókon át elvitték a tengeriföldre s ott fejzével felnyitották.

A postaládából a betörők 402 P 90 fillér készpénzt és egyéb postai értékeket vittek el, összesen 1376 P 76 fillér értékben.

A látottakból ítélve — a postamesternő ellenkező állítása dacára is — az volt a feltevésem, hogy a tettesek kőborcigányok voltak, de helybeli, a viszonyokkal ismerős egyének tettesége sem látszott kizártnak, ezért a nyomozást két irányban vezettük be. 14 óra 30 perckor Szombat-helyről a nyomozó alosztálytól megérkezett Menyhárt István tiszthelyettes még egy nyomozóval és a daktyloscopus-fényképésszel, de felhasználható és rögzíthető láb-, kéz- és ujjnyomokat nem sikerült biztosítani.

A helybeli tettes feltételezéséből kiindult nyomozás rövidesen két gyanúsítottat eredményezett, kiknek egyikét a kir. ügyészségnek át is adtam, mert a lakásán olyan házicipőt találtam, amelynek talpfoltjai a tengeriföldön feltört postaládától Szomajom felé vezető nyomokkal egyeztek. Megerősítette a gyanút e két egyén ellen az is, hogy az idegenlégióba készültek, egyikük már külföldre szóló útlevelet is szerzett, de pénzüik nem volt. A vizsgálóbíró azonban az adatokat nem tartotta elégségesnek és a gyanúsítottat szabadonbocsájtotta.

A nyomozást cigányok után is lefolytattuk, de eredmény nélkül. Ilyformán holtpontra jutottunk.

Az eredménytelenség dacára nem csüggedtem, hanem tovább puhatoltam, sajnos, hosszú ideig eredménytelenül.

1932 március 14-én Nagybajomban országos vásár volt, ahol sok kőbor- és teknőcigány is megjelent. A cigányok között bizalmasan puhatolni kezdtem, mikoris az egyik kőborcigány bizalmasan annyit mondott, hogy ha a nevét nem árulom el, mond valamit. Megígértem neki, hogy a nevét nem fogom elárulni. A cigány elmondotta, hogy egy Lakatos György* nevű kőborcigánytól szerzett értesülése szerint a szomajomi postát a nagyszakácsi kőborcigányok törték fel.

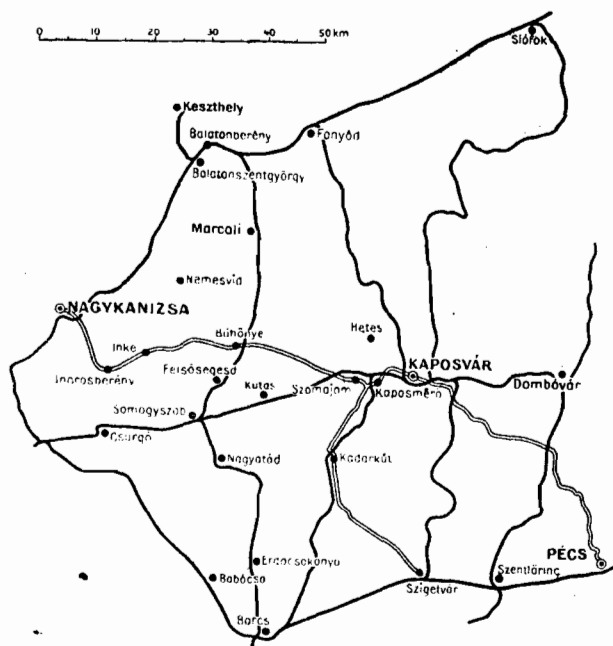
A cigányok nyomozása iránt megkerestem az illetékes nemesvidi őrsöt, de onnan azt a választ kaptam, hogy a cigányok ismeretlen helyen csavarognak. Több más őrsöt is megkerestem, de mindenünnen nemleges választ kaptam. A reményt azonban még mindig nem adtam fel és a puhatolást tovább folytattam.

A Nagybajom községben 1932 május 8-án tartott másik országos vásárból ugyancsak a cigányok közt kezdtem puhatolni; akkor egy másik cigány titoktartási ígéretemre szintén elmondta, hogy a szomajomi postabetörést Kolompár István* kőborcigánytól hallottak szerint a nagyszakácsi cigányok követték el. Kolompár a betörés éjjelén találkozott is velük, kinek elmondták, hogy becsapódtak, mert kevés pénz volt a postaládjában.

Kolompár Istvánnak csak 1933 augusztusában jutottunk a nyomára: a zalaegerszegi kir. ügyészség fogházában vizsgálati fogságban ült. A kaposmérői őrs jegyzőkönyvi kihallgatását kérte az ügyészségtől. A válasz szeptember 6-án már a soproni fegyház igazgatóságától érkezett vissza. A jegyzőkönyvben Kolompár István névleg megnevezte a hét nagyszakácsi cigányt, akik a szomajomi postabetörést elkövették.

Az őrs a cigányokra vonatkozóan nyomozat közzétételét kérte a Nyomozati Értesítőben, ami meg is történt. A Nyomozati Értesítő alapján az egyik cigányt a mosdói őrs szeptember 12-én elfogta. A cigányt Menyhárt István 3. nyomozó alosztálybeli tiszthelyettes a kaposmérői őrsre kísérte. Először hallani sem akart a postabetörésről, de később mindent beismert, a tettestársait megnevezte és azt is elmondta, hogy közülök kettő a kaposvári kir. ügyészség fogházában van, egyet pedig a marcali kórházban ápolnak.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Ezt a három másik cigányt is a kaposmérői örsre kísértettem. A betörés elkövetését beismerték. A helyszínen tanuk előtt megmutatták, hogy melyikük hol állt, melyik milyen munkát végzett, a pénzezekrényt merre vitték, azt hol, melyikük és mivel vágta fel, merre menekültek stb. stb.

Bűnjel nem volt beszerezhető, mert a pénzt már elköltötték, az elvitt papirokat pedig állításuk szerint elégették.

A négy cigányt az örs a kaposvári kir. ügyészségnek adta át.

A nyomozás nélkülözhetetlen kelléke a képességeken és szaktudáson kívül az az erős, törhetetlen akarat is, mely a kezdet sikertelensége dacára sem csügged, hanem következetes és fáradhatatlan tevékenységgel tör a cél: az eredmény felé. Ennek volt köszönhető, hogy a leírt eset kiderült és a tettesek kézrekerültek.

A leírt nyomozás rámutat a Nyomozati Értesítő fontosságára és használhatóságára is.

—:o:—

1933. szeptember hó 29-én nagybajomi lakásomon fél 22 óra tájban Nagy Sándor őrmester jelentette, hogy a nagybajomi körörvos telefonértesítése szerint a szomajomi postát újra kirabolták. A póstamesternőt a postahivatal udvarán ismeretlen tettesek 20 órakor megtámadták, a pénzt és az értékeket magukhoz vették és azután ismeretlen irányba elmenekültek.

A jelentés vétele után azonnal Szomajomba indultam. A postahivatalba 30-án 0 óra 15 perckor érkeztem meg. A kaposmérői örs járőrét még ott találtam.

Elsősorban a postamesternőt kérdeztem ki, ki a következőket adta elő: Szeptember 29-én 18 óra tájban a postahivatalt és az azzal egy épületben levő lakását bezárta, mert csak egyedül lakik a házban és elment a községbe tejért. Körülbelül 20 óra tájban tért vissza. Hátra ment az udvarra, hogy házőrző ebét, melyet nappal a sertésólba csukva tartott, kiengedje. A kutya csendben volt a sertésólban. Mikor a sertésól közelébe ért, a sertésól mel-

lől egy férfi ugrott elő, a torkát elkapta, a szemét ruhával eltakarta, majd egy másik férfi hátáról mindkét kezét elkapta, hátrahuzta, és villanycsengő-dróttal összekötözte. Ezután a földre teperték, száját zsebkendővel betömtek, szemét zsebkendővel bekötötték, majd a lakás udvarjára berajátához vitték s ott letették a földre. Zsebéből a kulcsot kivették, az ajtót kinyitották és őt becipelve a folyosó cementpadlójára fektették. Az egyik férfi mellette maradt, a másik a lakásba ment, gyertyát, majd lámpát gyújtott, azután őt bevitték a postahivatalba, ott a padlora rekiették, a postaládát a saját kucsával felnyitották s abból 258 pengő 15 fillért magukhoz vettek.

A rablók egyike felszólította, hogy a postán több pénznek kell lennie, mert holnap elseje van, adja elő a többi pénzt is, különben baj lesz. A társa rászólt, hogy „te marha, hiszen ma még csak 29-ike van”.

Őt azután a postahivatalból bevitték a hálószobájába, ott összekötözötte az ágyra hanyatt fektették, kezét-lábát villany-dróttal az ágy lábaihoz kötötték, az éjjeliszekrényen volt 7 milliméteres hétlövetű forgópisztolyát is magukhoz vették, majd az egész lakását átkutatták, de mivel nem találtak több pénzt, a hivatalos pénzen és a forgópisztolyon kívül egyebet nem vittek el. Távozásuk előtt az ablakredőnyöket leengedték, a lámpát eloltották, őt pedig figyelmeztették, hogy csendben legyen és fel ne merje őket jelelni, mert különben még leszámolnak vele.

A postamesternő előadta, hogy a rablókat nem látta, csak a hangjukból ítélve tudja, hogy a lakásban ketten voltak. Annyit meglátott a zsebkendő alól, hogy egyiküknek a kabátja ujja szürke és csikos volt. A hangjukról és beszédmódorukról ítélve határozottan állította, hogy nem cigányok voltak.

A tettesek eltávozása után jobbkezéről fogával leoldotta a villanyrótót s így sikerült magát kiszabadítani. Azonnal átment segítségért a szomszédokhoz, de akkorra a tettesek már elmenekültek.

A postamesternő kikérdezése után az udvart alaposan átvizsgáltam. A sertésól közelében a talaj kemény volt, azon nyomokat felfedezni nem lehetett. Az udvarra vezető bejárat előtt azonban, hol az udvar fel volt homokozva és a homok el volt gereblyézve, két különböző lábnyomot találtam. Az egyik „Dorco” cipőnyom volt, a „Dorco” felírást határozottan ki lehetett venni. A lábnyomokat deszkával letakartattam és egy polgári őrt állítottam melléjük, hogy addig változatlanul megőriztessenek, amíg rögzítésükre sor kerül.

Egy járőrt a postánál visszahagytam, a többivel pedig 4 óra tájban a pihenőszobába mentem. Amint világosodni kezdett, két járőrt Szomajom község leportyázására útba-indítottam, hogy a lakosságot házról-házra járva, valamint mindenkit, akivel az után találkozhatnak, a bűncselekményre vonatkozó észleleteikről, gyanús idegenekről, stb. kikérdezzék. 8 óra tájban visszamentem a postahivatalhoz. A postahivatal előtt talákoztam egy úrral, aki postasegédtkárként mutatkozott be és közölte, hogy a posta rovancsolása végett érkezett Pécsről.

A titkár kérdezte, hogy van-e remény és kilátás eredményre? Azt feleltem, hogy az eredményt biztosra veszem, mert azonnal telefonálok az összes szükséges helyekre és így a menekülő tettesek útját el fogom vágni. A titkár úr kijelentette, hogy mivel a postakincstár érdekeiről van szó, a távmondatok költségeit a posta viseli. Takarékosági rendeleteinkre gondolva, ezt a kijelentést nagy örömmel vettem tudomásul.

Ezekután a Szombathelyről megérkezett nyomozókkal

Az igazság sokszor többet szenved védelmezőjének hevéből, mint ellenzőjének érveitől.

PENN.

az udvaron talált lábnyomokat pontosan iemértük. A méretekből kiszámítottuk a tettesek testmagasságát. Ujjnyomokat nem találtunk, mert a tettesek — mint később beismerték —, távozásuk előtt mindazon tárgyakat, melyeket kézzel érintettek, sapkával jól letörölték, hogy így az ujjnyomaikat megsemmisítsék.

Ezekután a vázlaton feltüntetett huszonnégy csendőr-örsöt, hat vasúti állomásfőnökséget, valamint a budapesti, pécsi, szegedi és a nagykanizsai rendörkapitányságot a postakincstár terhére az elmenekült tettesek nyomozása és kézrekerítése érdekében telefonon megkerestem. A közvetlen környékre járőröket küldtem ki, abból a feltevésből kiindulva, hogy a tettesek egyelőre még a közelben rejtőzködnek. Ezek a járőrök október hó 1-én 18 órára eredmény nélkül vonultak be.

Október 1-én 20 órakor a keszthelyi örs telefonon jelentette, hogy a keszthelyi vásártéren mind a három tettet elfogta. A rablás elkövetését beismerték. A még meglevő pénzt és a forgópisztolyt, mint bűnjeleket, önként átadták. Egyben jelentette a keszthelyi örs, hogy a járőr a foglyokkal 2-án a 14 órás vonattal érkezik a szomajomi vasútállomásra.

A tettesek elfogásának híre Szomajom községben hamarosan elterjedt. Október 2-án a 14 órás vonathoz a község intelligenciája és lakossága tömegesen kivonult és a m. kir. csendőrséget lelkesen megéljenzte.

A keszthelyi örs járőrével és a foglyokkal együtt a szomajomi pihenőszobába mentünk s ott a foglyokat a járőrtől átvettük.

A keszthelyi örs járőre azután jelentette, hogy a tetteseknek úgy jöttek a nyomára, hogy a telefonértesítés után négy főből álló járőr lett a nyomozásukra kivéznyelve. A tettesek után érdeklődve egy ismerős polgári egyéntől értesültek, hogy a nyomozott tettesek személyleírásának megfelelő három egyént látott a keszthelyi vásártéren egy mélyedésbe húzódva. Mikor mellettük észrevétlenül elhaladt, hallotta, hogy pénzről és osztokodásról beszéltek.

A járőr azonnal a vásártérre ment, ott a tetteseket meglepte és elfogta. A rablás elkövetését mindjárt beismerték, a megmaradt pénzt, valamint a forgópisztolyt a vásártér kerítésének egyik oszlopa mellől, ahova már el is ásták, előadták a járőrnek, továbbá 167 P 59 fillér pénzt, a hiányzó pénzből bevásárolt ruhaneműt és cipőket is.

Spanner Péter* sárszentlőrinci illetőségű gyárimunkás, Tóth János óbecsei illetőségű borbélysegéd és Takács Sándor nagykanizsai illetőségű szabósegéd gyanúsítottak a rablás elkövetését a sértett által előadottak szerint egybehangzón beismerték.

Ennélfogva a kaposmérői örs tényvázlattal a kaposvári kir. ügyészségnek adta át őket a gipszöntvényben rögzített 6 darab lábnyommal együtt.

*

Ha valahol bűncselekményt követtek el, a tettesek személyét illetőleg két egyszerű feltevés feltétlenül megállja a helyét: a tettesek vagy helybeliek, vagy idegenek. A másik két egyszerű feltevés viszont a tetteseknek a bűncselekmény elkövetését követő magatartására vonatkozólag nyújt megbízható támpontot: a tettesek vagy helyben, illetőleg a környékben rejtőzködnek, vagy pedig minél nagyobb távolságot óhajtván a cselekmény színhelye és a maguk közé iktatni, menekülnek.

Ebből a két pár feltevésből kiindulva kell a szükséges kézrekerítési intézkedéseket megtenni. A nyomozás elején

nem tudjuk, hogy a feltevések közül melyik a helytálló, az intézkedéseket tehát mindkét irányban azonnal foganatosítani kell. Helyben keresni és a menekülést megakadályozni. Az elmenekült tettesek kézrekerítésére a Nyomozati Értesítő kiváló eszköz ugyan, de mivel a Nyomozati Értesítő útján áthidalhatatlan technikai okokból (jelentés, előállítás, postai szíjjelküldés) csak bizonyos idő multával lehet a nyomozatokat országosan köztudomásra hozni, a nyomozás vezetőjének minden alkalommal azonnali cselekvéssel ki kell egyensúlyoznia ezt az idővesztéséget. Ez abban áll, hogy a tett színhelyéről a közlekedési viszonyokat (utak, vasutak, vasúti gócpontok, útelágazások, határ) figyelembe véve — a tekintetbe jöhető csendőrörsöket, államrendőrhatóságokat stb. távbeszélőn, táviratilag a nyomozásban való közreműködés iránt megkeressük és ilyen módon a helyszín köré úgyszólván hálót feszítünk ki, melyben a tettes fennakadhat. A leírt nyomozás erre ad szép példát.

Hősök emléke. Valamennyi szomszédos község és járás részvétele mellett ünnepelte meg hősi emlékművének leleplezését *Nagykúta* község. Az ünnepélyen megjelent *József főherceg is vitéz Kárpáthy Kamilló* gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnokának kíséretében. József főherceg ünnepi beszéde után e szavakkal helyezte el koszorúját az emlékműre: „Nem haltatok meg hiába, mert Magyarország fel fog támadni, ezért életünket és vérünket minden percben készek vagyunk feláldozni.“ A főherceg után Kárpáthy Kamilló gyalogsági tábornok helyezte el a honvédség koszorúját. Az ünnepség végeztével József főherceg a hadirokkantjelvényeket osztotta ki. — *Piliszentkereszten* pünkösdi vasárnapján leplezték le a templom falába illesztett hősi emléktáblát, melynek létesítését *Mátrai Ferenc* plébános fáradozása és a község hazafias közönségének áldozatkészsége tette lehetővé. Az ünnepély szentmisével kezdődött, majd a Himnusz eléneklése után *Mátrai Ferenc* plébános megáldotta a márványemléktáblát. *Hetényi Vilmos* főjegyző a község előljárósága nevében mondott beszédet, *Krakovich Gyula* honvédszázados pedig a frontharcosok nevében köszönte meg az emlékmű létesítését.

Bem tábornok szobrának ünnepélyes leleplezése. Május 13-án fényes ünnepségek közt leplezték le a dicsőemlékű szabadsághősnek, a legendáshírű *Bem József* volt 1848-as tábornoknak pompás szobrát a budai Pálffy-téren. Már a kora délelőtti órákban gyülekeztek az ünnepély színhelyére a szoborleleplezésre meghívott katonai és polgári előkelőségek, köztük a Varsóból érkezett nagyszámú lengyel tiszti kiildőség. Tizenegy órakor érkezett a leleplezési ünnepségre *Kormányzó Úr Ó Főméltósága, Főméltóságú Asszony* társaságában, érkezését harsány katonai kürtszó jelezte. *Báró Balás György* ny. gyalogsági tábornok, az Országos Bem Szoborbizottság elnöke lépett elsőnek a szónoki emelvényre. Köszönetet mondott *Kormányzó Úr Ó Főméltóságának és Főméltóságú Asszonynak* megjelenéséért, valamint azért, hogy nemes adományukkal a szobornyi megvalósulását biztosították. Ezután francia, lengyel és német nyelven üdvözölte a megjelent külföldi vendégeket, végül engedelmét kért a *Kormányzó Úr Ó Főméltóságától* a szobornyi leleplezésére. A következő pillanatban, *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* intésére a szobrot takaró lepel lehullott s egyidejűleg a zenekar a lengyel himnuszt játszotta, amit a megjelent község tisztelegve és kalaplevéve, néma csendben hallgatott végig. Bem

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

apó érdemeinek méltatása után *Liber Endre* alpolgármester lépett a szónoki emelvényre és a főváros nevében átvette a szobrot. *Gróf Bem de Cosban Vladimír* lengyel őrnagy, Bem apó egyik késői leszármazottja adta át ezután magyar beszéd kíséretében Bem tábornok kardját, amelyet *Hadházy Kamil* ezredes, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatója vett át lengyel nyelvű köszönőbeszéd kíséretében. A Szózat elneklése után a koszorúk elhelyezése következett. Elsőnek *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* koszorúta meg a szobrot. Utána a felsőház, a képviselőház, a kormány, a különböző minisztériumok, a főváros, a hadsereg és számos társadalmi egyesület helyezte el koszorúját Bem apó szobrán. Az ünnepség befejezésül a kivезényelt honvédalakulatok díszmenetben vonultak el *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* és az előkelő vendégek előtt.

Beutalások a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza. A belügyminiszter úr a folyó évi VI. (júniusi) gyógyújszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be: *A tényl. ges csendőtisztek és családtagjaik közül:* Dr. Valló József alezredes és nejét, Moldovay Kálmán alezredes és nejét, vitéz Battyáni Paksy-Kiss Tibor őrnagyot és nejét, Váry Béla őrnagyot, Berlányi Zsigmond őrnagyot és nejét, Csaba Zoltán g. századost és Krón József százados nejét. — *A nyugellátást élvező csendőtisztek, tiszti özvegyek és árvák közül:* Kricsfalusi Kricsfalussy Jenő ny. ezredes, Altorjai Lőrincz Ignác ny. alezredes és nejét, Ambrus Gyula ny. g. őrnagyot, nejét és Márta leányát, öz. Boronkay Ákosné, tábornok özvegyét és Mária leányát, öz. Kubass Mihályné, ezredes özvegyét, öz. Zgorszky Lászlóné, alezredes özvegyét, öz. Raschel Lambertné és öz. Holec Lászlóné őrnagyok özvegyeit. — *A m. kir. honvédség tiszti állományából:* öz. Báró Hauer Lipótné, vezérezredes özvegyét, felsőkubini és nagyolaszi Kubinyi Tivadar ny. tábornokot és nejét, Mayer Imre ny. tábornokot, vitez Szeutkeresztesy Henrik ny. vkszt. ezredes, dr. Demiany Gyula ny. ezredes-hadbíró, Nagy Lajos ny. ezredes és nejét, Véthly Alajos ny. I. o. főtörzsállatorvost, Nemes Simon Olivér alezredes, Löffler László ny. századost, Sonneck Károly ny. századost, Berényi Viktor ny. alezredes és nejét, Baróthy Irént, vitéz Papp Dezső ezredes leányát. — *A tényleges csendőrlégénység és családtagjaik közül:* Batár Antal alhadnagyot, Arany Miklós tiszthelyettest, Kéri János tiszthelyettest és Makra Balázs őrmestert. — *A nyugellátást élvező csendőrlégénység és családtagjaik közül:* Berkes József ny. alhadnagyot és nejét Barta József ny. tiszthelyettest, Kálmán Jónás ny. tiszthelyettest, Kupecz G. Márton ny. tiszthelyettest és nejét, Kis G. Lajos ny. törzsőrmestert és nejét, Mészáros Vendelnét, ny. tiszthelyettes nejét, Bera Istvánnét, tiszthelyettes nejét, Maczelka József ny. g. tiszthelyettest és öz. Nagy Ernőné, tiszthelyettes özvegyét. — *A m. kir. honvédség nyugellátást élvező legénység családtagjai közül:* Házas Sándor ny. honv. tiszthelyettes nejét.

Ezredünnep. A volt cs. és kir. 64. gyalogezred bajtársi köre a napokban ezredünnepet rendezett. Délelőtt a helyőrségi templomban gyásztisztisztelet volt, amelyet *P. Szabó Pius* tábóri esperes pontifikált. Az istentisztelet után a Hadtörténelmi Múzeumban megkoszorúzták az ezred emléktábláját. Este a Carlton-szállóban ünnepi vacsorát rendeztek. *Kaunz János* ny. altábornagy felköszöntötte *Kormányzó Úr Ó Főméltóságát*, majd *Haász Géza* ny. alezredes ünnepi beszédet mondott.

Vivás. A *Magyar Vívó Szövetség* május hóban rendezte a magyar vívóbajnokságok utolsó részét, a párbajtőr egyéni és csapatbajnokságot. A csapatbajnokságot most már sorrendben negyedszer a *Honvéd Tiszti Vívó Klub* csapata nyerte, nagy fölényrel győzve le összes ellenfeleit. A bajnokságot tagjai *vitéz Baky* csendőr szds., *Idrányi, Timár, Borovszky, Székelyhid* fhdgyok és *dr. Gözsy* főorvos. Az egyéni bajnokság 12-es döntőjének meglepetése az volt, hogy a három utolsó év bajnokai nem jutottak a döntőbe. Dacára, hogy a döntő 12 résztvevője közül 6 a Honvéd Tiszti Vívó Klub tagja volt, a bajnokságot mégis *Dunay*, a BBTE tagja nyerte. 2. *Idrányi* fhdgy., 3. *Székelyhid* fhdgy., mindkettő HTVK, 4. *Bay* BEAC, 5. *dr. Gözsy* főorvos HTVK, 6. *Eckl* RAC, 7. *Tabajdy* BSE, 8. *Joós* fhdgy. HTVK, 9. *Hajós* BSE, 10. *Borovszky* fhdgy. HTVK, 11. *Hennyey* LASE II., 12. *vitéz Baky* cs. szds. HTVK. Ugyancsak május hóban rendezték a Honvéd Tiszti Vívó Klub házi versenyeinek második részét. Részletes eredmények: Szenior párbajtőr: 1. *Idrányi* fhdgy. 6. gy. 2. *Székelyhid* fhdgy. 6 gy. 3. *vitéz Baky* cs. szds. 4 gy. 4. *vitéz Somogyi* vkszt. alezr. 4 gy. 5. *vitéz Bánföldy* szds. 3 gy. 6. *Borovszky* fhdgy. 2 gy. 7. *Platthy* fhdgy. 2 gy. 8. *Masányi* fhdgy. 2 gy. 9. *dr. Gözsy* főorvos. Junior törverseny:

1. *vitéz Baky* cs. szds. 6 gy. 2. *vitéz Ujjfalussy* Ákos hdgy. 5 gy. 3. *Vályán* fhdgy. 5 gy. 4. *Száraz* fhdgy. 4 gy. 5. *Masányi* fhdgy. 3 gy. 6. *Imregi* 2 gy. 7. *Radó* alhadb. 2 gy. 8. *Jenyi* 1 gy. A Honvéd Tiszti Vívó Klub évadzáró vacsoráját június 4-én fogja tartani, melyen előreláthatólag a Honvédelmi Miniszter úr önmagyméltósága is részt fog venni.

Járőr megtámadása. A csillaghegyi őrs állományába tartozó *Jegenyés Pál* törzsőrmester és *Szabó József* csendőrből állott helyiügyeleti járőrt május hó 12-én 21 óra 30 perckor a község egyik vendéglőse arról értesítette, hogy vendéglőjében fiatalemberek verekednek. A járőr a helyszínre sietett, de mire odaért, a verekedést már abbahagyták. A járőr a verekedőket kikérdezésük végett egy alkalmas helyiségbe akarta kísérni, de a két verekedő a járőr elől két irányba elfutott. *Jegenyés* törzsőrmester *Gyurits Dánielt* vette üldözőbe, ki futás közben köveket vett fel a földről és kétizben a törzsőrmester felé dobott. Az egyik kő *Jegenyés* törzsőrmester jobb térdét eltalálta és rajta 8 napon belül gyógyuló sérülést ejtett. *Jegenyés* törzsőrmester *Gyurits Dánielt* utóléte és kabátjánál fogva vezetni akarta. *Gyurits* oly erővel rántotta ki magát *Jegenyés* törzsőrmester kezéből, hogy a törzsőrmester elesett. És közben a törzsőrmester szuronya *Gyurits* lapockáját megsértette. *Gyurits Dániel*, mire *Jegenyés* törzsőrmester a földről felkelt, megszökött, de az őrs másnap elfogta és a pestvidéki kir. ügyészségnek átadta. *Gyurits Dániel* sérülése 8 napon belül gyógyul. A másik verekedőt, *Gyurits Pált* még nem sikerült elfogni.

Egy törzsőrmester bűncselekménye. Az emődi őrsöt május 4-étől 17-éig — az őrsparancsnok szabadságon léte alatt — *Bódi Gusztáv* törzsőrmester, őrsparancsnok helyettes. vezette. *Bódi* törzsőrmester 13-án 14 órától járőrt vezényelt ki, majd 16 órakor Mezőkeresztesen lakó menyasszonyához ment, ahonnan csak 14-én 15 órakor tért vissza. 16 órától *Mezei András* csendőrrrel rendes szolgálatba indult, anélkül, hogy szolgálatát a szolgálati havifüzetbe előírta volna és szolgálati lapot vitt volna magával. Bevonulása után egy tűzhöz járőrt vezényelt ki, ezt is előírás és szolgálati lap nélkül. Ezután a szolgálati havifüzet és a szolgálati lapok rendezéséhez fogott. A havifüzetben egy meg nem történt ellenőrző szolgálatot jegyzett meg magának és járőrtársának, majd egy rendes szolgálatot olyan indítási idővel, amikor még Mezőkeresztesen tartózkodott. A szolgálati lapokat ennek megfelelőleg, hamisan töltötte ki. Az ügyben hadbírói eljárás indult.

Felhívás előfizetésre. *Dezséri Bachó László* őrnagy, a Ludovika Akadémia tanára, akinek színes, eleven útleírásait olvasóink a *Csendőrségi Lapokból* jól ismerik, „*A közel Keleten*” cím alatt illusztrált útleírást fog kiadni, amelyben törökországi, ciprusi, szíriai és szentföldi utazásait fogja leírni s a leírások keretében ezeket az országokat közvetlen tapasztalatai nyomán részletesen ismertetni. Aki szereti a valóban hozzáértő, minden érdekset, jellemzőt megadó s ennél fogva nemcsak élvezetes szórakozást, de értékes ismereteket is nyújtó útleírásokat, jelentkezék előfizetőként közvetlenül a szerzőnél (Budapest, Ludovika Akadémia, Üllői út). A könyv árát még nem lehet pontosan tudni, de nem lesz magasabb hat pengőnél.

Házasságkötés. *Arvay József* szds. házasságot kötött *Tóth Mária Ilona Erzsébet* úrhölgygel Szőregen.

Házasságot kötöttek: *A budapesti I. kerületben:* Sándor István I. törm. Zsiga Juliannával Tengelicén, Földvári Leó th. Csaba Juliannával Kiskunlacházán, Kemecsei Sándor törm. Ecsődi Margittal Rákevén és Szalkai Sándor törm. Lass Margittal Mikepéresen; *a pécsi IV. kerületben:* Hegyesi Sándor törm. Szabó Etelkával Fizesgyarmaton, Császár Lajos törm. Pali Juliannával Zákányban és Rozsnyai Sándor törm. Reiner Teréziával Máriakémmenden; *a miskolci VII. kerületben:* Benecsi András th. Mák Iónával Cigándon, Erki József törm. Kirschner Rozáliával Budapesten és Tamás János törm. Osgyáni Erzsébettel Pásztón.

Előléptek. *A budapesti I. kerületben:* törzsőrmesterré: D. Kiss János, Pápai Béla, Bognár István, Balogh Lajos, Bugyik András, Kocsis Bálint, Csatári Bertalan, Horváth Lajos I., Szabados József, Tóth Imre II., Biró János, Szabó Sándor IV., László Árpád, K. Szabó Béla, Vidra József őrmesterek; őrmesterré: Dávid Lajos, Bus Mihály, Könczöl István, Erdély Lajos, Bódi Ferenc, Pálfalvi Lőrinc, Sándor János I., Balla Ferenc, Bugyi István és Győri Péter csendőrök. *A székesfehérvári II. kerületben:* törzsőrmesterré: Sági Imre, Nádor Ferenc, Szakács Lajos, Bőjte Elek, Nagy György, Izmini Sándor, Szecsődi István, Kádár András II., Polgár József,

Gazsi András, Pintér (Pingiezer) Ernő I., Havas (Kalbert) István, Horváth György III., Szabó Péter, Nyíró Imre és Nagy Sándor V. őrmesterek; *őrmesterré:* Szabó Imre, Halmi János, Csuka István és László János esendőrök. *A szombathelyi III. kerületben: törzsőrmesterré:* Kántor István II., Párizs György, Sipos Imre I., Zsedely István, Döbrösy József, Csarasz Dezső, Orbán Vendel, Németh Imre II., Nagy Lajos II., Válint István, Péterhidai Ferenc, Sudár Lajos, Ferenc József I., Vitályos Sándor, Malmosi (Maczán) Ferenc, Szánthó József III., Sipos Ferenc, Bódis János és Böröcz József őrmesterek; *őrmesterré:* Fehér Gyula, Maczó János, Fenyves Lajos és Varga Kálmán esendőrök. *A pécsi IV. kerületben: törzsőrmesterré:* Németh György II., Fenyves József II., Tóth György II., Horváth Mihály, Sándor István II., Kovács Pál III., Puskás (Prantner) Antal, Császár József, Szakács Sándor, Magyaros János, Markó Gergely, Mőcza József, Nemes Mihály őrmesterek; *őrmesterré:* Komáromi József, Kalocsai (Kalesó) István, Szabados Sándor II., Havasi János és Bérczes Imre esendőrök. *A szegedi V. kerületben törzsőrmesterré:* Kocsis István, Gulyás Mihály I., Farkas István I., Nagy Zoltán, Takács István, Fejes Lajos, Jeszenszki István, Csatai József, Tóth Lajos, Muesi István és Somogyi Jónás őrmesterek; *őrmesterré:* Szemerédi Gergely esendőr. *A debreceni VI. kerületben: törzsőrmesterré:* Kun András, Ács Lajos, Varga Gyula I., Takács Ferenc, Pakulár György, Sánta József, Joó János, Kardos Gyula, Nyikos Imre, Demeter Ferenc, Juhos Benjamin, Szakács András, Boros Gábor, T. Lippai Lajos, Kiss Ferenc II., Bertalan József, Baltazár (Fabu) József, Tóth Imre I., Szabó Mihály I., Fekete István II., Balogh János I. és Balogh Géza I. őrmesterek; *őrmesterré:* Káthi Sándor, Gy. Balogh István, Sáfár Pál, Méhes Sándor, Pálfalvi (Popovics) Miklós, Lakatos Miklós II., Gyulai János, Varga Lajos I. és R. Lengyel Péter esendőrök. *A miskolci VII. kerületben: törzsőrmesterré:* Gonda Joaehim, Juhász Ferenc, Kispál András, Deák István, Hajnal Sándor, Lakatos József, Lakatos Sándor, v. Simon János, Benei János, Székely József, Endrefalvi (Lehó) András, Ragó Miklós, Nagy József II., Hajnal József, Kormos János, Mihály Joaehim, Hegedűs István, Való József, Oláh László, Halász János, Varga István I., Györgyik János, Simon János, Miklós Antal és Tóth József IV. őrmesterek; *fégyverszaki mesterré:* Bíró István fégyverszaki almeister; *őrmesterré:* Barta Gábor, Fűrjes György, Hálás István, Mészáros János I., Tóth Imre I., Zombori István, Bíró Imre, Majoros István, Bodó Kálmán, Lőránt Ferenc, Vadnay Lajos, Kovács György, Bordás András, Timkó Lajos, Szabó Mihály, Szakács Jenő és Hamar László esendőrök.

Véglegesítettett *A szegedi V. kerületben:* Vigh Mihály próbaesendőr.

Elhalálozás. A monori őrs állományába tartozó *Antal Péter* nős gyalog törzsőrmester május 8-án gyomorrák betegségben meghalt. Temetése május 10-én volt.

„Híven, Beesülettel, Vitézül“ (Epizódok a csendőr szolgálati életéből) című 1905. évi kiadású könyvet megvételre keresi *Sziklai Ferenc* piarista tanárjelölt *Budapest, IV., Váci-utca 33.*

Csendőrségi Közlöny 10. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendeletek. Állandó nyugállományba helyezettek: *Szabó Lajos III. II. kerületbeli, Félegyházi János I., Németh Mihály IV., Borbély Gáspár V., Kömives József III., Miklósi György III., Bodányi Kálmán I., Szi J György I., Maczko János VI. és Németh József VI—IV. kerületbeli th-ek.* — Várakozási illetményekkel szabadságotlaltak: *Dupai Mihály IV., Domonkos Albert VII. és Kiss Miklós VII. kerületbeli th-ek.* — *Münster Jenő-Rezső Richard-Mária* szds. családí nevét „*Nemesmonostory*“-ra, *Tolvaj András* őrm. „*Tolnai*“-ra, *Buntschii (Buncsi) József* alldgy. „*Boros*“-ra és *Lencz Ferenc* prbes. „*Lovas*“-ra változtatta. — Szabályrendeletek: Számtani példatár kiadása az őrsök és az őrsparancsnokképző iskola részére. — Néhány büntetőbírósi eljárásban lerovandó törvénykezési illetékekről szóló 7400/1931. P. M. számú rendelet kiegészítése. — Annak körvonalazása, hogy a baleseti sérültekre vonatkozó 112.073/1933. VII.—b. számú rendelet rendelkezése a m. kir. csendőrségnél kikre vonatkozik. — A csendőrségnél a sportversenyekre kirendelt versenyző legénység vasúti utazások alkalmával a MÁV vonalain átalányozott utazásra jogosító menetlevelet használhat. — Miután a kereskedelemügyi miniszter úr a kéményseprési díjakat az egész ország területén egységesen állapította meg, a kinstári lakotanyák és épületek kéményeinek seprésénél a szerződésesbiztosítástól el lehet tekinteni, ha a régi szerződés lejár és a kéményseprőmesterek új szerződés kötésére nem hajlandók.

— A közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek nyári idényre szóló vasúti arképes igazolványait május 16-ától kezdődőleg az eddigi feltételek mellett lehet érvényesíteni. — Május hó 15-ei kezdettel Érden szakasparancsnoki hely lett rendszerezve Erd, Eresi, Pusztaszabolcs, Perkáta őrsökkel. Ugyanekkor megszűnt a dunapenteleai szakasz. — Lányúg és takarmánykötél törése a rendszeresített löszelvényi cikkek közül. — Harkányfürdőn június 15-től szeptember 15-ig 3 fős fürdőkülönlítmény működik. — A hévízi „*Horthy Miklós*“ m. kir. csendőrségi gyógyház július hó 1-én nyílik meg. A beutalás iránti kérvényeket már be lehet nyújtani. — Köpeny és újjas vállgallér hajtókájának mintája. — Honvédségi Jóléti Alap intézményeit a m. kir. csendőrség tisztikara és családtagjai ugyanolyan tisztelettel díjak ellenében használhatják, mint a honvédtisztikar tagjai, azonban a helyek odaítélésénél csupán másodsorban jöhetnek tekintetbe. — A Pusztasomorja — andani (mosontaresai) 10/0. számú útvonal magyar—osztrák viszonylatban az általános távolsági forgalom számára megnyílt. — A vasárnapra vagy Szent István napjára eső bérnyúlásou és búesún az emlékül szolgáló díszített fakanalakal lehet árusítani. — A veszetheg elleni olás szabályozása. — A szerbtövis írtásának pontos végrehajtása és a végrehajtás ellenőrzése.

Hajlúszobozslón azok a csendőrök és hozzátartozók, akik a 73 és 78 fok meleg, igen nagy gyógyítóerejű fürdőben éhajtják reumatikus fájdalmaikat gyógykezelní, a fürdő közvetlen közelében, Major-utca 204. szám alatt *Király Antal* ny. tiszthelyettesnél jutányos áron lakást és jó házikosztót kaphatnak.

Ki tud róluk? *Szabó Lajos, Varga Sándor* volt szakaszvezetőket és *Bodó Ferenc* volt tizedest, akik olasz hadifogságból 1919 novemberében jöttek haza, majd a székesszérvári gyaloghadosztály-törzsszázadnál teljesítettek szolgálatot, keresi *Kovács Imre I.* törzsőrmester (Nyergesújfalu).

Rómay István volt esendőrt, kivel az alábbi tiszthelyettes 1915-ben együtt teljesített frontszolgálatot, kéri *Vödrös István* szálkai őrsbeli tiszthelyettes, hogy a címét ő, vagy aki tud róla, közölje vele.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészololásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtalás nélkül közöljük, írja reá a kézirat első oldalára piros írónnal: „Szó szerinti közlését kérem!“ A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel kettes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlannal kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek

BÚTORT RÉSZLETRE
előleg nélkül
Baross-utca 43. és 44. sz.
Goldner Zs. és Fiainál. Alap. 1997

20 pengő
enged-
mény ezen szel-
vény ellenében

beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos listelt díj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrek-túrát mi végezzük, korrek-túralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésnek árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzáink intézett levelet szolgálati útra nem terejük, azok tartalma vagy beküldők külte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrelszíkon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másolt nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú le-gényiségi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Előfizetni csak legaldbb félre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.312. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Szerkesztőségi órák naponta 8—14 óráig. Címeink: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Dombrád. Olvassa el az 1932. évfolyamunk 675. oldalán a 170. és 740. oldalon a 179. lekszikonyválaszokat.

Kisipari BUTOROK legolcsóbb készítményű beszerzési forrása: Budapest, VII., István-út 41-43 (Cserhát-utca sarok) Cimre ügyelni. Tekintse meg dusan felszerelt raktáramat vételkényszer nélkül. Raktáron tartok: hálóit, ebédőt, kombinált bútorokat, rekamiert, konyhát. A magy. kir. Csendőrség tagjainak kedvező részletfizetésre.

Egy évtized. I. Ha pl. az egyik testvérnek vitézségi érme van, az kap „i”-vel végződő nevet egyéni érdemek alapján, a másik nem, mert annak ilyen egyéni érdemei nincsenek. Legokosabb természetesen, ha azonos neveket kérnek, de akkor egyik legyen tekintettel a másikra. Kérvényükben hivatkoznak arra, hogy testvérük is ugyanazt a nevet kéri. 2. 3. A budapesti rendőrségnek külön kórháza volt s abban díjtalan ápolást kaptak a rendőrök. Ebből maradt meg az a mostani rendszer, hogy a rendőrök kórházi ápolási díját a kincstár viseli, viszont a családtagok semminemű kedvezményt nem kapnak, hanem teljes ellátási díjakat fizetnek polgári és katonai kórházakban egyaránt. Különben tárgyalás alatt áll a kérdés, mert a rendőrség is a csendőrséghez hasonlóan akarja megoldani a dolgot: fizessen a rendőr, de a családtag is kapjon kedvezményt. Ha a nők helyzetét tekintjük, a csendőrségi megoldás célszerűbb és méltányosabb, a nőtlenek pedig kibíriák a napi 2 P összköltséget. Összehasonlításoknál — ha már egyáltalában összehasonlít az ember — mindig meg kell nézni az érem másik oldalát is. Örüljön neki, hogy ha megbetegszik, kifogástalan kórházi ápolást és gondozást kap, amit nem kell külön instancianézni, mint annyi más embernek a kórházi felvételt s amellett, hogy az egészsége helyreáll, az illetményeiből még mindig bőségesen félreterhet. Régi dolog, hogy minél jobban megy valakinek a dolga, annál többet kíván, a csendőr azonban ne essék ebbe a hibába. A t-karékos csendőr is csak addig fél kórházba menni, amíg a betegsége nem komoly. Szép és szükséges dolog a takarékoság, de az illetmények mégis csak arra valók első sorban, hogy az ember megéljen belőlük s az egészségét is rendben tartsa. okos megtakarítás csak ezen felül lehetséges. Ön csak azért kesereg, mert nem néz túl a laktanya falán. hogyan élnek odakint manapság az emberek. A közgazdálkodás pedig az ön távollétében önnék is gyümölcsözik, ne sajnálja tehát önmagától a napi 50 filléreket. Különösen pedig azért ne keseregjen ilyeféleken, mert a levele szerint most akarja megvásárolni a negvedik hold földet, bizonyára a megtakarított pénzéből. Adjon hálát érte az Istennek s nézzen egy kissé körül: ugyan ki tudja ezt ma megtenni? 4. Nagykőrös környéki gyümölcsösre a földművelésügyi miniszter úr ebben az évben nem ad kölcsönt. Hogy a jövő esztendőben sorra kerül-e ez a vidék is, azt nem lehet még tudni.

Üllő. A volt 62. közös gyalogezred irattára megszállott területen maradt. A volt 17. honvéd gye. irattára a székesfehérvári alispáni hivatalban, a volt közös 16. huszárezred irattára pedig a debreceni alispáni hivatalban van. Hogy a „pótkeretek” hol vannak? Már csak az emlékezésben.

CSENDŐRSÉGI SZOLGÁLATI ÓRÁK

»KRONOSZ«

R
O
N
O
S
Z

ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI R.-I.
BUDAPEST, IV, ESKÜ-ÚT 3. (téléf.)
(Eskü-út és Váci-utca sarok)

TELEFON: AUTOMATA 892-14
Fióközlél PÉCS, Irgalmasok-utca 1. sz.
Mindennemű arany- és ék-
szertárgyak, versenydíjak.
Ábra szerinti óra ára 42 P, havi 7 Pengős
részletfizetésre.

Kiváncra árjegyzékel küldünk!
**CORTÉBERT
ÉS PHÉNIX ÓRÁK**
részletfizetésre kaphatók.

Magyar csendőr a magyar gyártmányú
SCHMOLL-PASTA-T
használja!

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-161
EBEDLŐSZÖNYEGEK P 21-161
Fotelagyak, paplanok vasbútorok, futósző-
nyogek, teherneművasznak, ruhaszöveik. Lakberendező Vállalat
Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

Zala. A volt 11. közös huszárezred irattára a szombathelyi alispáni hivatalban van. A 20 fillér bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Méheskút. Méhészeti tanfolyam június 4-től és július 2-től 18—18 napi időtartammal kezdődik Gödöllőn. Egyszerű kérvényt írjon a Gödöllői Méhészeti Gazdaság vezetőségének. Napi teljes ellátás 2 P., ebben benne van a lakás is. Csendőroket szívesen látnak. Külön erre a célra a rendes évi kiszabtatba be nem számító szabadságot nem kap, használja fel a rendes szabadságát, ha a szolgálat érdekei megengedik, hogy az éppen az említett időpontra essék.

Ne bánts a magyart! A járőrvezetői tanfolyamok legközelebb Kispesten és Pestszenterzsébeten nyílnak meg szeptember 1-én 40—40 hallgatóval. Időtartam: 5 hónap.

Kúnsg. A volt debreceni 2. honvéd huszárezred irattárát a debreceni alispáni hivatalban őrzik. Hogy az ön sebésüsi érdemre vonatkozó adatok az irattárban megvannak-e, nem tudhatjuk; érdeklődjék az említett hivatalnál akár személyesen, akár levélben.

Talpra magyar! 1. Ha az édesanyja él, akkor őt illeti meg a háborús emlékérem, ellenkező esetben ön az igényjogosult s akkor nem kell mást tennie, mint örskihallgatáson erről jelentést tenni. Atyja katonai szolgálatáról természetesen valamilyen igazoló iratot fel kell mutatnia. 2. Szolgálati idő kiszámítására nem vállalkozhatunk. Az 1933. évfolyamunk 53. oldalán közölt 6. lekszikonválaszban megfelelő tájékoztatást talál ehhez. A katonai nyugdíjtörvény alkalmazását részletes tájékoztató cikkben fogjuk ismertetni, mielőtt a még függő kérdéseket is szabályozták. Az előjáró parancsnokságok különben is mindenkinek az adatait felülvizsgálják s ahol pótolni való van, az érdekelt erre parancsot kap. Öntevékenyen csak azoknak kell mozogniok ebben az ügyben, akiknek a katonai szolgálati ideje eddig állományparancsban egyáltalában nem került tárgyalásra. Ezeknek maguknak kell ezt az időt igazolniok és bejelenteniök letárgyalás végett, mert most már megszakításra való tekintet nélkül is beszámít a katonai szolgálat a nyugdíjba. Ez a leglényegesebb változás, amit a katonai nyugdíjtörvénynek a csendőrségre alkalmazása hozott. Említett cikkünkben azonban minden részletet is előveszünk majd. Különbösen ügyes dolog, hogy próbacsendőr létére törzsörmeister bajtársra ügyében ilyen értelmes levelet tud írni, inkább fordítva szokott lenni. 3. Olvassa el a Szut. 402. pont 2. bekezdését.

E. J. törm., Gelse. Olvassa el az 1928. évfolyamunk 355. oldalán közölt 75. lekszikonválaszunkat.

55555. Nagyon ragadós lett mostanában ez a jelige, csoportosítsanak már más számjegyeket is. A volt 16. közös gyalogezred irattára ismeretlen helyen van. Most már csak a volt hadifogolytársaival igazolhatja a leszerelés idejét. Ha erre sem volna mód, akkor Erdősokonya község előljáróságával igazoltassa, hogy a szóban forgó időben érkezett haza hadifogságból. Kis faluban ez nagy dolog, biztosan sokan emlékeznek rá. Ezeket gyűjtse össze s akkor az előljáróság megtalálja a módját, hogy jegyzőkönyvi igazolást kapjon a dolog. Próbálja ezt felterjeszteni, esetleg elfogadják. A szolgálati idő igazolásában szemfülesnek kell lennie. Tanukat egyes kutatással a legtöbb esetben lehet találni s aztán okmányalakban fel kell az adatokat terjeszteni.

Vitézség. A megszakítás nem számít, ha az okmányiban a katonai szolgálati idő kellően igazolva van, ezt pedig önnek kell tudnia. Szolgálati idő kiszámítását nem vállaljuk. Az 1914—1919. évek kétszeresen számításának, ha legalább 3 hónapig tényleges szolgálatot teljesített egy-egy évben.

Védgát. Szolgálati idő kiszámítását nem vállaljuk. Egyébként olvassa el mai számunkban „Talpra magyar!” jelígeire küldött üzenetünk 2. pontját.

H. F. tiszthelyettes, Orgovány. A volt 43. közös gyalogezred irattárát a szegedi alispáni hivatalban őrzik, ott is található adatokat. Ha nem, akkor a levélben írt módon igazolja, a jegyzőkönyveket azonban hitelesen fordíttassa le annak idején.

Tanuljunk. Amíg a 170—1934. sz. P. M. rendelet a folyó évi 5. sz. Csendőrségi Közlönyben, valamint a 150.563/VII. b. 1934. sz. B. M. rendelet a folyó évi 10. sz. Csendőrségi Közlönyben meg nem jelent, az őrsök kötelesek voltak főmagánvadás esetekben a 2 P. bélyegilletéket beszédni, most már azonban ez a kötelezettségük megszűnt, sőt a belügyminiszter úr határozottan meg is tiltotta. Más eset, ha maga a feljelentő ragasztja a Nyilatkozatára a bélyeget, ezt megakadályozni nem szabad, de a bélyeget a feljelentő előtt kell az őrs bélyegzőjével lebélyegezni.

Sz. B. th. Az osztrák háborús emlékéremre vonatkozó rendelet a Belügyi Közlönyben megjelent, nálunk még nem hirdették ki. A német háborús emlékérmeket magánegyesület terjesztette, azt nem viselhetik azok sem, akik megszerez-

OTT VÁSÁROLJON,

Kérje tavaszi árjegyzékünket.

ahol már a cég neve is garancia
az áru jó minőségéért

REFORM RUHÁZATI RT.

minden eladott anyagért felelősséget vállal! — A legújabb női tavaszi kabátok és divatanyagok már beérkeztek. — Kívánságára női kabátokból, ruhákból, férfiltönyökből stb. kiválasztás végett több darabot szívesen küldünk. — Kérjen mintákat és árajánlatot!

A csendőrök számára a **legkedvezőbb fizetési feltételeket nyújtjuk!**

Reform Ruházati Rt.

**Budapest, VI., Vilmos császár-út 5.
Telefon: 132-96 és 130-96.**

Csendes Cipőáruház

Budapest, VIII., Baross-utca 77. szám

Megbízható! — Olcsó! — Minőségben elsőrendű! — Külön mértékosztály!
Kedvező fizetési feltételek! — A m. kir. államrendőrség, a M. A. V. és számos köz- és magánintézmény hivatalos szállítója.

BÚTORT

lehetőnyösebben a készítőnél.
Részletkedvezmény!

Hádl István műbútorasztalos
Budapest, VIII., Baross-utca 22.

ték. A f. év 6. Cs. K.-ben megjelent rendelet (161.289/VII. c. 1934.) nem a német háborús emlékéremre, hanem a német kitüntetések viselési módjára vonatkozik.

III. 1. A volt debreceni 39. közös gyalogezred irattára a debreceni alispáni hivatalban van. Ha az említett időben alakilag nem is szerelt le, tényleg még nem szolgált s így ezt az időt a nyugdíjába aligha lehet beszámítani. 2. A korneuburgi volt műszaki ezred iratai nyilvántartásunkban nem szerepelnek, azok biztosan Ausztriában maradtak. Próbálja meg, kérje szolgálati úton a külügyminiszter urat, hogy az osztrák hadügyminisztérium útján a kívánt adatokat szerezzze be. Ha a volt előljárói és bajtársai közül valakinek a tartózkodási helyét tudja, írjon neki, kérjen tőle nyilatkozatot, ha pedig legénységi egyénről van szó, jegyzőkönyvi igazolást. Idegen nyelven és külföldi hatóság záradékolásával is elfogadják, ön majd hitelesen magyarrá fordíttatja.

Pécsi nyomozó alosztály. A volt kaposvári összekötő század irattáráról nincsen adat. A volt 8. honvéd huszárezred irattára a pécsi népgondozó kirendeltségnél van. A volt 65. közös gyalogezred irattára megszállott területen maradt. A volt 76. közös gyalogezred irattára a soproni népgondozó kirendeltségnél van. A volt 13. közös tábortarackezred irattára a kecskeméti népgondozó kirendeltségnél van. A volt 13. honvéd gyalogezred irattára megszállott területen maradt. A volt 52. közös gyalogezred irattárát a pécsi népgondozó kirendeltség őrzi. A nyugatmagyarországi felkelők irattáráról nincs adat. Esetleg a szombathelyi vegyes dandárnál van valami, vagy talán a budapestinél. A volt 34. közös gyalogezred irattárát a miskolci népgondozó kirendeltség őrzi.

v. J. I. törm., Kiskirályság. A volt zalaegerszegi leszerelő tábor irattáráról nincs adatunk, de valószínű, hogy a szombathelyi vegyesdandár parancsnokságnál van. Az ilyen különleges szervek és alakulatok irattárát rendszerint a területileg illetékes vegyesdandárhoz kerültek. Magánlevelet nem írunk, a 20 f. bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Arad. 1. Olvassa el lapunk múlt évi 746. oldalán közölt 83. lekszikonválaszunkat. 2. A katonai szolgálati idő nálunk is beszámít megszakításra való tekintet nélkül. Az a fontos, hogy a katonai idő kellően igazolva legyen és az állományparancsban tárgyalják. Ha ez megvan, akkor nincs mit tennie.

Oktatótiszt. A Szut. 437. pont d) alpontja olyan esetre vonatkozik, amikor a házasság vagy helyiséggel rendelkező egyén akár azért, hogy az ellene felmerült gyanu alól magát tisztázza, akár pedig esetleg a maga megnyugtató végett is (pl. hogy az alkalmazottja nem rejteget az ő házában lopott holmit) önként felkéri a járőrt a házkutatás megtartására. Ebben őt a csendőrnök semmiféle módon nem szabad befolyásolnia, mert ez nem volna egyéb, mint az utasítás rendelkezésének kijátszása. Ha pl. a csendőr felszólítja a házasság vagy helyiséggel rendelkezőt, hogy a keresett tárgyat adja elő „mert különben megkeressük”, akkor az utóbbiak: „Hát tessék” vagy „nem bánom én, keressék” stb. feleletét nem lehet a házkutatás megtartására irányuló komoly kérelemnek tekinteni, hanem csak kicsikart, kényszerű beleegyezésnek, ez pedig nem ad elegendő jogalapot a házkutatás megtartására.

Munkács. A volt 24. honvéd gyalogezred irattára megszállott területen maradt. Kutasson volt előljárók és bajtársak után. Mai számunk üzenetei jórészt erre a kérdésre vonatkoznak, olvassa el a többi is, találhat bennük általános jellegű útbaigazításokat.

K. L. törm. Nagykáta. Fényképfelvétellel el vagyunk látva, azért a beküldött felvételeket, amelyek egyébként nem is csendőrségi vonatkozásúak, nem használhatjuk. A csendőrségi vonatkozású felvételeket egyébként mindig előnyben részesítjük. Kivételesen visszaküldöttük.

55555. Miért éppen az ötösök ilyen népszerűek az utóbbi időben? Egyéni jelégéket kérünk! Egyébként olvassa el lapunk folyó évi 8. számában ugyancsak „55555” jelégére küldött üzenetünket, meg a mai számunkban a „Talpra magyar!” jelégést.

Bugac. A volt 32. közös gyalogezred és a volt 31. közös tábortűzrezred irattára Pest megye alispáni hivatalában van. A volt 10-es huszárezred irattárát a székesfehérvári alispáni hivatalban kezelik. A csóti leszerelő tábor irattára a székesfehérvári honvéd vegyes dandárparancsnokságnál van. Az utóbbi helyre szolgálati úton juttassa el az érdeklődését, a többihez levelet írhat közvetlenül.

G. 6-os honv. 1. A volt szabadkai 6. honvéd gyalogezred irattárát a bajai alispáni hivatal őrzi, a volt 19. honvéd gyalogezredét pedig a pécsi alispáni hivatal. A szegedi nemzeti hadsereghelyi szolgálati ideje adatait a szegedi honvéd vegyes dandárparancsnokságnál keresse. Keressen azonfelül volt tisztai előljárókat, vagy azok hiányában legénységi bajtársakat, akik szükség esetén a szolgálati időt, vagy annak olyan részleteit, amelyeket okmánnyal igazolni nem tud, igazolhatják. 2. Választ a lekszikon rovatban fog kapni.

Erdély. A volt 21. honvéd gyalogezred irattára megszállott területen maradt, tehát csak volt tisztai előljárók, vagy legénységi bajtársak igazolhatnak a szolgálati idejét. A kecskeméti szolgálatáról talán a szegedi honvéd vegyes dandárparancsnokságnál található adatokat s nem lehetetlen, hogy az előző katonai szolgálatára vonatkozó okmányai is ott vannak.

L. G. őrm., Répcelak. Gróf Pálffy András őrnagy és Jónás Jenő százados a nyilvántartásban nem fordul elő. Hencz nevű tiszt a levelében említett ezredben nem teljesített szolgálatot.

Magyar Sándor törm., Celldömök. Angyal Nándor alezredes: Budapest, IV., Veres Pálné-utca 1., Sárkány Gyula ny. százados: Békéscsaba, honvéd állományparancsnokság. Braila Valér ny. őrnagy: Letenye (Zala megye). A volt 83. közös gyalogezred irattárát a szombathelyi, a volt 48. közös gyalogezredét pedig a zalaegerszegi alispáni hivatal kezeli.

Piave. Az első ismeretlen, Lupkovics Brunó volt tartalékos hadnagy címe: Budapest, II., Margit-körút 1. sz.

I. L. törm., Egyházásrádóc. Nem adhatunk más tanácsot, mint azt, hogy anyagi erejét megfeszítve, fizesse ki ezt a tartozást vagy kérjen részletfizető kedvezményt. Az a megoldás is jobb, ha részletfizető kedvezményt nem kap, hogy ezt az összeget méltányos kamatra felveszi kölcsön s így fizeti ki türelmetlen hitelezőjét, mert ezzel elkerüli a további költségeket. A hitelező a követelés lejárataival nem köteles halasztást adni, sem részletfizető kedvezményt. Valamivel elrontotta a dolgot, hogy a saját ügyvédje ily szigorúan hajtja be követelését. Ha nem fizet a megadott határidőben, végrehajtó eljárás (árverés) következik újabb költségekkel. Arra a megállapodásra, amelyet a megbízás létrejöttkor kötött ügyvédjével, most már nem lehet visszatérni. Ennek a megindított perben lett volna helye, ez most már ítélt dolog. Tanulság:

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14.

Tavaszi és nyári szövet- és selymujdonságok és az összes egyéb ruházati cikkek nagy választékban.
Olcsó árak — Megbízható minőség — Pontos kiszolgálás — Legkedvezőbb fizetési feltételek

Használjon

SHELL

palackozott
autóolajat

minden anyagi kockázattal járó megállapodást írásba kell foglalni. A szó elrepül, az írás megmarad...

Kéziratok.

G. J. th. Sárospatak. Mulatságos gratuláció, de nekünk nem elég jó a tréfa.

P. M. th. Nagykáta. Későn kaptuk, nem közölhetjük. Miért írta meg csak 20-án, ami 4-én történt?

D. S. törm., Szombathely. Jó, közölni fogjuk.

Hullám 415. A nyomozás jó, de az első nyomozás alkalmával talált helyszíni állapotról készítsen vázlatot és küldje be.

336. §. Közölni fogjuk.

Marosvásárhely. Szépen átgondolt, igen alapos tanulmány. Fejtegetéseinek alapelveivel mindenben egyetértünk, legfeljebb a kivitel részleteiben volnának részben eltérő elgondolásaink, ami azonban természetesen semmi befolyással nincsen arra, hogy szívesen közöljük. A tárgy kissé kényes, azért a cikket itt-ott tompítani kell; igyekszünk majd a lényeg hátránya nélkül megtenni. Csak valamelyik későbbi számban jöhet.

Sz. őrm., Jánoshalma. Derűs esetek, de nem elég csattanóság ahhoz, hogy közölnünk lehetne.

P. B. prb. cs., Som. 1. Kérsztrejtvényt — mint Ön is láthatja — igen ritkán közlünk s arra is bőségesen el vagyunk látva. 2. Magánindítványra üldözőndő vadászati kihágás.

Z. J. th., Mezőtur. Tökéletesen igazat adunk Önnek: az igazi lovasembernek első a lóva s csak azután jön a maga kényelme. A lovascsendőr bizony sok kényelmet és nagyon sok kilométert köszönhet a lovának, a legkevesebb, amit érte adhat, hogy a lovát szereti és gondozza. A lovat nemcsak nevezni kell a csendőr hűsége: pajtásának, de úgy is kell megbecsülni, ahogy az ember a jóbarátját szokta. Helyes érzékről, igazi katonához és lovasemberhez illő gondolkodásáról tanuskodó sorait szívesen, elismeréssel olvastuk.

11111. Nagyon rossz vers.

1898. V. I. Tulajdonképpen minden illetnban meg lehet találni, amit leír, de azért megpróbájuk majd a velejét kiszedni és a kimondottan csendőrségi vonatkozásokat előtérbe helyezve, átdolgozni. Így majd egyszer esetleg közölni fogjuk.

Kemecse. Öszinte sajnálatunkra lehetetlen közölnünk. Hogy a létszámiányon csak a létszám gyökeres felemelésével lehetne segíteni, az természetes, de ennek költségvetési akadályai közismertek. Az osztályparancsnokságoknál nyomozó alosztályok létesítését csak a közbiztonsági viszonyok nagymértékű megromlása és a főbenjáró bűncselekményeknek erős szaporodása indokolhatná, más nem. A mai közbiztonsági viszonyok mellett azonban harmincegy nyomozó alakulatot — hála Istennek — nem lenne mivel foglalkoztatni. A hármas egységű szervezet és a 12—15 főben egységesített őrsöket a mi szolgálati viszonyaink mellett szintén lehetetlen lenne megvalósítani; a csendőrségnek mind az egységek számával, mind pedig azok létszámával a területhez kell szimulnia, amelyen szolgálatot teljesít. A mi mai szervezetünkben nincsenek nagyobb hiányosságok; mindössze a közlekedési csendőrség kiépítése és a csendőrszolgálat tökéletesebb technikai felszerelése vár sürgősebb megoldásra, de egyelőre erre nincsen pénz. S ha pedig lesz, akkor is kétes, hogy az osztályparancsnokságok törzsének a mainál terjedelmesebb kiépítésére szükség lenne-e. Mi azt hisszük, hogy nem, sőt ellenkezőleg: a gazdaságkezelési szolgálat centralizálása az osztályparancsnokságok törzsének a szolgálat hátránya nélkül való csökkentését is lehetővé fogja tenni. Az idők, amikor korlátlan emberanyaggal lehetett számítani, mulóban vannak: az elkövetkezendő évek a racionalizálás, a takarékoskosság és összehúzóds évei lesznek. Ki tudja, vajjon ennek minden vonalon s főképpen vezető helyeken való keregtülvitele nem leghathatósabb ellenszere lesz-e az egyre győzhetősebb irodai túltengésnek.

Dr. K. K. D. Budapest. Közöljük.

Naplóm a világháborúból.

— Harcok a gyönyörű Erdélyért. —

Írta: KÓRIK GÁBOR

tiszalöki földműves, volt népfelkelő
örmester.

(11)

És kaptam egy honvédet is, aki elhozta odáig a kedves terheset, Debreczi őrsvezető pedig kiosztotta a legényesség között. Én is kaptam egy „eksztra” porciót, de még nem mentem ki a szakaszomhoz. Úgy gondolkodtam, hogyha én most megettem ezt a finom pecsenyét és bort nem iszom rá, csak vizet, akkor majd ez a finom pecsenye azt hiszi, hogy a kutya ette meg... A templomhoz közel megtaláltam a nagyváradi zászloaj utközet-vonatát, itt a felvetelező altiszt, egy jóképű, jóláplált szakaszvezető, éppen borosztással foglalatokodott... Odamentem hozzá és mondom neki:

— Öregem! Az én utközet trémem megszökött, s nincsen, aki árva gyomromnak ilyen dolgokkal kedveskedjen... Ha jut, adjon nekem is!

A szakaszvezetőnél éppen egy kétiteres patent-dugos zöld üveg volt... tele borral...

— Tessék! — kezembe nyomta az óhajtott kincset, s gondoltam magamban, derék ember ez a bihari vén csont... Es azt is utána gondoltam még: — Jó, akik az utközet-trén körül lebzselnek, mert azoknak van idejük — rekvirálni... Tudnunk kell, hogy e borok a taplócai kocsmák pincéjéből kerültek ki... Sötétség borult a csiki hegyekre és az Olt völgyére. Megelégtültem ballagtam vitézeimhez... Ahogyan odaértem, a legjobb hangulatban találtam őket. Ki-ki fedezékében falatozott a jó sertéspecsenyéből... Én is elfoglaltam helyemet és folytattam pompás vacsorámat.

Ejszakai visszavonulás.

Az ellenség egész nap nem mutatkozott. Megelégtelte a tegnapi sikert. És nagyon óvatos volt... Még mielőtt parancsba jött volna, beosztottam az éjjeli figyelő szolgálatot. A tizenhat ember közül kettő szünetlen figyelt, — és nemcsak az ellenség felé, hanem a jobbról és balról lévő századok esetleges mozdulataira is. Éjjelég a szolgálatot Wagenblatt szakaszvezető, éjjel után pedig Debreczi őrsvezető végzi, — erősen feltéve magamban, hogy magam is csak nyúlmondó alszom. A pihenő legényesség is fegyverét kézben tartsa.

Még egyszer a zöld üvegből jót húztam és elnyújtózkodtam... Éjjel lehetett, amikor az egyik figyelő Weber Béla tizedes odajött hozzám, megérintett... Felugrok. Jelenti, a „hármaskor” avizáltak, hogy minden század gyorsan és csendben visszavonul és sorakozik Taplócán a templom körül.

Lábizzadás, kézizzadás és hónaljizzadás, csak helyes testápolással szüntethető meg. E célra **SUDORANT.** Bővebb leírás a Csendőrségi Lapok május 1. számában 285. oldalon.

Készíti: **MOLNÁR JÁNOS** vegyészeti laboratóriuma **Bozsok (Vas megye)**, ahová a megrendelések intézenitők.

Ne kísérletezzünk!

Vásároljunk ott, ahol ezer más bajtársunk, a **TRIBON**-nál

BUDAPEST, VIII., ÜLLÖI-ÚT 14. SZÁM

Gyorsan talpraállt minden emberem és halkán kiadtam a parancsot:

— Indulj! Utánam!

A hármások vonalán mentünk végig, ők is indultak már. A kitördelt kerítésekén keresztül és az udvarokon át húzódtunk be Tapolca főutcájára. Setét volt. Összegyűltünk a hármásokkal, alig tudtam összeszedni őket. Találkoztam a szomszéd hármás század parancsnokával. Jelentkeztem nála. A főhadnagy úr azt mondta, hogy most már ne tartsunk ő velem, mert ők mennek a Mádéfalván túl eső állásokba, s hogy csatlakozzák a „mi” kilencedik századunkhoz, mert az úgyis itt marad.

A hármások után több szekéren kenyeret vittek, embereimnek a setétben könnyű volt megrakodniuk kenyérral... Embereimmel tanácstalanul állottam a templomnál. Az idegen századok elmentek... „Hát már nekünk nem akad gazdánk” — mondok magamban. Pár pillanat múltán egy udvar hátulja felől lépéseket hallok, csakhamar odaérték hozzánk. Mimikus hadnagy úr volt.

— Hadnagy úr, alázatosan jelentem, ismét nincsen gazdám!

— Na, jó. Maradjanak velem! Majd csak lesz valahogy!

— Ottmaradtunk.

Miért volt ez az éjjeli mozgolódás? Most megmagyarázom. A hadvezetőség belátta, hogy a nemsokára megérkező, sokszorosan túlerős ellenséggel a harcot ezen a védekezésre alkalmatlan helyen ideig-óráig sem vehetjük fel. Azért is a századokat kivonták ebből az állásból a Hargita lábához, amely mindössze négy-öt kilométerrel volt a hátunk mögött... A kilencedik század itt maradt és elfoglalta az egész állást Taplóca északi kijáratától egészen a csikszere-dai főgimnáziumig, — meglehetősen nagy csatárközökkel (a század arcvonala mintegy két kilométeres volt!)... És e századnak feladata az, hogy beásva figyel és a Szépvíz, Delne, Pálfalva, Csomortán irányából, a hegyekből aláömlő ellenség előjáróireire rálövöldöz, mire az ellenség felfejlődni kényszerül és megmutatja erejét. A század azután a fejlődő ellenségre erőteljesen rátüzel és Taplócán keresztül mentől jobban szétszóródva visszavonul az erdőalján (Hargita lábai) már jó állásban lévő csapataink mögé. És ekkor a szerepet ezek a csapatok és a jól elrejtett ágyúink (?) veszik át.

*

Tehát a kilencedik század Taplócán maradt, de tudtam

már, hol vannak a zászlóaljunk többi részei. Az Erdőalja nevű falu körül, a Tolvajos-hágóhoz vezető út jobb- és baloldalán, a Hargita lábánál helyezkedtek el. Mi pedig újból csatlakoztunk Mimikus hadnagy úrhoz, s Taplócán betértünk egy mellékutcai ház udvarára és lefeküdtünk. Aludni nem tudtunk. Augusztus 31-ike volt már s hűvös hajnal dérharmattal... A körülmények sem olyanok voltak, hogy aludni lehetett volna. Egyik percben Mádéfalva, tehát majd a hátunk mögött hallatszott sortűz... Másik percben közvetlen megettünk felrobban az Olt fahídja, amit szinte puskaropogás kísért. Ezek a körülmények mind azt mutatták, hogy tőlünk nemcsak balra, hátra, hanem közvetlen a hátunk mögött is ellenség lehet... Furcsa helyzet volt ez nagyon, amikor pedig a valóságban húsz kilométeren belül nem volt itt ebben az órában, sőt a következő huszonnégy órában sem ellenség... Hogy mi okozta tehát mégis e riasztó hangulatot, amilyenek a háborúban gyakran előfordulnak, — megmagyarázom.

Már ez a visszavonulási, mely Taplóca alól történt, gondolkodóba ejtett minden honvédet. Az új célt nem tudta senki, ennél fogva mindenki a közeli túlerős ellenséget képzelte maga előtt, noha az ellenség igen messze volt még, ám ezt a legénységnek nem így adták be. Az állásváltoztatást azért végezték éjjelben, mert az ellenség a Pagonyhavasról nappal az Olt völgyébe lát, tehát ne lássa mozdulatainkat, csak képzelje tovább, hogy ott vagyunk.

A Mádéfalva felőli sortűz meg onnét eredt, hogy a „mi” századunkat, amely mégis csak előkerült valahonnét, küldték ide a számára kijelölt állásba, s valami képzeldő vitéz a csiksesői gyepon a sötétben a fűzfabokrokat ellenséges lovasoknak nézte — és a szakaszok sortűzet adtak reá... Azután visszavonultak, de nem a számukra kijelölt állásba, hanem a Hargita úttalan szakadékain keresztül neki Kápolnás-Oláhfalunak, s csak harmadnap kerültek vissza az Erdőaljára... E század baklövését nagyban elősegítette, hogy az ő hátok megett is nagy robajjal felrobbant az Olt hídja... A híd közelében csavargó néhány honvéd ugyanis azt hitte, hogy ott az ellenség... És veszett tüzelést indított a hídra, amit a Mádéfalva alatti század is jól hallott s most már méginkább bizonyosra vette, hogy köröskörül van véve ellenséggel... Pedig sehol nem volt a közelben ellenség! Note több más század is felsült így. A kilencedik század is szinte hogy majd felült e riasztó körülménynek, csupán Mimikus

Nyugállományba vonuláskor legalkalmasabb hely a letelepülésre

Érd-park város

gróf Károlyi Imre parcellázása

Gyönyörű erdős, gyümölcsös részek és szőlős kertek kerülnek eladásra.

Telefon:
138-68.

Kérjen tájékoztatót a központi irodától, Budapest, V., Vilmos császár-út 28. III. emelet.

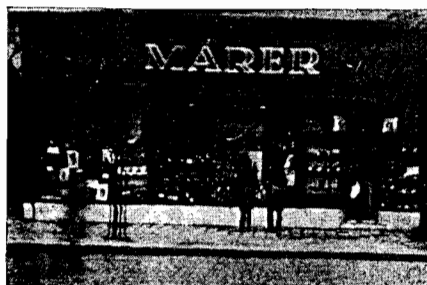
Itt vásároljon,

mert pénzéért

megbízható

ellenértéket kap.

44 éve fennálló, szakképzett
egyenruhásabóság és sapka-
műhely

Mindennemű egyenruházati és
felszerelési cikkek legolcsóbb
beszerzési forrása

MÁRER

EGYENRUHÁZATI INTÉZET
csak BAROSS-TÉR 9. Tel.: 32-1-78.

hadnagy úr nyugodtságának és mindnyájunk éberségének köszönhető, hogy ez a század is meg nem lépett.

Szerencse, hogy nem aludtunk! A hidrobánás és a sörtüzek nagyon is éberré tettek bennünket. Hozzá még valami betyár pesti honvéd, de lehetett nánási hajdú is, — a híd közelében meggyújtott egy házat... És az igen szépen világitott... Egyszerre csak dobogást és halk beszélgetést hallunk... Sok volt az ismerősnek tetsző hang, felismertük az Imre hadnagy, Simon hadapród és Kolacsek törzsrörmester hangját... Kiugrottunk az útra és a hadnagy úr lehordta a szakaszparancsnokokat, legényiséget egyaránt, egy pár főbelövést is kilátásba helyezett és a századot visszaüzte állásába... A kilencedik század eme cselekedetét nem is tudta meg senki.

Sütés-főzés az ellenség várása közben.

A frontunk előtt még mindig nem mutatkozott ellenség. Nagy csend és némaság honol arra, amerről az ellenséget vártuk... A szegény kis elhagyott falvak háztetői szomorúan feketélettek és a tornyokról a bús elhagyottság szomorúsága volt olvasható. Délfelé a négy szakaszküldőccel kimentünk a rajvonalba. Végigjártuk a szakaszokat. A hadnagy úr nemcsak a szakaszparancsnokokkal, hanem minden emberrel megértette, hogy mi a célja és az értelme a századunk ittmaradásának. Magában a faluban mindössze két visszamaradt öreg ember lézengett. Az egyik sánta volt. Ők nem menekültek el, bármi történjék... A tisztilegény, a szakaszküldőcök tyúkokat öltek s hozzáfogtak sütni-főzni. Sok mindenfélét összehordtak, nullás lisztet, tejfelt, vaját, zsírt, szalonnát, süveges- és kockacukrot, csemegecukrot, bort, zsebrákát egy órasütleből, cipőket egy cipőzuletből, — (nekem mind kicsi volt)... sok különböző lekvárt, befőttet is összehordtak.

Estefelé egy tizedes nagybetegben bejött a rajvonalból. A hadnagy úr pillanatig gondolkodott, s azután így szólt:

— Kórik! Maga beviszi a tizedest a zászlóaljhoz. Az emberei is vele mennek... A zászlóaljparancsnokság ott van a hegy lábánál, a műút mentén fekvő kis falu valamelyik házában! — Összeszedelőküldtünk és a beteg tizedessel együtt elindultunk a zászlóaljparancsnokságot megkeresni.

*

Mimikus hadnagy urat elhagytuk tehát, hogy ismét új gazdát keressünk. Nemsokára elértük Csikszeredától a Hargitának, a Tolvajos-hágónak vezető műutat. Ez az út az Olt-völgyében gyönyörű szép egyenes földön, buja zöld rétek között nyújtózkodik. Az út jobb- és baloldala házakkal van beépítve, s ezek a házak a Csikszeredánál kezdődő Mártonfalva községét képezik az Olt partjáig. Az Olt hídján túl már Erdőalja községhez tartoznak a házak.

Csend ült meg az egész Olt-völgyét. Csikszeredát a környék minden falvát kiürítették. Csak az út-ott mozgó lovasjárőrök és a parancsvívő küldöncök sürgölődtek erre-arra a fehér országúton. Az Olt partján épült vasutat is leszerelték már, vasúti kocsit sehol nem lehetett látni. A máskor oly fürgén pöfékelő vonatok ki tudja, merre füstölögték már? A csikszeredai sok kilométerrel látszó ha-

talmas főgimnázium is sötéten, némán tekintett át az Olt-völgyén a vele hét kilométerrel szemközt néző gazdasági iskolára, amely szinte a közelmult időben épült a Hargita lábában.

Kis csapatommal elértem az Olt vizét. A hidat az éjszaka elég elhamarkodottan felrobbantották a saját árkászaink. A híd fái is tüzet fogtak a robbantástól és még most is égtek. Szerencsére mindössze térdigérő, sekély víz volt a folyóban, úgyhogy deszkák, gerendák segítségével száraz lábbal átmehtünk. A hidon túl érve egy felénk közeledő kocsit és 20—30 főnyi csapatot láttunk. Nemsokára összeértünk: a kilencedik század konyhája volt, az utász-szakasz emberei kísérték, hogy a folyó partját levágják és a konyhát így átsegítsék a túlsó partra. Egyidejűleg az utászcsapat hozzáfogott az ideiglenes híd készítéséhez is; mert amint majd a továbbiakból kitűnik, még volt itt forgalom a mi részünkről.

Túl az Olton kis sebes patakocská rohan a Hargita felől s lépten-nyomon fűrészmalmot, lisztelő malmot mozgat. Az összes malmok közül csak egy működött, amelyben csapatunk részére valamilyen talált gabonafélét öröltek... A többi malom pihent... Itt minden háznál találtunk különböző zászlóaljhoz tartozó katonát. Igen szorgosan foglalkoskodtak: malacot öltek, libát, kacscát vagy kakast kopasztottak, — némely helyen már főztek is... Szóval mindenki a gyomra után járt... Kérdézősködésemre megmondták, hogy az út mentén még tovább melyik háznál van a budapesti zászlóalj parancsnoksága s nemsokára el is értem. Egy magányos ház volt ez, nagy kerttel, udvarral, istállóval, fedett szénapajttal.

(Folytatjuk.)

Pályázat.

Szolgálati Utasításunk a csendőr által havonta teljesítendő szolgálati órák számát az addig előírt nyári 240 és téli 180 órával egyenesen havi 180 órában állapította meg. Azért szállította le a Szut. a teljesítendő szolgálati órák számát nyáron át is havi 60 órával, mert egyidejűen mind nyárra, mind pedig télire napi 2 órai oktatást írt elő azokra a hétköznapokra, amelyeken a csendőr szolgálatmentes.

Természetes, hogy a Szut. által előírt havi 180 szolgálati órával csak egészen csendes örsökön lehet beérni, mozgalmasabb, nagyobb körletű örsökön vagy olyankor, amikor létszámhiány van, az előírtnál sokszor jóval több szolgálati órát kell a csendőrnek teljesítenie.

Ezt a pályázatunkat ama bajtársaink s amára írjuk ki, akik az elmúlt, 1933. év folyamán a legtöbb szolgálati órát teljesítették: Ki kell írni a szolgálati havifüzetből, hogy a pályázó 1933 január 1-től december 31-ig melyik hónapban összesen hány szolgálati órát teljesített, a végén pedig össze kell adni, hogy az egyes hónapokban teljesített órák számának egész évi összege mennyi. Ha a pályázó a szolgálati órát különböző hónapok alatt más-más örsön teljesítette, akkor az egyes hónapoknál fel kell tüntetni, hogy a teljesí-

A ruhaszövet minősége bizalom dolga.

Egyedül csak a szövetet előállító posztógyáros képes tényleges garanciát nyújtani arra, hogy valóban nemes tiszta gyapjút használ fel; csak ő tudja, hogy a szövetben belül milyen értékek vannak. A tartós minőséget tekintve árákban is csak az előkőzből minden közvetítő drágításától mentesen, a posztógyártól közvetlen történő vásárlás nyújt igazi előnyöket. Posztógyárunk állandó szerződéses szállítója, mértékszabóságunk pedig a m. kir. csendőrség részéről — évek óta egyedülállóan — ismételten **okirati elismerésben** részesült **állandó szerződéses** felruházója. Tekintse meg örsére küldött mintáinkat. Kívánságra más mintákat is díjmentesen küldünk és kedvező fizetési módokat adunk.

TRUNKHAHN Posztógyár és Ruhagyár Rt.

Magyarország kalocsai kézen levő egyetlen posztógyára. Budapest, I., Lenke-út 117. Üzemben 1922 óta 300 munkással.

Bütor
Szönyeg
Rocamlierek
Sezionok
Takarók
Paplanok
Vásznak
Fehérneműk
Ágyneműk
Ruhaszövetek
Kárpitosárak

Központi Lakásberendező-nél

Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 5.

(A Zeneakadémiával szemben.) Kitűnő minőség. Olcsó árak

Előlegnélküli kedvező részletfizetés!

Megbízottunkat vidékre is elküldjük.

OPTIKUS LIBÁL ÉS MÁRZ FÉNYKÉPÉSZETI
Tel.: 299-56.

Budapest, VI., Teréz-körút 54.

(Nyugati pályaudvarral szemben, Podmaniczky-utcai sarokházban.) Törzs-üzlet alapítva 1846-ban. Ajánlatok: **Szemüvegeket. Távcsovekeket. Lát-csovekeket. Nagyító lencséseket. Hőmérőket. Rajz- és mérőeszközöket. Zeiss-Punktál szemlencséseket. Fotokamarákat és kolépeket.** A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény és kedvező fizetési feltételek.

tett szolgálati órát melyik örs szolgálati havifüzete tartalmazza.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadunk el. Határidő: június 1. Azt a pályázót, aki az 1933. év folyamán a legtöbb szolgálati órát teljesítette, szép és értékes asztali díszórával jutalmazzuk. Az eredményt a június 15-iki számunkban fogjuk közölni.

— : —

Megjejtés.

Folyó évi 8. számunkban jószív-pályázatot hirdettünk, melynek keretében kiki beszámolhatott arról, hogy az elmúlt télen mennyi és milyen jót cselekedett rászoruló embertársaival.

Beérkezett 90 pályázat, tehát aránylag kevés ahhoz képest, amennyire a csendőrség tagjai a nyomor enyhítéséből kivették a részüket. Tudomásunk szerint alig akad örs, amely ebből kivonta magát.

A beérkezett adatok közül a nagykátai örs teljesítményét találjuk legértékesebbnek, mert nem az általában szokásos egy, hanem több rászorulóval tettek jót, többeknek szereztek örömet és megsegítést.

Fülöp József alhadnagy, *Tökés Ferenc* tiszthelyettes, *Szeles Ferenc* tiszthelyettes, *Jakab Sándor* törzsrőmester, *Bagoly Sándor* törzsrőmester, *Kalmár Lajos* törzsrőmester, mindannyian nők, egy-egy gyermeknek adtak naponta ebédet 1933 október 1-től 1934 április 15-ig. Ugyanigy az örs közzgazdálkodása is: *Disznós Ferenc* törzsrőmester, *Fehér András* törzsrőmester, *Balázs József* törzsrőmester, *Nagy Antal* őrmester, *Csizmadia István* őrmester, *Nagy Kálmán*, *Harmath Zsigmond* és *Angel János* csendőrök.

Ezenfelül az örs nős és nőtlen tagjai közösen karácsonyfát is állítottak az általuk ellátott gyermekek részére s az örs tagjainak gyűjtéséből egybekerült 120 pengőből minden gyermek téli ruhát kapott. Amellett az örs minden nőtlen tagja hetenként 1—1 pengőt adott a községi inségenyhítés céljaira.

Ha az egyéni jótékonyt vevük, ebben a legtöbbet *Kövérny Károly egyházasrádóci* örsbeli törzsrőmester tette. Felkarolt egy szegény fiút, csizmával, alsóruházattal, iskolafelszereléssel, ruhaneművel látta el, másik két szegény embernek csizmat, illetve cipőt juttatott, közel 100 pengőt áldozott erre a célra. A gyermeket a különítmény közzgazdálkodása múlt év november 1-től máig is éllelmezi s a közzgazdálkodás többi tagja: *Tóth Sándor I.* tiszthelyettes, *Kovács József XI.* törzsrőmester, *Németh István III.* csendőr szintén kivette részét a gyermek felruházásából is. A község lakosságának szegényebb része eleinte bizalmatlanul fogadta a csendőröket, látva azonban, hogy a csendőrök is segítene, ahol és amennyire lehet, a lakosság minden rétege öszintén ragaszkodik az örshez. Ez a legszebb jutalom.

A *csömöri örs* minden tagja kivette részét a jótékonykodásból. *Gyeltvai István* tiszthelyettes őrsparancsnok két gyermeket felruházott, harmadiknak cipőt és télikabátot adott, azonfelül 130 ebédet és vacsorát nyújtott a rászorulóknak.

Szakonyi József tiszthelyettes ugyanilyen arányban áldozott erre a nemes célra. A közzgazdálkodás tagjai pedig — *Horváth Lajos* őrmester, *Kardos János* őrmester, *Majoros Lőrinc* őrmester, *Pálfalvi Lőrinc* és *Simon János* csendőrök — egy 12 éves fiút nemcsak a télen át, hanem azelőtt és azóta is ellát ruházattal és élelemmel. Ez a gondoskodás a folyó évi október 1-ig tart, akkor a közzgazdálkodás még egy rend ruhával látja el a gyermeket és gondoskodik arról is, hogy olyan iparoshoz kerüljön tanoncnak, aki továbbra azután gondját viseli nemcsak anyagiakban, hanem hazafias és valóságos nevelésben is.

Ki kell még emelnünk a *gelsei, somogyiszentmiklósi, vaszari örsök* tagjait és személy szerint *Németh Sándor II. balatonújhegyi örsbeli törzsrőmestert*, aki egymaga 35 pengőt fordított szegény gyermekek felruházására.

Megemlékezzük továbbá arról a tótkomlói örsbeli járőrrel, amely télvíz idején belépve egy csőszkunyhóba, ahol az öreg csősz felesége és fia betegnek feküdt és láthatóan nagy volt a nyomor, a járőr mindkét tagja otthagyta a fáskaélelmét és 2—2 pengőt is adott a csősznek, aki könnyezve köszönte meg, hogy mégis csak nekik is lesz karácsonyuk. Nem nagyértékű adományról van itt szó, de kétszer ad, aki gyorsan ad s aki a magának szánt kenyeret nyújtja át embertársának, az máskor is bizonyára megtalálja a jócselekedet legegyszerűbb és leghasznosabb módját.

Egyik pályázónk öccse taníttatása körüli áldozatait közli velünk. A családtagok támogatása szükség esetén és bizonyos jözan határig nem jótékonyt, hanem kötelesség.

Bár csak ne lenne szükség jótékonykodásra a jövő télen! De ha a gondok továbbra is megmaradnak fölöttünk, a segítés terén bizonyára ott lesznek ezután is a csendőrség tagjai.

A nyilvános dícsereken kívül nem adhatunk jószívű bajtársainknak olyan jutalmat, amely jótékonytáguknak, mások megsegítésében való áldozatkészségüknek kellő anyagi ellenértéke lenne. De jó szívvvel és elismeréssel küldünk a nagykátai örsnek egy szép, csendőrségi tárgyú festményt: legyen a legénységi szoba falán az örs közös tulajdona, közös emlékek, hogy a Csendőrségi Lapok e pályázatán ők bizonyultak arra a legerdemesebbeknek.

Habár annak idején csak egy díjat tűztünk ki, mégis, úgy érezzük, hogy *Kövérny Károly egyházasrádóci örsbeli törzsrőmestert* is külön meg kell jutalmaznunk, mert az általa jótékony célra fordított összeg is nagy és komoly áldozatkészségről tesz tanúságot. Méltán soroljuk őt tehát a nagykátai örs tagjai mellé s ennek jeléül neki szép asztali díszdobozt küldünk emlékre.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI., Rózsá-u. 111. — Felelős üzemvezető: Györy Aladár.

TRIBON RUHÁZATI RT. BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14.

Az összes előírt és extra egyenruhászövetek, nyári pejacsevics és ruhavásznak, kész férfi, női és gyermek tavaszi kabátok.

A magyar csendőr elsősorban magyar céget támogasson! A 20 év óta fennálló

Nagy Menyhért egyenruhászoborsága és felszerelési cikkek, raktára

ajánlja: mérték utáni szabóságát a legkedvezőbb 12 havi részletfizetési kedvezmények mellett.

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 9., télelelel. Telefon: 843—52.

Kirendeltségek:

Pécs: Ferenciek-u. 23. // Nyiregyháza: Zrínyi Ilona-u. 9. // Miskolc: Gizella u. 15.

Minőségben és árban vezet **LUKÁCS BÚTORÁRUHÁZA**

Budapest, VII., Dohány-u. 30. (Kazinczy-u. sarok)
Dús raktar a legegyszerűbbtől a legművésziesebb kivitelig.
A magyar kir. csendőrség tagjainak árongdemény, kedvező fizetési feltételekkel.

TÓTH BÚTORCSARNOK

Budapest, VIII., Sándor-tér 4.

Óriási választék polgári bútorokban, mélyen leszállított árak. Részletre is.